

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE

2021.

Broj: 01-02-08-11-3-2647-7/21

Sarajevo, juli 2022.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	3
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	5
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	7
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	8
1.	UVOD	8
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	9
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	10
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	12
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ OKVIRA NADLEŽNOSTI FEDERALNOG ZAVODA	15
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE	16
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	19
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	19
7.1.1	Prihodi i primici	19
7.1.1.1	Prihodi od poreza	19
7.1.1.2	Neporezni prihodi	19
7.1.1.3	Primljeni transferi i donacije.....	19
7.1.1.4	Primici od finansijske imovine	20
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	20
7.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	21
7.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge.....	22
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	23
7.1.2.4	Izdaci za nabavku stalnih sredstava.....	34
7.1.2.5	Izdaci za finansijsku imovinu.....	34
7.1.3	Finansijski rezultat.....	35
7.2	BILANS STANJA.....	35
7.2.1	Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe.....	35
7.2.2	Stalna sredstva	42
7.2.3	Dugoročni plasmani.....	42
7.2.3.1	Dugoročna potraživanja.....	42
7.2.3.2	Dugoročni depoziti (za plasman sredstava putem kreditnih linija)	47
7.2.5	Izvori sredstava	49
7.2.6	Popis sredstava i obaveza.....	49
7.3	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	50
8.	JAVNE NABAVKE	50
9.	OSTALI NALAZI	52
9.1	Implementacija jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a).....	52
9.2	Drugostepeni postupak i upravni spor	56
10.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	56
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	59
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu	60
	Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine	63
	Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine	64

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog zavoda za zapošljavanje (u daljem tekstu: Federalni zavod)** koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanog u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Federalnog zavoda 31. 12. 2021. godine, novčane tokove i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

- Godišnji finansijski izvještaji za 2021. godinu nisu potpuni s obzirom na to da uz računovodstvene izvještaje nije sačinjena analiza iskaza, što nije u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (tačka 7. Izvještaja).**

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Federalnog zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- U prethodnom periodu preko banaka su krajnjim korisnicima (pravnim i fizičkim licima), putem komisionih kredita i pozajmica, plasirana sredstva od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti. Najveći dio ovih sredstava plasiran je putem Razvojne banke FBiH. Po ovom osnovu na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja na datum bilansa iskazan je iznos od 17.803.071 KM koji se odnosi na dospjela potraživanja iz perioda 2001–2013. godine. Iako su banke i Federalni zavod poduzimali aktivnosti na povratu plasiranih sredstava, zbog neobezbjeđenja adekvatnih instrumenata osiguranja povrata kredita, u skladu sa zaključenim ugovorima, i neblagovremenog pokretanja zakonom propisanih radnji na naplati, neizvjestan je povrat plasiranih sredstava (tačka 7.2.1 Izvještaja).**

- Dugoročna potraživanja po osnovu dospjele, a nenaplaćene glavnice za date komisione kredite iz prethodnog perioda iskazana su u iznosu od 20.645.776 KM. Ova pozajmljivanja su odobravana u skladu s ugovorima o komisionim poslovima zaključenim s bankama komisionarima (UPI banka – sadašnja Intesa Sanpaolo banka d.d. Sarajevo, ABS banka – sadašnja Sparkasse banka d.d. Sarajevo i Investicijska banka FBiH – sadašnja Razvojna banka FBiH), na ime podsticaja zapošljavanja fizičkim i pravnim licima, a rizik povrata plasiranih sredstava snosio je Federalni zavod. Iako su banke i Federalni zavod u prethodnom periodu i tokom 2021. godine poduzimali aktivnosti na povratu plasiranih sredstava, neizvjesna je naplata ovih potraživanja s obzirom na to da je veći dio ocijenjen kao trajno nenaplativ. Upravni odbor Federalnog zavoda je 17. 2. 2022. godine usvojio Sveobuhvatnu informaciju o stanju kreditnog portfolija komisionih kredita odobrenih u periodu 2001–2005. godine iz sredstava Federalnog zavoda na ime podsticaja za zapošljavanje, koja je dostavljena Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike 21. 2. 2022. godine na daljnje postupanje, a u kojoj je predloženo da se nenaplativa potraživanja u iznosu od 6.269.056 KM knjigovodstveno otpišu usljed apsolutne nemogućnosti naplate i zastarjelosti potraživanja (tačka 7.2.3.1 Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Federalnog zavoda odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze usljed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovio Federalni zavod.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika, donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog usljed prevare, veći je od rizika nastalog usljed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Federalnog zavoda;
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;

- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2021. godinu** izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Federalnog zavoda za 2021. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Finansijskim planom za 2021. godinu osigurana sredstva za realizaciju zaključenih, a nerealizovanih ugovora za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u iznosu od 28.497.732 KM prenesena su u 2022. godinu, što je za posljedicu imalo smanjenje efekata zapošljavanja. Navedeno nije u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH (tačka 5, tačka 6. i tačka 7.1.2.3.2 Izvještaja).**
2. **Nije izvršen popis i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja, što nije u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji (tačka 7.1.2.3.2 i tačka 7.2.6 Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Federalnog zavoda u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **U 2021. godini, kao ni u prethodnom periodu, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike, kao resorno ministarstvo, nije vršilo upravni i drugi nadzor nad zakonitošću rada kantonalnih službi za zapošljavanje u pogledu primjene Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, međunarodnih sporazuma, te nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda, kako je propisano članom 54. ovog Zakona (tačka 6. Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva i onih koji su zaduženi za upravljanje za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Federalnog zavoda odgovorno je da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Oni koji su zaduženi za upravljanje odgovorni su za nadziranje usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa zakonima i drugim propisima.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Federalnog zavoda, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 27. 7. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.*	Radno-pravni status direktorice uskladiti s odredbama Zakona o radu i Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru FBiH.	4.
2.*	Statutom Federalnog zavoda propisati maksimalni iznos sredstava do kojeg direktor može donositi odluke bez saglasnosti Upravnog odbora, u skladu s članom 27. Zakona o ustanovama.	4.
3.*	Programe za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja implementirati na vrijeme kako bi se sredstva odobrena finansijskim planom realizovala u godini kada su i odobrena.	6.
4.*	U Finansijskom planu tekuće godine posebno planirati iznos sredstava koji se odnosi na realizaciju potpisanih ugovora iz prethodnog perioda, u cilju lakšeg praćenja realizacije planiranih aktivnosti.	6.
5.	Propisati metodologiju sačinjavanja i formu mjesečnih izvještaja o radu koje su kantonalne službe za zapošljavanje obavezne podnositi Federalnom zavodu u skladu s članom 52. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.	6.
6.*	Godišnje finansijske izvještaje sačinjavati i podnositi na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta.	7.
7.*	Nastaviti aktivnosti u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje i ostalim nadležnim institucijama kako bi se harmonizirala osnovica za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, kao i administrativni troškovi kantonalnih službi za zapošljavanje.	7.1.2.3.1
8.*	Provoditi terensku kontrolu utroška sredstava doznačavanih Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom.	7.1.2.3.1
9.*	Nastaviti s kontrolom dokumentacije na terenu, na osnovu koje kantonalne službe za zapošljavanje sačinjavaju zahtjeve za plaćanje, po kojima Federalni zavod doznačava sredstva poslodavcima.	7.1.2.3.2
10.*	Nastaviti sa analizom i ocjenom opravdanosti donesenih programa i mjera aktivne politike zapošljavanja	7.1.2.3.2
11.*	Uspostaviti adekvatan sistem izvještavanja za svaku kantonalnu službu za zapošljavanje o realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja.	7.1.2.3.2
12.*	Intenzivirati aktivnosti na realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja u skladu s finansijskim planom, kako bi se što više osiguranih sredstava ekonomično i efikasno realizovalo u godini za koju su osigurana, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.	7.1.2.3.2

13.*	U saradnji sa nadležnim institucijama poduzeti sve zakonom propisane radnje naplate potraživanja po osnovu zaključenih ugovora, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.	7.2.1
14.*	Usaglasiti knjigovodstvena stanja iskazanih potraživanja s evidencijama banaka i poduzeti aktivnosti na naplati dospjelih, a nenaplaćenih plasmana iz perioda 2001.–2005. godine za koje je Federalni zavod snosio i rizik povrata. ¹	7.2.3.1
15.*	Nastaviti sa kvalitativnom analizom i prijedlozima za rješavanje naplate plasiranih sredstava putem kreditnih linija u skladu s „Programom dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju 2005“ i „Programom kreditnih plasmana za podršku zapošljavanju i održavanju zaposlenosti 2019. godine“.	7.2.3.2
16.*	Godišnji popis ugovorenih obaveza po mjerama aktivne politike zapošljavanja (iskazanih na pozicijama aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja), i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem istih, vršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. ²	7.2.6
17.	Tendersku dokumentaciju sačinjavati u potpunosti u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima u dijelu opisa predmeta nabavke.	8.
18.*	Potrebno je da organi upravljanja i rukovođenja Federalnog zavoda poduzmu sve mjere i aktivnosti u cilju potpune implementacije JIS-a u svih 10 kantonalnih službi za zapošljavanje.	9.1
19.*	Kontinuirano jačati interne IT ljudske resurse Federalnog zavoda za podršku JIS-u.	9.1

* nerealizovana preporuka iz prethodnog perioda (17)

¹ Objedinjene dvije preporuke u jednu preporuku (Nastaviti rješavanje problema naplate dospjelih i nenaplaćenih plasmana iz perioda 2002–2005. godine za koje je Federalni zavod snosio i rizik povrata, a realizacija je vršena putem banaka i Izvršiti usklađivanje salda potraživanja po kreditima plasiranim iz kreditnih linija putem komisijih banaka za pravna i fizička lica, iskazanih u knjigovodstvu Federalnog zavoda, sa saldima iskazanim u komercijalnim bankama).

² Objedinjene dvije preporuke u jednu (Izvršiti usklađivanje stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem ugovorenih obaveza po mjerama aktivnim politikama zapošljavanja iskazanim na pozicijama aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja i Godišnji popis sumnjivih i spornih potraživanja, aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja vršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH).

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Odluka o izvršavanju finansijskog plana za 2021. godinu Federalnog zavoda za zapošljavanje;
- Finansijski plan Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2021. godinu;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
- Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o radu;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Statut Federalnog zavoda za zapošljavanje;

kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Federalni zavod je izvanbudžetski fond osnovan Odlukom o početku rada Federalnog zavoda za zapošljavanje, donesenom od strane Vlade Federacije BiH dana 3. 5. 2001. godine,³ na osnovu Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalne sigurnosti nezaposlenih lica.⁴ Federalni zavod je osnovan radi zadovoljavanja potreba u oblasti zapošljavanja i praćenja kretanja na tržištu rada u Federaciji BiH.

Federalni zavod je javna ustanova, registrovana kod Kantonalnog suda u Sarajevu upisom u sudski registar dana 16. 8. 2001. godine (br. UF/I-1207/01). Parlament FBiH je u septembru 2001. godine donio novi Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, a isti je objavljen u oktobru iste godine⁵ (u daljem tekstu: **Zakon o posredovanju u zapošljavanju**).

U skladu s članom 5. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i Statutu, **Federalni zavod je nadležan da:** prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih lica; prati i osigurava provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja na teritoriji Federacije i o tome obavještava nadležna tijela Federacije; upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti; prati, usklađuje i koordinira rad kantonalnih službi za zapošljavanje (u daljem tekstu: službe) za provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije; prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja invalidnih lica i njihova profesionalna rehabilitacija i osigurava i ispunjavanje uslova za njihovo zapošljavanje u saradnji sa službama; pruža pomoć u realizovanju programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za nezaposlena lica i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima; objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti; prati provođenje međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti rada i zapošljavanja koji se odnose na Federaciju; predstavlja službe u odnosima s organima i službama BiH, Federacije i Republike Srpske; odobrava zapošljavanje stranih državljana i lica bez državljanstva na prijedlog službe; prati i poduzima mjere za stvaranje uslova za povratak građana Federacije sa privremenog rada u inostranstvu i njihovo radno angažovanje; obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom, Statutom i aktima Federalnog zavoda i konvencijama i preporukama Međunarodne organizacije rada koje se odnose na oblast rada, zapošljavanja i socijalne politike.

Organ upravljanja Federalnim zavodom je Upravni odbor, koji broji sedam članova, a istog imenuje i razrješava Vlada FBiH na period od četiri godine, u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH. Upravni odbor je za svoj rad odgovoran Vladi FBiH. Upravni odbor Federalnog zavoda je imenovan Rješenjem Vlade FBiH 18. 11. 2016. godine u sljedećem sastavu: Zlatko Hadžimerović (predsjednik) i članovi Vitomir Čošković, Nihad Pašalić, Adrijana Prskalo, Krešimir Sarić, Dženan Redžo i Kenan Filipović. Odlukom Vlade FBiH od 26. 11. 2020. godine, imenovani su razriješeni dužnosti istekom mandata, te imenovani privremeno za predsjednika i članove Upravnog odbora Federalnog zavoda. Vlada FBiH je 1. 4. 2021. godine donijela Rješenje o razrješenju predsjednika i članova Upravnog odbora, te istog dana imenovala novi Upravni odbor u sastavu: Amir Šabačkić (predsjednik) i članovi Jasna Agić, Edin Idrizović, Dženan Redžo, Krešimir Sarić, Branimir Skoko i Vitomir Čošković.

Naime, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je u toku 2021. godine provelo konkursnu proceduru za izbor i imenovanje predsjednika i članova Upravnog odbora Federalnog zavoda u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH. Nakon provedene konkursne procedure, Komisija za provođenje procedure izbora kandidata Federalnog ministarstva rada i socijalne politike podnijela je Vladi FBiH izvještaj o radu sa konačnom ocjenom kandidata. S tim u vezi, Vlada FBiH je 1. 4. 2021. godine donijela Rješenje o imenovanju Upravnog odbora Federalnog zavoda u sastavu predsjednika i šest članova (sedam najuspješnijih kandidata sa konačne liste koju je predložila Komisija).

³ „Sl. novine FBiH“, br. 21/01

⁴ „Sl. novine FBiH“, br. 55/00

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 41/01; 22/05 i 9/08

Na konkursnu proceduru su se prijavila i dva zaposlenika Federalnog zavoda koja su zadovoljila opće i posebne uslove predviđene Odlukom o utvrđivanju kriterija za izbor i imenovanje predsjednika i članova Upravnog odbora Federalnog zavoda. Na Rješenje Vlade FBiH o imenovanju predsjednika i članova Upravnog odbora Federalnog zavoda od 1. 4. 2021. godine zaposlenici Federalnog zavoda su uložili prigovore, koji su dostavljeni Vladi FBiH i Instituciji ombudsmena/ombudsmana za ljudska prava BiH. U prigovorima se navodi da su povrijeđeni principi zakonitosti i kvaliteta utvrđeni Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH, jer se prilikom imenovanja Upravnog odbora Federalnog zavoda, kao javne ustanove, nije vodilo računa da se u Upravni odbor Federalnog zavoda imenuju i članovi iz reda stručnih zaposlenika Federalnog zavoda, i to jedna trećina od ukupnog broja od sedam članova, dakle dva člana, kako je propisano Zakonom o javnim ustanovama. Institucija ombudsmena/ombudsmana za ljudska prava BiH dala je preporuku Vladi FBiH u navedenih prigovora ova dva zaposlenika Federalnog zavoda, da se poništi Rješenje o imenovanju predsjednika i članova Upravnog odbora Federalnog zavoda (1. 4. 2021. godine) i da se provede zakonita procedura izbora predsjednika i članova Upravnog odbora Federalnog zavoda, u skladu s važećim odredbama Zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH. Nakon dobivene preporuke o postupanju od Institucija ombudsmena/ombudsmana za ljudska prava BiH, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je dalo odgovor zaposlenicima Federalnog zavoda (koji su uložili prigovore), da je provedena zakonom propisana procedura izbora predsjednika i članova Upravnog odbora Federalnog zavoda, te da ni Ombudsmeni ni Institucija nemaju nadležnost da izmijene ili ukinu mjere ili naloge Vlade FBiH, ali mogu dati prijedlog za izmjenu kriterija korištenih pri njihovom usvajanju. Također, navedeno je da zaposlenici Federalnog zavoda, ukoliko su nezadovoljni, mogu pokrenuti postupak preispitivanja zakonitosti Rješenja pred nadležnim sudom. Zaposlenici su podnijeli Kantonalnom sudu u Sarajevu zahtjev za zaštitu sloboda i prava pojedinaca zajamčenih Ustavom Federacije, koji je odbijen Rješenjem 11. 3. 2022. godine. Na ovo Rješenje zaposlenici ne mogu izjaviti žalbu.

Federalnim zavodom rukovodi direktorica Helena Lončar, imenovana Rješenjem Vlade FBiH od 18. 11. 2016. godine. Po isteku mandata od četiri godine, 26. 11. 2020. godine, imenovana je razriješena dužnosti i postavljena na mjesto direktorice privremeno, na period od tri mjeseca, do okončanja postupka konačnog imenovanja. Rješenjem Vlade FBiH iz aprila 2021. godine Helena Lončar je ponovo imenovana za direktoricu Federalnog zavoda na mandatni period od četiri godine.

Odlukom o osnovama unutrašnje organizacije Federalnog zavoda i Odlukom o sistematizaciji radnih mjesta utvrđena je unutrašnja organizacija Federalnog zavoda, poslovi koji se obavljaju u organizacionim jedinicama, sistematizacija radnih mjesta i druga pitanja u vezi sa unutrašnjom organizacijom. Shodno ovoj Odluci poslovi u Federalnom zavodu se vode u okviru Kabineta direktora, Jedinice za internu reviziju, Sektora za aktivnu politiku zapošljavanja, Sektora za pravne i opće poslove, Sektora za finansije, Jedinice za upravljanje projektima finansiranim iz fondova EU zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama, Jedinica za informacione tehnologije i Jedinica za analizu tržišta rada, statistiku, monitoring i evaluaciju.

Na 31. 12. 2021. godine u Federalnom zavodu bilo je 57 zaposlenika od ukupno 69, koliko je predviđeno Odlukom o sistematizaciji radnih mjesta.

Sjedište Federalnog zavoda je u Sarajevu, u Ulici Đoke Mazalića broj 3.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Federalnog zavoda za 2021. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od novembra 2021. do marta 2022. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio prethodnu reviziju finansijskih izvještaja Federalnog zavoda za 2020. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje sa rezervom o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Federalni zavod je postupio u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestio je o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su preduzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Federalni zavod je u 2022. godini formirao Savjetodavnu komisiju u skladu sa Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i Statutom Federalnog zavoda.
- 2) Odlukom o isplati regresa za 2022. godinu utvrđeno je pravo zaposlenika na regres u visini od 50% prosječne neto plaće Federacije Bosne i Hercegovine, što je zakonski utvrđen neoporezivi iznos naknade za regres.
- 3) Prvim javnim pozivom u martu 2021. godine stavljen je na raspolaganje ukupno planirani iznos sredstva za implementiranje programa aktivne politike zapošljavanja, izuzev za mjeru „Tražim poslodavca 2021“ koja je objavljena krajem maja i početkom juna 2021. godine zbog velike zainteresiranosti nezaposlenih osoba.
- 4) Federalni zavod je usaglasio stanje računa na datum bilansa sa Intesa SanPaolo bankom d.d. Sarajevo.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Radno-pravni status direktorice i postupka prijema zaposlenika usklađen je sa odredbama Zakona o radu i Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru FBiH, izmjenom i dopunom Pravilnika o radu Federalnog Zavoda od 18. 5. 2021. godine. Nakon izmjene ovog pravilnika, nije izvršena izmjena ugovora o radu direktorice Federalnog zavoda, kako bi isti bio u skladu s Pravilnikom.
- 2) Federalni zavod je u proteklom periodu unaprijedio izvještajne tabele u modulu APZ u JIS-u, tako da te tabele sadrže detaljne evidencije o stanju ugovornih obaveza i isplaćenih sredstava. Međutim, nije uspostavljen sistem izvještavanja za svaku kantonalnu službu za zapošljavanje o realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja.
- 3) U toku 2021. godine izvršena je samo jedna kontrola dokumentacije na terenu, na osnovu koje kantonalne službe za zapošljavanje sačinjavaju zahtjeve za plaćanje, po kojima Federalni zavod doznačava sredstva poslodavcima.
- 4) Federalni zavod je u 2021. godini, u odnosu na prethodnu godinu, ostvario procentualno veću realizaciju plana po programima aktivnih mjera zapošljavanja. U narednom periodu, potrebno je intenzivirati aktivnosti na realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja u skladu s finansijskim planom, kako bi se što više osiguranih sredstava za te namjene i realiziralo u godini za koju su osigurana.
- 5) Federalni zavod je sačinio informaciju o stanju komisionih kredita (2001.-2005. godina) sa prijedlogom knjigovodstvenog otpisa nenaplaćenih potraživanja u iznosu od 6.269.056 KM, koju je usvojio Upravni odbor, te je ova informacija poslana Vladi FBiH na dalje postupanje.

- 6) Federalni zavod sa 31. 12. 2021. godine, nije izvršio usaglašavanje knjigovodstvenog stanja Federalnog zavoda sa stanjima banaka (303.144 KM), iako je konstatovao razlike, koje se i dalje vode u knjigovodstvenim evidencijama (za dva komitenta kod Razvojne banke FBiH i Sparkasse banke).
- 7) U toku 2021. godine dostavljen je godišnji izvještaj Upravnom odboru i Vladi FBiH o stanju i efektima „Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju“ i „Program kreditnih plasmana za podršku zapošljavanju i održavanju zaposlenosti 2019. godine“, ali nije izvršena kvalitativna analiza sa prijedlozima za rješavanje naplate plasiranih sredstava putem kreditnih linija.
- 8) Na datum bilansa izvršeno je usaglašavanje sumnjivih i spornih potraživanja sa izvještajima banaka komisionara, ali nisu izvršena usklađivanja knjigovodstvenih sa stvarnim stanjem aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja. Imenovana je komisija koja na mjesečnom nivou vrši usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem ugovorenih obaveza po mjerama aktivnih politika zapošljavanja iskazanih na pozicijama aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja, ali do okončanja revizije ista nisu usaglašena u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
- 9) Poduzimane su aktivnosti na implementaciji JIS-a u svih 10 kantonalnih službi za zapošljavanje, ali je do momenta obavljanje konačne reviziji samo sedam kantonalnih službi implemetiralo JIS.
- 10) U 2021. godini donesen je Plan edukacije zaposlenika IT sektora Federalnog zavoda, u cilju kontinuiranog jačanja internih IT ljudskih resursa Federalnog zavoda za podršku JIS-u.

Nerealizovane preporuke

- 1) Statutom Federalnog zavoda propisati maksimalni iznos sredstava koji može biti utvrđen u odlukama koje donosi direktor Federalnog zavoda, bez davanja saglasnosti Upravnog odbora, u skladu s članom 27. Zakona o ustanovama.
- 2) Programe za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja implementirati na vrijeme kako bi se sredstva odobrena finansijskim planom realizovala u godini kada su i odobrena.
- 3) U Finansijskom planu tekuće godine posebno planirati pojedinačne iznose sredstava koji se odnosi na realizaciju potpisanih ugovora iz prethodnog perioda, u cilju lakšeg praćenja realizacije planiranih aktivnosti.
- 4) Poduzimati aktivnosti u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje i ostalim nadležnim institucijama kako bi se harmonizirala osnovica za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, kao i administrativni troškovi kantonalnih službi za zapošljavanje.
- 5) Preispitati mjere aktivne politike zapošljavanja i izvršiti analizu i ocjenu opravdanosti donesenih programa.
- 6) Analizu iskaza uz računovodstvene izvještaje sačiniti u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.
- 7) Nastaviti terensku kontrolu utroška sredstava doznačavanih Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom.
- 8) U saradnji s nadležnim institucijama poduzeti sve zakonom propisane radnje naplate potraživanja po osnovu zaključenih ugovora, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
- 9) Godišnji popis sumnjivih i spornih potraživanja, aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja vršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuke za koje nije izvršena ocjena postupanja

- 1) Radno-pravni status direktorice i postupak prijema zaposlenika uskladiti sa odredbama Zakona o radu i Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru u FBiH. U 2021. godini vršena je ocjena u dijelu preporuke u vezi radno-pravnog statusa direktorice, po kojoj je djelimično postupljeno, a za drugi dio preporuke u vezi s postupkom prijema zaposlenika nije vršena ocjena, jer nije bilo prijema zaposlenika u 2021. godini.

Nakon izvršene revizije za 2021. godinu dato je ukupno 19 preporuka, od čega su dvije nove i 17 preporuka koje su već date u Izvještaju o finansijskoj reviziji za 2020. godinu.

Postupanje po Pismu rukovodstvu

U toku obavljene prethodne revizije konstatovali smo da postoje određene slabosti sistema internih kontrola, koje mogu uticati na finansijske izvještaje i pravilnost poslovanja. Putem Pisma rukovodstvu koje je dostavljeno nakon obavljene prethodne revizije obavijestili smo o slabostima i dali odgovarajuću preporuku kako bi se poduzele aktivnosti s ciljem njenog otklanjanja prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja za 2021. godinu, i kako se ona ne bi ponovila u izvještaju o finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U Pismu rukovodstvu data je jedna preporuka, koja je djelimično implementirana do dana sačinjavanja izvještaja o finansijskoj reviziji.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Federalni zavod u poslovanju upravlja javnim sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno da interne kontrole funkcionišu u skladu s važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, rukovodstvo je odgovorno za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole s ciljem osiguranja zakonitog, transparentnog, ekonomičnog, efikasnog i efektivnog upravljanja javnim sredstvima.

Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH,⁶ Pravilnik o provođenju finansijskog upravljanja i kontrole u javnom sektoru u FBiH⁷ i Standardi interne kontrole u javnom sektoru u FBiH⁸ nalažu uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola na osnovu COSO modela.⁹ Uvidom u sačinjene interne akte i dokumente utvrdili smo da su isti usaglašeni sa zakonskim odredbama.

Statutom Federalnog zavoda iz 2016. uređena su pitanja od značaja za rad Zavoda, a naročito: pravni položaj, naziv, sjedište i pečat, djelatnost, organi i tijela, vršenje stručnih i administrativnih poslova, finansiranje i finansijsko poslovanje, javnost rada, opći akti i druga pitanja od značaja za rad.

U skladu s odredbama Statuta, organi i tijela Federalnog zavoda su: Upravni odbor, direktor i Savjetodavna komisija.

Nadležnosti Upravnog odbora utvrđene Statutom, između ostalog, su donošenje godišnjeg programa rada, finansijskog plana, usvajanje godišnjeg i periodičnih obračuna i izvještaja o radu Federalnog zavoda; općeg akta o osnovama unutrašnje organizacije i drugih općih akata u skladu sa zakonom; upravljanje sredstvima Federalnog zavoda i odlučivanje o njihovom korištenju, kao i utvrđivanje mjera aktivne politike zapošljavanja i potrebnih finansijskih sredstva.

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 6/17 i 3/19

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 75/16

⁹ COSO model je općeprihvaćeni međunarodni model za uspostavljanje, vođenje i procjenu sistema internih kontrola koji čini pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, procjena rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjena. Ovaj model definiše internu kontrolu kao postupke koje poduzima rukovodstvo zajedno sa zaposlenicima institucije koja je osmišljena da osigura razumno uvjerenje da se postizanje ciljeva poslovanja odvija putem efikasnih i efektivnih procesa, da je osigurana pouzdanost finansijskog izvještavanja, kao i usklađenost sa važećom regulativom.

Rješenjem Vlade FBiH iz aprila 2021. godine, Helena Lončar je ponovo imenovana za direktoricu Federalnog zavoda na mandatni period od četiri godine. Radno-pravni status direktorice regulisan je ugovorom o radu na neodređeno vrijeme od 1. 4. 2021. godine. Članom 3. ugovora o radu koji je važio do 1. 4. 2021. godine, kao i članom 4. novog ugovora o radu, te članom 14. Pravilnika o radu iz 2018. godine precizirano je da će imenovana po isteku mandata, ostati u radnom odnosu kod Federalnog zavoda, tako što će biti raspoređena na radno mjesto „Pomoćnik direktora“. Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu od 27. 5. 2020. godine izbrisan je stav iz člana 14. kojim je ovo regulisano. Rješenjem Federalne uprave za inspeksijske poslove od 27. 2. 2020. godine je konstatovano da prvobitnim ugovorom o radu iz 2018. godine nije bio regulisan rok trajanja ugovora niti su ispoštovane odredbe Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru FBiH¹⁰ (u daljem tekstu: Uredba o prijemu) u dijelu regulisanja radnog odnosa po isteku mandata. **Međutim, u ugovorima o radu sklopljenim na neodređeno vrijeme klauzula o rasporedu po isteku mandata nije korigovana, što nije u skladu sa Zakonom o radu¹¹ i Uredbom o prijemu koja propisuje obavezno javno oglašavanje za prijem u radni odnos, imajući u vidu da je prvi radni angažman imenovane pozicija direktorice, na mandatni period od četiri godine.**

Članom 27. Zakona o ustanovama¹² utvrđeno je da Upravni odbor odlučuje o korištenju sredstava preko iznosa utvrđenog pravilima ustanove. Statutom nije propisano da Upravni odbor daje saglasnost na određene odluke direktora, odnosno nije utvrđen maksimalni iznos sredstava za koje direktor može samostalno donositi odluke. Statutom je kao nadležnost Upravnog odbora definisana obaveza upravljanja sredstvima Federalnog zavoda i donošenje odluka o njihovom korištenju. Upravni odbor je 17. 6. 2019. godine donio odluku o upravljanju i odlučivanju o korištenju sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje u kojoj je utvrđeno da direktorica Federalnog zavoda nema nadležnost ni ovlaštenje odlučivati o upravljanju i korištenju sredstava Federalnog zavoda izvan okvira i načina utvrđenog općim i drugim aktima Federalnog zavoda i odlukom Upravnog odbora, a čije provođenje je dužna osigurati u okviru svoje nadležnosti i rukovođenja Federalnim zavodom.

U skladu s članom 4.b. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i odredbama Statuta, Federalni zavod je u obavezi formirati Savjetodavnu komisiju koja ima sedam članova (po dva predstavnika sindikata i poslodavaca, po jedan predstavnik Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog zavoda i Privredne komore FBiH), ali do okončanja revizije ona nije formirana. Komisija bi trebala Upravnom odboru davati mišljenje u vezi politike zapošljavanja i socijalnog osiguranja, preporuke u vezi s programom zapošljavanja i mišljenje na rad Federalnog zavoda i preporuke u vezi sa poboljšanjem rada. Federalni zavod je 7. 12. 2021. poslao Urgencije Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike, Privrednoj komori FBiH, Udruženju poslodavaca u FBiH, Ekonomsko – socijalnom vijeću FBiH za imenovanje njihovih predstavnika u Savjetodavnu komisiju. Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i Privredna komora FBiH su predložili svoje predstavnike u Savjetodavnu komisiju. S obzirom da nije delegiran dovoljan broj članova Savjetodavne komisije ispred svih sindikata i poslodavaca, Federalni zavod je uputio zahtjev za dobivanje instrukcija od Federalnog ministarstva za rad i socijalnu politiku, kako formirati Savjetodavnu komisiju koja treba imati sedam članova, a da nisu delegirani svi predstavnici u utvrđenom broju. Federalno ministarstvo za rad i socijalnu politiku je 20. 12. 2021. godine dalo mišljenje da Upravni odbor hitno formira Savjetodavnu komisiju, zbog važnosti i neodložnosti obavljanja poslova iz nadležnosti Savjetodavne komisije. Također, ako postoje poteškoće zbog nedovoljnog broja delegiranih predstavnika, može se formirati Savjetodavna komisija ako je delegirana najmanje natpolovična većina od ukupnog broja članova. Upravni odbor je 12. 7. 2022. godine donio Odluku o formiranju Savjetodavne komisije, u sastavu od pet članova, na period od četiri godine.

Federalni zavod je odredio koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu, te u propisanom roku sačinio Godišnji izvještaj i dostavio ga Centralnoj harmonizacijskoj jedinici. U Godišnjem izvještaju planirane su mjere koje je potrebno poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po COSO komponentama

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 5/19

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 26/16 i 89/18

¹² „Sl. glasnik Republike BiH“ br. 6/92

(kontinuirano ažurirati registar rizika i unapređivati upravljanje rizicima, ažuriranje internih akata u skladu s novim propisima, unapređivati sistem izvještavanja u okviru svih kontrolnih postupaka i drugo).

Mapom procesa koja datira iz 2018. godine utvrđena je Procedura realizacije i praćenja programa/mjera sufinansiranja zapošljavanja, samozapošljavanja i obuke. Ovom Procedurom predviđeno je da službe nakon izvršene provjere dostavljene dokumentacije od poslodavca, vrše pripremu i slanje međuregistra Federalnom zavodu, koji potom vrši provjeru međuregistra i na osnovu njega vrši pripremu registra za plaćanje. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, konstatovali smo da u 2021. godini službe nisu slale međuregistre za plaćanje Federalnom zavodu. Naime, Federalni zavod vršio je pripremu registara za plaćanje na osnovu e-mailova kojima su službe obavještavale Federalni zavod da su poslodavci pravdali sredstva. Ovakav način pripreme obračuna i isplate registara za plaćanje u 2021. godini, uređen je novom Procedurom koja je donesena 2022. godine. Federalni zavod je donio Registar rizika, koji je posljednji put ažuriran 31. 12. 2020. godine. Izvještaj o provođenju Strategije upravljanja rizicima Federalnog zavoda, sačinjava se na godišnjem nivou, te dostavlja Upravnom odboru na usvajanje.

Navedeno ukazuje na to da je Federalni zavod uspostavio i implementirao sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, Standardima interne kontrole u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima i aktima kojima se reguliše interna kontrola.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuke:

- **radno-pravni status direktorice uskladiti s odredbama Zakona o radu i Uredbe o postupku prijema u radni odnos u javnom sektoru FBiH;**
- **Statutom Federalnog zavoda propisati maksimalni iznos sredstava do kojeg direktor može donositi odluke bez saglasnosti Upravnog odbora, u skladu s članom 27. Zakona o ustanovama.**

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji BiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavu jedinice za internu reviziju u javnom sektoru u Federaciji BiH¹³ (u daljem tekstu: Pravilnik), Federalni zavod je uspostavio Jedinicu za internu reviziju. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, sistematizovana su tri radna mjesta - rukovodilac jedinice za internu reviziju i dva interna revizora, a popunjeno je mjesto rukovodioca i jednog internog revizora. Potrebno je istaći da je interni revizor bio spriječen za rad u toku 2021. godine zbog porodijskog odsustva.

Sačinjeni su i odobreni Pravilnik o radu jedinice za internu reviziju, Strateški plan interne revizije 2019-2022. godine i Godišnji plan rada za 2021. godinu. Godišnji izvještaj interne revizije dostavljen je 7. 2. 2022. godine Centralnoj harmonizacijskoj jedinici pri Federalnom ministarstvu finansija.

U Godišnjem izvještaju interne revizije za 2021. godinu navedeno je da je planirano pet revizija i sve su i obavljene: Revizija drugostepenog postupka i upravnog spora; Revizija učinka provedbe programa aktivne politike zapošljavanja; Revizija evidencije kontrole i plaćanja registara naloga za plaćanje, Revizija učinkovitosti modula u okviru Jedininstvenog informacionog sistema i Posebni savjetodavni angažmani. Provedenom revizijom drugostepenog postupka i upravnog spora nije bilo datih preporuka dok je u ostalim izvještajima konstatovan zadovoljavajući sistem internih kontrola uz manje značajne nedostatke (konstatovane su slabosti u dijelu: izvještavanja, vođenja evidencija, realokacija sredstava u Sektoru za aktivnu politiku zapošljavanja; kašnjenja u realizaciji ugovorenih obaveza i slabijoj kontroli prilikom kreiranja registra zahtjeva za plaćanje; donošenja sigurnosnih protokola za intervencije na aplikaciji koja će biti sastavni dio sigurnosne politike uz evidentiranje svih sigurnosnih područja u Jedinici za informacione tehnologije i dr.).

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 49/20

Prema Godišnjem izvještaju interne revizije za 2021. godinu, u okviru izvršenih revizija dato je 11 preporuka koje su nerealizovane sa 31. 12. 2021. godine (za osam preporuka je istekao rok za provođenje, a za tri preporuke nije istekao rok za provođenje).

Prevenција korupcije

Vlada FBiH je u septembru 2016. godine donijela Strategiju i Akcioni plan za borbu protiv korupcije u skladu s kojim je Federalni zavod u decembru 2018. godine sačinio Akcioni plan za borbu protiv korupcije i Plan integriteta. U okviru Plana integriteta definisane su potencijalne rizične specifične i opće oblasti djelovanja Federalnog zavoda. Za ove oblasti analizirane su potencijalne rizične aktivnosti s aspekta vjerovatnoće i uticaja, te su kao dio Plana integriteta, izrađene mjere i preporuke za unapređenje integriteta Federalnog zavoda.

Na osnovu provedenih aktivnosti u 2021. godini, u martu 2022. godine sačinjen je Izvještaj o provođenju Plana integriteta. Ovaj izvještaj dostavljen je Timu Vlade za borbu protiv korupcije FBiH u aprilu 2022. godine.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ OKVIRA NADLEŽNOSTI FEDERALNOG ZAVODA

Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba utvrđene su nadležnosti Federalnog zavoda. U skladu s odredbama navedenog Zakona, između ostalog Federalni zavod je nadležan da:

- prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih lica;
- prati i osigurava provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti rada i zapošljavanja na teritoriji Federacije i o tome obavještava nadležna tijela Federacije;
- upravlja sredstvima za osiguranje materijalne sigurnosti za vrijeme nezaposlenosti;
- prati, usklađuje i koordinira rad službi za provođenje utvrđene politike i mjera u oblasti zapošljavanja i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba iz nadležnosti Federacije;
- prati i predlaže mjere za unapređenje zapošljavanja invalidnih lica i njihove profesionalne rehabilitacije i osigurava ispunjavanje uslova za njihovo zapošljavanje u saradnji sa službama;
- pruža pomoć u realizovanju programa profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije za nezaposlena lica i njihovo ponovno zapošljavanje na odgovarajućim poslovima;
- objedinjuje i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcionisanje jedinstvenog informacionog sistema u ovoj oblasti;
- prati provođenje međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti rada i zapošljavanja koji se odnose na Federaciju;
- predstavlja službe u odnosima s organima i službama BiH, Federacije i Republike Srpske;
- odobrava zapošljavanje stranih državljana i lica bez državljanstva na prijedlog službe;
- prati i poduzima mjere za stvaranje uslova za povratak građana Federacije sa privremenog rada u inostranstvu i njihovo radno angažovanje i dr.

Federalni zavod u skladu s članom 6. Statuta predlaže mjere, donosi programe za unapređenje zapošljavanja i samozapošljavanja i u saradnji sa službama i kantonalnim organima nadležnim za rad i zapošljavanje realizuje usvojene mjere i programe.

Važno je istaći da je, od ukupno planiranih 85.087.601 KM za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja, u 2021. godini realizovano 44.438.712 KM ili 52% (što je više nego za 2020. godinu, kada je realizirano samo 38% od ukupno planiranih 97.703.498 KM), od čega 30.268.232 KM na osnovu objavljenih programa iz prethodnih godina (2018-2020), a ostatak od 14.170.480 KM na osnovu programa objavljenih 2021. godine. Nepoštovanje odredbi zaključenih ugovora između Federalnog zavoda, službi i korisnika sredstava rezultiralo je stvaranjem značajnog iznosa obaveza za nerealizovane ugovore (na 31. 12. 2021. godine ugovorene, a nerealizovane obaveze iznosile su 28.497.732 KM i odnose se na period 2018–2021. godine), kao i smanjivanjem očekivanih efekata poticajnih mjera na smanjenje stope nezaposlenosti. Slobodna raspoloživa sredstva na dan bilansa na računima Federalnog zavoda iznosila su 43.913.059 KM.

Iako je procedura usvajanja Finansijskog plana završena u januaru 2021. godine, Federalni zavod do kraja 2021. godine nije uspio realizovati planirana sredstva za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja i zajedničkih projekta s drugim organizacijama i institucijama u iznosu od 40.648.889 KM (planirano 85.087.601 KM, a realizovano 44.438.712 KM), što je posljedica samog načina rada u postupku dodjele poticajnih sredstava i dijeljenja planiranih sredstava na objavljene javne pozive tokom godine.

U toku revizije konstatovali smo da Federalni zavod i službe nisu osigurale poštovanje odredbi zaključenih ugovora sa korisnicima sredstava u dijelu rokova dostavljanja obavijesti o uplaćenim doprinosima za sufinansirane osobe i druge dokumentacije za pravdanje sredstava. Shodno zaključenim ugovorima, nisu poduzimane aktivnosti raskida ugovora u slučaju neizvršavanja obaveza poslodavca. Navedeno je za posledicu imalo neefikasno korištenje raspoloživih sredstava, stvaranje značajnog iznosa obaveza za nerealizovane ugovore, kao i smanjenje očekivanih efekata podsticajnih mjera na smanjenje stope nezaposlenosti.

Realizacija ovih programa detaljnije je pojašnjena pod tačkom 7.1.2.3.2 Izvještaja, gdje smo ih opisali i dali odgovarajuće preporuke.

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE FINANSIJSKOG PLANA I IZVJEŠTAVANJE

Plan rada Federalnog zavoda za period 2021.-2023. godina i Godišnji plan rada za 2021. godinu, Upravni odbor je usvojio 1. 10. 2020. godine. Na Godišnji plan rada za 2021. godinu Vlada FBiH dala je saglasnost 19. 11. 2021. godine. Predstavnički dom (29. 12. 2020. godine) i Dom naroda (11. 1. 2021. godine) usvojili su Finansijski plan za 2021. godinu u iznosu od 117.920.482 KM, procjene plana za 2022. i 2023. godinu u iznosima od 95.369.000 KM i 84.297.000 KM, i Odluku o izvršavanju Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2021. godinu. Procedura izrade i dostavljanja plana provedena je u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Uvidom u sačinjen Finansijski plan za 2021. godinu, planirana su ukupna sredstva za realizaciju aktivne politike zapošljavanja u iznosu 73.087.601 KM od kojih se iznos od 37.577.462 KM odnosi na sredstva planirana za realizaciju ugovora o sufinansiranju zapošljavanja/samozapošljavanja/obuke po mjerama iz prethodnog perioda. Preostali iznos od 35.510.139 KM planiran je za realizaciju novih programa sufinansiranja zapošljavanja/samozapošljavanja i obuke u 2021. godini. **Smatramo važnim istaći da je iznos sredstava po potpisanim ugovorima iz prethodnog perioda planiran u zbirnom iznosu, što otežava praćenje njihove realizacije.**

Upravni odbor je u junu 2021. godine donio odluku o preraspodjeli sredstava za 2021. godinu, na koju je federalni ministar rada i socijalne politike dao saglasnost. Naime, ovom internom preraspodjelom su obuhvaćeni tekući transferi (uvećana sredstva za Program sufinansiranja zapošljavanja, samozapošljavanja i pripreme za rad 5.000.000 KM; uvećana sredstva za Fond za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom 500.000 KM, a umanjena sredstva za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti za realizaciju Programa mjera za socijalno zbrinjavanje nezaposlenih osoba 5.500.000 KM) i tekući rashodi (uvećani troškovi sudskih sporova koji se finansiraju iz raspoloživih sredstava 5.000 KM; troškovi stručnih usluga 4.100 KM a umanjeni putni troškovi 9.100 KM).

U 2021. godini izvršeno je više realokacija budžeta unutar svakog Programa, te realokacija između Programa, a u skladu s iskazanim potrebama službi. Realokacija sredstava se vršila na način da nakon utvrđivanja potreba za obezbjeđenjem sredstava u okviru određenog budžeta, službe u saradnji sa Sektorom za aktivnu politiku zapošljavanja analiziraju mogućnost realokacije sredstava iz budžeta sa raspoloživim sredstvima u budžet gdje su nedostajala sredstva, nakon čega službe dostavljaju zahtjev Federalnom zavodu za realokaciju sredstava u pisanoj formi (dopis ili e-mail), a u skladu sa iskazanim potrebama. Po zaprimanju ovih zahtjeva, a nakon sagledavanja svakog pojedinačnog zahtjeva, Sektor za aktivnu politiku zapošljavanja pokreće proceduru izmjene budžeta. Prema prezentiranim informacijama, u toku 2021. godine, izvršena je realokacija sredstava sa Programa sufinansiranja samozapošljavanja na Program sufinansiranja zapošljavanja u ukupnom iznosu od 865.622 KM.

Struktura izvršenja u odnosu na usvojeni Finansijski plan za 2021. godinu data je u tabeli:

u KM

Red. br.	Opis	Plan za 2021. godinu	Izvršenje za 2021. godinu	Index
1	2	3	4	5=4/3*100
A	UKUPNA SREDSTVA (I+II+III)	117.920.482	131.645.473	112
A1	Raspoloživa sredstva prihoda i primitaka	117.332.482	131.438.793	112
A2	Prihodi i primitci rezervisani za uvećanje depozita kod Razvojne banke FBiH	588.000	206.680	70
I	Prihodi	56.320.482	64.761.051	115
1.	Doprinos za osiguranje od nezaposlenosti (30 %)	44.921.000	54.038.772	120
2.	Prihodi rezervisani za uvećanje depozita kod Razvojne banke FBiH	188.000	56.746	30
3.	Prihodi od kamata na depozit, ostalih kamata, radnih dozvola i drugih neplaniranih uplata	180.000	322.079	179
4.	Grant Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za realizaciju Projekta podrške zapošljavanju finansiranog iz kredita Svjetske banke	10.561.482	10.009.938	95
5.	Grant Vijeća ministara BiH i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike za rješavanje problema Roma u oblasti zapošljavanja	470.000	333.516	71
II	Kapitalni primitci	400.000	149.934	37
6.	Priliv otplata glavnice kredita za podsticaj zapošljavanju rezervisan za uvećanje depozita kod RB FBiH (evidenciono)	400.000	149.934	37
III	Prenesena sredstva	61.200.000	66.734.488	109
	UKUPNA SREDSTVA (IV + V+VI)	117.920.482	131.645.473	112
B	RASHODI I IZDACI (IV + V)	117.920.482	59.552.069	51
B1	Ukupni tekući rashodi i kapitalni izdaci koji se finansiraju iz raspoloživih sredstava	117.332.482	59.142.913	50
B2	Ukupni tekući rashodi i kapitalni izdaci koji se finansiraju iz sredstava namjenskog depozita kod RB FBiH	588.000	409.156	70
IV	Tekući rashodi	117.311.982	59.051.231	50
1.	Bruto plaće i naknade i doprinosi na teret poslodavca	3.084.500	2.857.286	93
2.	Naknade zaposlenih	366.700	287.854	78
2.	Izdaci za materijal i usluge	2.269.240	1.753.597	77
2.1.	Od čega izdaci za bankarske usluge koje se finansiraju iz namjenskog depozita kod RB FBiH	207.000	142.238	69
2.2.	Od čega troškovi sudskih sporova koji se finansiraju iz namjenskog depozita kod RB FBiH i iz raspoloživih sredstava	80.000	60.238	75
3.	Tekući grantovi	111.591.542	54.152.494	49
V	Kapitalni izdaci	608.500	500.838	82
4.	Nabavka opreme	104.500	96.182	92
5.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	203.000	197.976	98
6.	Uvećanje stanja sredstava namjenskog depozita kod RB FBiH po osnovu primljenih otplata kredita za podsticaj zapošljavanju i pozajmljivanje boračkoj populaciji iz sredstava podračuna namjenskog depozita kod RB FBiH izdvojenog za borcu (evidenciono)	301.000	206.680	69
VI	PRIHODI I PRIMICI – RASHODI I IZDACI 2021. god. (I+II – IV-V)	- 61.200.000	5.358.916	0

Upravni odbor je 28. 2. 2022. godine usvojio Izvještaj o izvršenju Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2021. godinu, u kojem je konstatovano ostvarenje prihoda i primitaka u iznosu od 64.910.985 KM i rashoda i izdataka u iznosu od 59.552.069 KM, te je ostvaren suficit tekućeg poslovanja u iznosu od 5.358.916 KM, kao razlika prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima.

Kao što se može vidjeti u tabeli, iskazani suficit je najvećim dijelom posljedica značajno manjeg izvršenja tekućih transfera u odnosu na Plan, odnosno neprovođenja planiranih mjera aktivne politike zapošljavanja u planiranom obimu.

Iako je procedura usvajanja Finansijskog plana završena u januaru 2021. godine, Federalni zavod do kraja 2021. godine nije uspio realizovati planirana sredstva za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja i zajedničkih projekta s drugim organizacijama i institucijama u iznosu od 35.648.889 KM, što je posljedica samog načina rada u postupku dodjele poticajnih sredstava i dijeljenja planiranih sredstava na objavljene javne pozive tokom godine, što smo detaljnije objasnili pod tačkom 7.1.2.3.2 Izvještaja. Tako je utvrđeno da je od ukupno planiranih 85.087.601 KM (uključujući uvećanje za 5.000.000 KM na osnovu preraspodjele) za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u 2021. godini realizovano samo 44.438.712 KM ili 52%, od čega 30.268.232 KM na osnovu objavljenih programa iz prethodnih godina, a ostatak od 14.170.480 KM na osnovu programa objavljenih 2021. godine. Posebno naglašavamo da su u 2022. godinu prenesene ugovorene nerealizovane obaveze za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u iznosu od 28.497.732 KM, dok su slobodna raspoloživa sredstva na računima Federalnog zavoda iznosila 43.913.059 KM.

Upravni odbor je 26. 4. 2022. godine usvojio Godišnji izvještaj o radu za 2021. godinu, ali do obavljanja konačne reviziju nije poslat Parlamentu FBiH.

Objedinjene finansijske planove službi za 2021. godinu, Federalni zavod je dostavio Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike 22. 5. 2021. godine.

Federalni zavod ne provodi direktno ocjenjivanje poslovanja službi s obzirom da su iste samostalni pravni subjekti registrovani od svojih nadležnih kantonalnih vlada. Naime, Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Federalni zavod ima obavezu da iz svojih 30% doznačenih sredstva po osnovu uplate doprinosa za nezaposlenost, doznachava službama nedostajuća sredstva za materijalno-socijalnu sigurnost, ukoliko službe ne mogu podmiriti administrativne troškove iz svojih 70% ostvarenih prihoda za nezaposlenost. Ocjenjivanje rada službi vrši se u dijelu koji se odnosi na odobravanja i isplate sredstava za materijalno-socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba, u skladu s Odlukom o modelu kriterija za utvrđivanje nedostajućih sredstava za ostvarivanje materijalno-socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i za pokrivanje administrativnih troškova službi. Prilikom podnošenja mjesečnih zahtjeva službi Federalnom zavodu za nedostajuća sredstva, službe uz zahtjev dostavljaju mjesečne izvještaje o radu koji obuhvataju ostvarene prihode i rashode. Službe koje nemaju potrebu za nedostajućim sredstvima, mjesečno Federalnom zavodu dostavljaju samo informaciju o ostvarenim prihodima. Osim navedenog, službe kvartalno dostavljaju Federalnom zavodu periodične izvještaje, a Federalni zavod vrši analizu finansijskog izvršenja prihoda i rashoda službi, kvartalno i godišnje, i dostavlja izvještaj finansijskog izvršenja prihoda i rashoda po službama Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike. Također, Federalni zavod svaka tri mjeseca podnosi izvještaj o radu resornom Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike sa podacima o finansijskom poslovanju. Skrećemo pažnju da Zakonom o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, kao ni bilo kojim drugim aktom, nije propisana metodologija sačinjavanja i forma mjesečnih izvještaja o radu, koje su službe obavezne podnositi Federalnom zavodu u skladu s članom 52. ovog Zakona.

Članom 54. Zakona o posredovanju u zapošljavanju utvrđeno je da Federalno ministarstvo rada i socijalne politike vrši nadzor nad zakonitošću rada Federalnog zavoda, kao i nadzor nad zakonitošću rada službi i privatnih agencija, u pogledu primjene ovog zakona i međunarodnih sporazuma. U 2021. godini ovo ministarstvo nije provodilo aktivnosti na provođenju nadzora u skladu s članom 54. ovog Zakona.

Preporuke:

- **programe za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja implementirati na vrijeme kako bi se sredstva odobrena finansijskim planom realizovala u godini kada su i odobrena;**
- **u Finansijskom planu tekuće godine posebno planirati iznos sredstava koji se odnosi na realizaciju potpisanih ugovora iz prethodnog perioda, u cilju lakšeg praćenja realizacije planiranih aktivnosti;**
- **propisati metodologiju sačinjavanja i formu mjesečnih izvještaja o radu koje su kantonalne službe za zapošljavanje obavezne podnositi Federalnom zavodu u skladu s članom 52. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba.**

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Federalni zavod je sačinio računovodstvene izvještaje za 2021. godinu, koje je certificirani računovođa angažovan po osnovu ugovora o djelu ovjerio 2. 3. 2022. godine. Upravni odbor je usvojio finansijske izvještaje 28. 2. 2022. godine, a izvještaj je dostavljen nadležnim organima i institucijama 4. 3. 2022. godine, što nije u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH,¹⁴ kojim je utvrđen rok za predaju izvještaja najkasnije do 28. 2. tekuće godine za prethodnu godinu. Osim toga, Federalni zavod nije sačinio Analizu iskaza (tekstualni dio), zbog čega Godišnji finansijski izvještaji za 2021. godinu nisu potpuni. Navedeno nije u skladu Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *Godišnje finansijske izvještaje sačinjavati i podnositi na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta.*

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2021. godinu iskazani su prihodi u iznosu od 64.761.051 KM i primici u iznosu od 149.934 KM.

Strukturu prihoda čine: prihodi od poreza (54.038.772 KM), neporezni prihodi (378.825 KM) i primljeni transferi i donacije (10.343.454 KM).

7.1.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od doprinosa iskazani su u iznosu od 54.038.772 KM, što je u odnosu na plan veće za 20%. Navedeni prihodi se ostvaruju na osnovu uplata doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti koji se uplaćuju na teret poslodavca i zaposlenika i isti se u skladu sa zakonskim propisima usmjeravaju Federalnom zavodu u visini 30% i službama u visini od 70%.

7.1.1.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi iskazani u ukupnom iznosu od 378.825 KM, najvećim dijelom odnose se na ostale povrate u iznosu od 231.752 KM (troškovi sudskih sporova, pogrešno uplaćena sredstva iz ranijeg perioda, povrat sredstva po osnovu aktivne politike zapošljavanja), i prihode po osnovu pružanja usluga građanima (radne dozvole) u iznosu 90.005 KM.

7.1.1.3 Primljeni transferi i donacije

Prihodi od grantova i donacija iskazani su u iznosu od 10.343.454 KM, a odnose se na grant od Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za realizaciju Projekta podrške zapošljavanju (u daljem tekstu: Projekt) koji se finansira iz kredita Svjetske banke u iznosu od 10.009.938 KM i na oprihodovanje grantova za zapošljavanje Roma primljenih od Vijeća ministara BiH i Federalnog ministarstva rada i socijalne politike 333.516 KM.

U nadležnosti Federalnog ministarstva rada i socijalne politike je implementacija Projekta, u ukupnom iznosu od 98.378.249 KM, od čega se 56.719.070 KM finansira iz kreditnih sredstava Svjetske banke (WB) i 41.659.179 KM kao učešće budžeta svih nivoa FBiH. Implementacija Projekta definisana je Sporazumom o finansiranju između BiH i Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD), zaključenim 3. 5. 2017. godine, kao i Supsidijarnim sporazumom za Federaciju BiH, potpisanim između BiH i FBiH.

¹⁴ Sl. novine FBiH¹⁴ br. 69/14

Rok za implementaciju projekta je bio 1. 10. 2021. godine, do kada su se trebale završiti sve planirane aktivnosti. Na zahtjev Federalnog zavoda, a zbog situacije izazvane pandemijom COVID-19 koja je dovela do privremene obustave realizacije mjera aktivnih politika zapošljavanja u 2020. godini, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike je 12. 6. 2020. godine uputilo Federalnom ministarstvu finansija zahtjev za prolongiranje roka zatvaranja Projekta. U skladu sa zahtjevom, u okviru postojećih finansijskih sredstava datum zatvaranja projekta bi se pomjerio za 12 mjeseci, tj. do 1. 10. 2022. godine, ali je konačan rok za implementaciju Projekta prolongiran do 1. 4. 2022. godine.

Projekt se sastoji iz dvije komponente, i to: (1) Podrška za promociju zapošljavanja i (2) Podrška za sisteme upravljanja, monitoring i komunikaciju. U samom Projektu definisani su indikatori (postignuti rezultati) koji su vezani za isplatu sredstva u periodu 2018.-2021. godina.

U toku 2018. godine, Federalni zavod nije dobio sredstava po ovom Projektu.

U cilju realizacije obje komponente, u toku 2019. godine Federalnom zavodu je doznačeno 13.690.810 KM za realizovane aktivnosti (indikatore): 1.2-1.800 zaposlenih mladih (2.346.996 KM), 1.3-5.000 zaposlenih teže zapošljivih (3.520.494 KM), 2.1- evaluacija jednog programa (977.915 KM), 2.2- evaluacija jednog programa (977.915 KM), 3.1-izmjena i dopuna Pravilnika o evidencijama u oblasti zapošljavanja (2.933.745 KM) i 4.1-sistem monitoringa (2.933.745 KM).

U toku 2020. godine su doznačena sredstva Federalnom zavodu po osnovu javnih poziva iz 2018. i 2019. godine za realizovane aktivnosti 1.6, 1.7 i 3.2, koje su definisane kao: Povećanje zapošljavanja putem ALPM (5.280.741 KM) i Povećanje zapošljavanja putem posredovanja (1.955.830 KM). Također, u 2020. godini realizovani su indikatori 1.4 i 1. 5.–zapošljavanje mladih i teže zapošljivih (5.280.741 KM) kao i 4.2–Monitoring trendova tržišta rada (1.955.830 KM) koji je prenesen iz 2019. godine.

Iznos 10.009.938 KM, odnosi se na realizovane aktivnosti: indikatori 2.2 i 2.3 - evaluacije dva programa (1.955.830 KM); 3.3 – broj prikupljenih oglasa - slobodnih radnih mjesta (1.955.830 KM), 3.4 – 30.000 nezaposlenih profilirano i ima izrađen individualni plan zapošljavanja (1.955.830 KM) i 5.1 - broj novoregistrovanih korisnika novčane naknade veći za 3.600 u odnosu na prethodni period (4.142.448 KM).

Povlačenje kreditnih sredstava i njihovo doznačavanje Federalnom zavodu izvršeno je po odobrenom izvještaju Svjetske banke, na osnovu izvještaja o realizovanim aktivnostima i nalazima monitoringa.

Aktivnosti Projekta koje su planirane u 2021. godini nisu implementirane u skladu sa dinamičkim planom, što je imalo za posljedicu njihovo prenošenje u narednu godinu i prolongiranje roka završetka projekta do 1. 4. 2022. godine.

Prema zaključenom Memorandumu o razumijevanju i implementaciji Akcionog plana Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma u oblasti zapošljavanja za 2020. godinu, zaključenog 14. 12. 2020. godine između Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH i Federalnog zavoda, na račun Federalnog zavoda u 2021. godini uplaćeno je 333.516 KM.

7.1.1.4 Primici od finansijske imovine

Kapitalni primici su iskazani u iznosu od 149.934 KM, odnose se na primljena sredstva po osnovu otplata glavnica od pozajmljivanja Federalnog zavoda putem komisionih kredita.

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2021. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u ukupnom iznosu od 59.552.069 KM, što je manje za 58.368.413 KM ili 50,51% u odnosu na plan od 117.920.482 KM, a isto je najvećim dijelom posljedica manjeg izvršenja tekućih transfera za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja (40.648.888 KM).

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (54.152.494 KM), bruto plaće i naknade troškova zaposlenih (3.145.140 KM), izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (1.753.597 KM), izdaci za nabavku stalnih sredstava (294.158 KM) i izdaci za finansijsku imovinu (206.680 KM).

7.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Izdaci za plaće i naknade troškova zaposlenih iskazani su u iznosu od 3.145.140 KM, što je u odnosu na plan manje za 306.060 KM ili 8,87%. Strukturu ovih troškova čine bruto plaće i naknade plaća (2.581.260 KM), naknade troškova zaposlenih (287.854 KM) i doprinosi poslodavca (276.026 KM).

Obračun i isplata plata i naknada regulisana je Pravilnikom o radu, kojim je utvrđena osnovica za obračun plate u visini 60% prosječno isplaćene mjesečne neto plaće po zaposlenom ostvarene u Federaciji BiH za prethodna tri mjeseca prema posljednjim objavljenim statističkim podacima. Osnovna plata se množi sa pripadajućim koeficijentom utvrđenim Pravilnikom o radu koji su se, grupisani prema platnim razredima, kretali u rasponu od 2,2 -7,5. Dobijeni iznos uvećava se za obračunati minuli rad u iznosu od 0,6% za svaku započetu godinu radnog staža, a najviše do 20%.

Najviša neto isplaćena plaća u 2021. godini iznosila je 4.414 KM, najniža neto plaća 1.293, a prosječna neto plaća je iznosila 2.335 KM.

Naknade troškova zaposlenih iskazane u iznosu od 287.854 KM, odnose se na: naknadu za topli obrok (115.882 KM), naknadu za prevoz na posao i s posla (41.674 KM), otpremnine zbog odlaska u penziju (35.968 KM), jubilarne nagrade (32.224 KM), regres za godišnji odmor (27.761 KM), pomoć u slučaju bolesti (11.841 KM), pomoć u slučaju smrti (11.716 KM), naknadu za smještaj (7.188 KM) i naknadu za odvojeni život (3.600 KM).

Naknada za ishranu u toku radnog vremena iskazana je u iznosu od 115.882 KM i isplata je vršena u skladu s Pravilnikom o radu u visini od 1% prosječne mjesečne neto plaće u Federaciji BiH dnevno prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku.

Troškovi za prevoz s posla i na posao iskazani su u iznosu 41.674 KM. Isplata ovih naknada regulisana je Pravilnikom o radu kojim je propisano da zaposleniku pripada mjesečna novčana naknada u visini mjesečne karte u javnom saobraćaju pod uslovom da je mjesto stanovanja od mjesta rada udaljeno više od jednog kilometra, a maksimalno 70 km, s tim što se naknada za troškove prevoza isplaćuje na osnovu stvarnog broja dolazaka na posao i odlazaka s posla. Također, u skladu s navedenim pravilnikom, zaposleniku čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 km od sjedišta Federalnog zavoda isplaćuje se naknada troškova prijevoza za dane sedmičnog odmora (vikend karta), državnih praznika i neradnih dana, do visine cijene korištenja karte prevoza na relaciji mjesto rada - mjesto prebivališta. Vikend karta i naknada za prevoz s posla i na posao se ne isključuju.

Jubilarne nagrade koje su u 2021. godine obračunate i isplaćene u ukupnom iznosu od 32.224 KM, najvećim dijelom se odnose na isplatu jednokratnih naknada povodom obilježavanja praznika u iznosu od 299 KM po radniku, što ukupno za 57 zaposlenika iznosi 17.065 KM. Ove naknade isplaćenu su u skladu s Pravilnikom o radu, u visini od 30% prosječne plaće prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Naknada za regres isplaćena je u iznosu od 99.632 KM za 60 zaposlenika od čega se na neoporezivi iznos odnosi 27.761 KM, a ostatak na oporezivi dio zajedno s pripadajućim porezima i doprinosima. Isplata regresa izvršena je po osnovu Odluke direktorice od 9. 2. 2021. godine, u visini 50% neto plaće zaposlenika za posljednja tri mjeseca u skladu s Pravilnikom o radu, obzirom da je to bilo povoljnije za radnika u odnosu na obračun regresa u visini prosječne neto plaće u Federaciji BiH u posljednja tri mjeseca prema statističkim podacima. Postupajući po datoj preporuci Ureda o isplati regresa u visini do zakonski utvrđenog neoporezivog iznosa, Federalni zavod je donio Odluku o isplati regresa za 2022. godinu u visini 50% prosječne neto plaće Federacije Bosne i Hercegovine.

Naknade troškova smještaja zaposlenih iskazane su u iznosu od 7.188 KM i odnose se na isplate direktorici Federalnog zavoda u skladu s Pravilnikom o radu kojim je utvrđeno da direktoru čije je mjesto prebivališta udaljeno više od 70 kilometara od sjedišta institucije u kojoj je zaposlen pripada pravo na naknadu troškova smještaja u visini od 599 KM mjesečno, ukoliko nema osiguran službeni smještaj, a ukoliko je službeni smještaj osiguran direktor ima pravo na naknadu u visini 299 KM mjesečno.

U toku 2021. godine direktorici Federalnog zavoda je na osnovu Rješenja od 13. 11. 2018. godine, koje je donijela direktorica, isplaćivana naknada za smještaj u mjesečnom iznosu od 599 KM. Također, u skladu s ovim rješenjem i Pravilnikom o radu, isplaćivano je 300 KM mjesečno za odvojeni život od porodice. Navedene isplate su tretirane kao oporezivi dohodak od nesamostalne djelatnosti, te su obračunati i uplaćeni pripadajući porezi i doprinosi u skladu s Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.¹⁵

Odlukom direktorice Federalnog zavoda od 12. 11. 2020. godine o načinu rada u Federalnom zavodu u uslovima ozbiljno pogoršane COVID-19 epidemiološke situacije u Federaciji BiH, utvrđeno je klizno radno vrijeme u periodu od 7⁰⁰ sati do 17⁰⁰ sati (npr. dolazak na posao u 7⁰⁰ sati, a odlazak u 15³⁰ sati). Pravilnikom o radu definisano je da radno vrijeme Federalnog zavoda traje 40 sati sedmično, raspoređeno u pet radnih dana, te da zaposlenici imaju pravo na odmor u toku radnog dana u trajanju od 30 minuta, koji se ne smatra vremenom provedenim na radu.

Revidirali smo obračun i isplate plaće i naknada troškova za mart i decembar 2021. godine, u kojima nisu utvrđene nepravilnosti.

7.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 1.753.597 KM što je u odnosu na planirani iznos manje za 515.643 KM ili 22,72%. Strukturu ovih izdataka čine: izdaci za ugovorene i druge posebne usluge (1.366.805 KM), izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa (162.775 KM), izdaci za tekuće održavanje (88.760 KM), izdaci za komunikaciju i komunalne usluge (42.520 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (38.516 KM), izdaci za energiju (35.103 KM), putni troškovi (10.171 KM), izdaci za usluge prevoza i goriva (6.943 KM) i izdaci za unajmljivanje prostora (2.004 KM).

Izdaci za ugovorene i druge posebne usluge se najvećim dijelom odnose na stručne usluge u iznosu od 1.099.453 KM od kojih su najznačajniji izdaci hardverskih i softverskih usluga u iznosu od 1.063.327 KM, od čega se na usluge održavanja Oracle softverskih licenci Jedinog informacionog sistema (u daljem tekstu: JIS) odnosi iznos od 400.445 KM, usluge održavanja aplikacije JIS-a iznos od 210.994 KM, usluge održavanja hardvera JIS-a iznos od 191.441 KM, usluge tehničke i funkcionalne podrške informacionom sistemu finansijskog upravljanja „ISFU“ koji se koristi kao podrška trezorskom poslovanju iznos od 64.511 KM, usluge održavanja i unapređenja BI i DWH infrastrukture iznos od 63.639 KM, usluge održavanja aplikacije za kancelarijsko poslovanje DMS iznos od 24.219 KM, te usluge tehničke podrške za Linux sisteme iznos od 28.481 KM. U okviru ove pozicije, iskazani su i izdaci za druge samostalne djelatnosti i povremeni samostalni rad u iznosu od 94.572 KM, troškovi advokatskih usluga u iznosu od 36.036 KM, a po osnovu ugovora koji je Federalni zavod zaključio s Advokatskom kancelarijom „Armin Zulkić“, troškovi spora iskazani u iznosu od 65.210 KM, izdaci za informisanje u iznosu od 41.383 KM, te izdaci za usluge reprezentacije u iznosu od 17.836 KM.

U strukturi izdataka za druge samostalne djelatnosti i povremeni samostalni rad, najznačajniji su **izdaci za rad Upravnog odbora** iskazani u neto iznosu od 82.598 KM za 12 održanih sjednica u 2021. godini. Visina neto naknada za rad Upravnog odbora, utvrđena je Statutom Federalnog zavoda i to članovima u visini prosječne plaće FBiH za prethodnu godinu (956 KM), a predsjedniku 20% više u odnosu na iznos naknade članovima (1.147 KM). Isplata naknada se vršila na osnovu pojedinačnih Odluka direktorice, uz obrazloženje da li su predsjednik i svi članovi prisustvovali sjednici Upravnog odbora za period za koji se naknada isplaćuje. Pored mjesečne naknade, predsjedniku i članovima Upravnog odbora, isplaćene su i naknade za materijalne troškove (putne troškove) u ukupnom iznosu od 7.736 KM.

Izdaci za bankarske usluge i platni promet iskazani su u ukupnom iznosu od 149.873 KM, od čega se iznos od 145.709 KM odnosi na troškove po osnovu plaćanja komisionim bankama.

Revizijom izdataka za materijal, sitan inventar i usluge nismo konstatovali nepravilnosti.

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 48/21 i 77/21

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

U okviru izvršenja tekućih rashoda na **tekuće transfere i druge tekuće rashode** se odnosi 54.152.494 KM ili 91 % ukupnog izvršenja rashoda i izdataka (59.552.069 KM).

Strukturu izvršenja tekućih transfera dajemo u tabeli:

u KM

Red. Broj	Tekući transferi	Plan za 2021. godinu	Izvršenje 1.1. - 31. 12. 2021.godine	Index (%) 4/3
1	2	3	4	5
I	Transferi koji se realizuju u skladu sa zakonskim prop. i sporazumima	26.503.941	9.713.781	36
1.	Transfer kantonalnim službama za zapošljavanje za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih i za realizaciju programa socijalnog zbrinjavanja nezaposlenih osoba	24.500.000	7.709.840	31
2.	Transfer Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom	2.003.941	2.003.941	100
II	Transferi u cilju provođenja mjera aktivne politike zapošljavanja	85.087.601	44.438.713	52
	Ukupno	111.591.542¹⁶	54.152.494	49

7.1.2.3.1 Transferi koji se realizuju u skladu sa zakonskim propisima i potpisanim sporazumima

1.1. Transfer kantonalnim službama za zapošljavanje za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih (izdaci za materijalno-socijalnu sigurnost nezaposlenih osoba) iskazan je sa 31. 12. 2021. godine u iznosu od 7.709.840 KM, što je za 11.000.740 KM manje u odnosu na prošlu godinu, a isti se realizuju na osnovu ispostavljenih zahtjeva službi za nedostajućim sredstvima, u skladu s odredbama člana 49. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba. Ovim članom Zakona je propisano: „ako se utvrdi da su sredstva koja su na raspolaganju službama nedovoljna za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova u nastupajućem mjesecu, službe za zapošljavanje podnose zahtjev Federalnom zavodu za dodjelu nedostajućih sredstava, koji tražena sredstva dodjeljuje službama, uz odobrenje resornog federalnog ministarstva“.

Vezano za realizaciju navedenih izdataka, obzirom da su kantoni nadležni za osnivanje, rad, prestanak rada i druga pitanja koja se odnose na rad službi, ističemo da su službe posebna pravna lica kojima upravne odbore imenuju vlade kantona, a finansijske planove usvajaju nadležni kantonalni organi i tijela, koji također donose i normativne akte kojima se uređuje i utvrđuje visina administrativnih troškova (plate, naknade, prijem zaposlenih, ostali izdaci za materijal i usluge), kao i osnovica, način obračunavanja i uplaćivanja doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba.

Upravni odbor Federalnog zavoda je 19. 4. 2016. donio „Odluku o modelu kriterija za utvrđivanje nedostajućih sredstava za ostvarivanje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba i pokrivanje administrativnih troškova službi za zapošljavanje“.¹⁷ Odlukom je određen model kriterija, odnosno koncept raspodjele sredstava kojim se kroz prikaz podataka o ukupnim raspoloživim i ukupno potrebnim sredstvima, te njihovim međusobnim uspoređivanjem, utvrđuje iznos potrebnih nedostajućih sredstava u nastupajućem mjesecu, koja se može dodijeliti službama. Na ovaj model kriterija saglasnost je dalo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike 13. 4. 2016. godine. U skladu s postavljenim kriterijima, Federalni zavod je sa 31. 12. 2021. doznačio sredstva kantonalnim službama u sljedećim iznosima: Hercegovačko-neretvanski kanton 2.340.834 KM, Zeničko-dobojski kanton 1.893.323 KM, Unsko-sanski kanton 1.477.985 KM, Zapadnohercegovački kanton 648.170 KM, Srednjobosanski kanton 600.628 KM; Kanton 10 401.335 KM i Posavski kanton 347.565 KM. Službama sa područja Sarajevskog, Tuzlanskog i

¹⁶ Internom preraspodjelom u odnosu na Finansijski plan za 2021. godinu, transfer kantonalnim službama za zapošljavanje za obezbjeđenje materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih i za realizaciju programa socijalnog zbrinjavanja nezaposlenih osoba umanjeno je iznos od 5.500.000 KM (sa planiranih 30.000.000 KM na 24.500.000 KM), te raspoređeno na transfer Fondu za profesionalnu rehabilitaciju osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom u iznosu od 500.000 KM (planiranih 1.503.941 KM uvećano na 2.003.941 KM) i na transfere u cilju provođenja aktivne politike zapošljavanja u iznosu od 5.000.000 KM (planiranih 80.087.601 KM uvećano na 85.087.601 KM).

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 33/16

Bosansko-podrinjskog kantona nisu doznačena sredstva jer nije bilo ispostavljenih zahtjeva.

Iz svega ukazanog konstatujemo da još uvijek nije uspostavljen adekvatan način utvrđivanja opravdanosti dostavljenih zahtjeva službi za nedostajućim sredstvima za ostvarivanje materijalno-socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba u dijelu uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba (utvrđeni iznosi kantonalnih skupština kreću se u rasponu od 6 do 10 KM po nezaposlenoj osobi), kao i u dijelu pokrivanja administrativnih troškova službi koji nisu limitirani i međusobno harmonizirani u pogledu obračuna plaća, naknada, prijema zaposlenih, izdataka za materijal i usluge.

I pored toga što je Federalni zavod u ranijem periodu pokretao inicijative za usklađivanje stope doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, prema kantonalnim skupštinama i kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja, do obavljanja konačne revizije nije harmonizirana osnovica za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, kao ni administrativni troškovi kantonalnih službi u cilju namjenskog korištenja prikupljenih doprinosa za nezaposlenost i ravnomjernog ostvarivanja materijalne i socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba u Federaciji BiH.

Preporuka:

- ***nastaviti aktivnosti u saradnji sa kantonalnim službama za zapošljavanje i ostalim nadležnim institucijama kako bi se harmonizirala osnovica za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, kao i administrativni troškovi kantonalnih službi za zapošljavanje.***

1.2. Transfer Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom iskazan je sa 31. 12. 2021. godine u iznosu od 2.003.941 KM. U skladu s članom 59. Zakona profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanja i zapošljavanju osoba sa invaliditetom,¹⁸ Federalni zavod ima obavezu da u toku godine doznači iznos od 10% sredstava planiranih finansijskim planom Federalnog zavoda za aktivnu politiku zapošljavanja u tekućoj godini. Predmet ugovora je da se ukupan iznos doznačenih sredstava namjenjuje za sufinansiranje održivosti zaposlenih osoba sa invaliditetom kroz novčane naknade plaćenih poreza i doprinosa i putem subvencija neto plaća za zaposlene osobe sa invaliditetom.

U skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba i potpisanim ugovorom kojim su definisana prava i obaveze ugovorenih strana, Fond za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom (u daljem tekstu: Fond) je dužan Federalnom zavodu dostaviti polugodišnje izvještaje čiji je sadržaj propisan ugovorom. U 2021. godini Federalni zavod je ugovor sa Fondom zaključio tek 23. 6. 2021. godine na iznos od 2.003.941 KM (doznačavanje sredstava u dva dijela i to: 60% sredstava u iznosu od 1.202.365 KM i 40% sredstava 801.576 KM). Uvidom u dostavljene izvještaje o utrošku sredstava doznačenih na teret budžetske 2021. godine u iznosu od 2.003.941 KM, konstatujemo da su sredstva utrošena u 100 % iznosu. Prema datoj preporuci iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Federalnog zavoda iz 2017. godine, sačinjenog od Ureda, da se osigura adekvatna kontrola, na terenu, nad utroškom sredstava doznačavanih Fondu, Federalni zavod je sa Fondom vršio nadzor u ranijim godinama nad namjenskim utroškom sredstava dodijeljenim putem Javnih poziva za finansiranje projekata, a zadnji nadzori kod privrednih subjekata su obavljani u mjesecu februaru 2020. godine i nisu nastavljeni do kraja 2021. godine. U 2020. godini promijenjen je modalitet pravdanja doznačenih sredstava koji se zasniva na pravdanju sufinansirane novčane naknade, plaćenih poreza i doprinosa za zaposlene osobe sa invaliditetom (doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje, doprinosi za zdravstveno osiguranje, doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti, porez na dohodak itd.). Bez obzira na novi modalitet pravdanja doznačenih sredstava koji je primjenjivan i u 2021. godini, smatramo da je Federalni zavod, zajedno sa Fondom trebao nastaviti terensku kontrolu nad namjenskim utroškom sredstava dodijeljenih putem javnih poziva. U vezi s tim, Federalni zavod je 11. 11. 2021. godine imenovao svog predstavnika, koji će obavljati terensku kontrolu utroška sredstava doznačenih Fondu, ali do obavljanja konačne revizije nije bilo terenskih kontrola nad namjenskim utroškom sredstava.

Preporuka:

- ***provoditi terensku kontrolu utroška sredstava doznačavanih Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom.***

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 9/10

7.1.2.3.2 Transferi čija realizacija predstavlja provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja

Aktivna politika zapošljavanja (u daljem tekstu: APZ) podrazumijeva donošenje programa aktivne politike zapošljavanja koja se odnosi na podršku nezaposlenim osobama u pronalazanju zaposlenja, obuku/pripremu za rad, poticaje zapošljavanju i samozapošljavanju (Start up), te kreiranju novih radnih mjesta privremenog karaktera.

Struktura transfera čija realizacija predstavlja provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja prikazana je u tabeli: u KM

Red. broj	Tekući transfer	Finansijski plan 2021. ¹⁹	Izvršenje ugovora po programima a 2018 – 2020.	Izvršenje ugovora po programima a 2021. god.	Ukupno izvršenje 2021. god.	Saldo ugovoreni h obaveza na 31.12.2021 godine	Nerealizovana slobodna sredstva 3-(6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Programi sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja sa ostalim mjerama iz 2021. godine i prethodnog perioda (od 1 do 59)	77.741.724	26.960.326	13.458.996	40.419.322	24.742.719	12.579.683
1	Program sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja u oblasti poljoprivrede - 2017		-76		-76	-190	
2	Program poljoprivrede 2016		265		265	0	
3	Prilika za sve 2018		1.320		1.320	1.320	
4	Periodično/sezonsko 2018		3.960		3.960	572	
5	Zapošljavanje žena 2018		390		390	11.310	
6	Tražim poslodavca 2018					1.667	
7	Romi 2019		333.516		333.516	158.100	
8	Prvo radno iskustvo 2019		223.693		223.693	180	
9	Prilika za sve 2019		920.745		920.745	4.992	
10	Periodično zapošljavanje 2019		115.009		115.009	0	
11	Nova prilika 2019		15.480		15.480	0	
12	Javni radovi 2019		3.200		3.200	0	
13	Zapošljavanje žena 2019		245.804		245.804	14.070	
14	Tražim poslodavca 2019		240.854		240.854	2.226	
15	Poduzetništvo za mlade 2019		141.774		141.774	0	
16	Poduzetništvo za žene 2019		52.332		52.332	7.920	
17	Poduzetništvo za sve 2019		232.384		232.384	2.526	
18	Druga prilika 2019		40.438		40.438	0	
19	Program obuka i rad 2019				0	0	
20	Učešće u zajedničkim projektima 2019				0	0	
21	Služba u zajedničkim projektima 2019				0	0	
22	Učešće u zajedničkim projektima 2020				0	699.400	
23	Prvo radno iskustvo za mlade nezaposlene osobe dobi do 30 godina 2020		1.490.165		1.490.165	109.480	
24	Sufinansiranje zapošljavanja osoba sa radnim stažom dobi do 35 godina 2020		260.948		260.948	23.361	
25	Prilika za sve 2020		2.687.725		2.687.725	254.080	
26	Doprinosi 500 2020		30.233		30.233	0	
27	Periodično/sezonsko zapošljavanje 2020		370.045		370.045	127.401	
28	Nova prilika 2020		597.406		597.406	38.410	
29	Pomoć potrebnima 2020		64.766		64.766	0	
30	Zapošljavanje žena 2020		846.465		846.465	84.417	

¹⁹ Obuhvaća i 5.000.000 KM uvećanja sredstava za Program sufinansiranja zapošljavanja, samozapošljavanja i pripreme za rad na temelju Odluke Upravnog odbora o preraspodjeli sredstava za 2021. godinu.

Red. broj	Tekući transfer	Finansijski plan 2021. ¹⁹	Izvršenje ugovora po programima 2018 – 2020.	Izvršenje ugovora po programima 2021. god.	Ukupno izvršenje 2021. god.	Saldo ugovoreni h obaveza na 31.12.2021 godine	Nerealizovana slobodna sredstva 3-(6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
31	Zapošljavanje demobiliziranih branioaca/branitelja 2020		55.260		55.260	4.207	
32	Tražim poslodavca 2020		2.288.189		2.288.189	661.503	
33	Poduzetništvo za mlade 2020		715.155		715.155	63.379	
34	Poduzetništvo za žene 2020		1.047.451		1.047.451	82.086	
35	Poduzetništvo za sve 2020		1.455.350		1.455.350	164.136	
36	Poduzetništvo za demobilisane branioce/branitelje 2020		293.638		293.638	12.834	
37	Druga prilika 2020		2.518.821		2.518.821	384.202	
38	Javni radovi 2020		93.912		93.912	6.880	
39	Služba u saradnji sa poslodavcima - obuka 2020		262.047		262.047	33.440	
40	Služba u saradnji sa poslodavcima - zapošljavanje 2020		9.311.663		9.311.663	2.351.342	
41	Program obuka i rad 2020				0	78.810	
42	Prvo radno iskustvo za mlade nezaposlene osobe dobi do 30 godina 2021			466.920	466.920	962.937	
43	Sufinansiranje zapošljavanja osoba sa radnim stažom dobi do 35 godina 2021			248.223	248.223	179.040	
44	Prilika za sve 2021			3.035.747	3.035.747	2.463.371	
45	Doprinos 500 2021			24.600	24.600	15.600	
46	Periodično/sezonsko zapošljavanje 2021			611.085	611.085	230.131	
47	Nova prilika 2021			688.630	688.630	636.872	
48	Pomoć potrebnima 2021			10.380	10.380	21.100	
49	Zapošljavanje žena 2021			1.123.782	1.123.782	716.370	
50	Zapošljavanje demobiliziranih branioaca/branitelja 2021			38.670	38.670	53.423	
51	Tražim poslodavca 2021			1.152.803	1.152.803	3.320.334	
52	Poduzetništvo za mlade 2021			942.329	942.329	1.057.563	
53	Poduzetništvo za žene 2021			724.157	724.157	821.849	
54	Poduzetništvo za sve 2021			1.312.219	1.312.219	1.673.860	
55	Poduzetništvo za demobilisane branioce/branitelje 2021			133.729	133.729	160.805	
56	Druga prilika 2021			671.471	671.471	1.293.335	
57	Javni radovi 2021			27.692	27.692	0	
58	Služba u saradnji sa poslodavcima - obuka 2021			14.973	14.973	0	
59	Služba u saradnji sa poslodavcima - zapošljavanje 2021			2.231.587	2.231.587	5.752.070	
II	Učešće u zajedničkim projektima 2020-2021	7.000.000	3.165.890	620.067	3.785.957	3.205.772	8.271
III	Program obuka i rad 2019-2021	345.877	142.017	91.416	233.433	549.242	-436.798 ²⁰
UKUPNO AKTIVNE MJERE ZAPOŠLJAVANJA		85.087.601	30.268.233	14.170.479	44.438.712	28.497.732	12.151.156

U okviru Programa sufinansiranja zapošljavanja, samozapošljavanja i pripreme za rad za 2021. godinu, zajedno sa istim mjerama iz prethodnog perioda, planirano je ukupno 78.087.601 KM, od čega se na Programe iz 2021. godine odnosi 40.510.139 KM, a za mjere zapošljavanja, samozapošljavanja i/ili pripreme

²⁰ Programom „Obuka i rad 2021“ predviđena su sredstva u iznosu od 510.139 KM. Nerealizovana sredstva po osnovu ovog programa iz prethodnog perioda (2019.-2020. godina) iznose 237.927 KM, i nisu obuhvaćena programom „Obuka i rad 2021“. Finansijskim planom za 2021. godinu, za realizaciju ovog programa planirana je ukupno 345.877 KM, od čega se iznos od 237.927 KM odnosi na predviđena sredstva za realizaciju programa iz prethodnog perioda, a iznos od 107.950 KM na sredstva za program iz 2021. godine. Saldo ugovorenih obaveza na 31. 12. 2021. godine po ovom osnovu iznosi 549.242 KM, a realizacija ovog iznosa planirana je Finansijskim planom za 2022. godinu.

za rad iz prethodnih perioda planiran je iznos od 37.577.462 KM.

1) Program sufinansiranja zapošljavanja u 2021. godini - Federalni zavod je u februaru 2021. godine sa službama zaključio Sporazum o finansiranju i realizaciji Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021. Ovim sporazumom definisana su prava i obaveze Federalnog zavoda i službi u vezi s finansiranjem i realizacijom Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021, kojim su obuhvaćene sljedeće poticajne mjere: Tvoja prilika 2021, Zapošljavanje žena 2021, Prilika za sve 2021, Doprinos 500 – 2021, Zapošljavanje demobilisanih branilaca/branitelja 2021, Periodično/sezonsko zapošljavanje 2021, Nova prilika 2021, Javni radovi i pomoć potrebnima 2021, Tražim poslodavca 2021 i Služba u saradnji s poslodavcima 2021. Program je usvojen Odlukom Upravnog odbora 10. 2. 2021. godine i izmjenom ove odluke 10. 3. 2021. godine.

Za realizaciju Programa predviđena su sredstva u iznosu od 23.000.000 KM, a u skladu s Finansijskim planom za 2021. godinu. Novčana sredstva u iznosu od 16.100.000 KM, odnosno 70% ukupno predviđenih sredstava raspoređena su prema broju nezaposlenih po službama, dok je iznos od 6.900.000 KM, odnosno 30% predviđenih sredstava određen i raspoređen linearno po službama. Internom preraspodjelom za realizaciju ovog Programa (mjere „Tražim poslodavca 2021“) predviđeno je dodatnih 5.000.000 KM.

Javni poziv za Program sufinansiranja zapošljavanja 2021 objavljen je 15. 3. 2021. godine, u visini od 100% ukupnih sredstava planiranih za realizaciju ovog programa. Prijava na poziv za sve mjere izuzev za mjeru „Tražim poslodavca 2021“, poslodavcima je omogućena tokom tri radna dana i to 15. 3. 2021., 16. 3. 2021. i 17. 3. 2021. godine u periodu od 08⁰⁰ do 16⁰⁰ sati. Za mjeru „Tražim poslodavca 2021“ objavljena su dva javna poziva za poslodavce – u maju i junu 2021. godine i jedan javni poziv za fizička lica koji je objavljen u maju 2021. godine. Drugi javni poziv objavljen je zbog velike zainteresiranosti nezaposlenih osoba. Preduslov za sudjelovanje na javnom pozivu je registracija poslodavca, putem linka na web-portal Federalnog zavoda. Poslodavac može podnijeti zahtjev za sufinansiranje zapošljavanja osoba iz svih kantona i po svim mjerama, s tim što po jednom kantonu može zaposliti ukupno 20 osoba sa evidencije nezaposlenih. U slučaju da se u prijavi navede veći broj osoba od prethodno definisanog, takav zahtjev softverski neće biti prihvaćen, te se poslodavac obaveštava o potrebi izmjene takve prijave. Spisak aplikanata je dostupan u momentu otvaranja poziva na web portalu Federalnog zavoda, te se ažurira svakom novom prijavom. Prijave se evidentiraju, u realnom vremenu u momentu podnošenja, sortirane po datumu i vremenu podnošenja, svaka pod zasebnim rednim brojem koji se ne mijenja. Prijavom na javni poziv, poslodavac se automatski prebacuje na odgovarajuću listu, zavisno od toga, da li je uspio rezervirati sredstva kada dobija status „na provjeri“, odnosno na listu čekanja, u slučaju da je rezervisan budžet po javnom pozivu. Poslodavci koji su se prijavili na javni poziv, a za čiju realizaciju prijave nije bilo trenutno raspoloživih sredstava uvrštavaju se na listu čekanja (prijava dobija status „na čekanju“). Ukoliko je provjerama utvrđeno da ispunjavanju uslove programa, bit će pozvani na zaključivanje ugovora, u slučaju odustajanja nekog od poslodavaca, za one mjere i kantone gdje su se sredstva učinila raspoloživim. Lista na čekanju se ručno aktivira u Federalnom zavodu, nakon što se završi proces ugovaranja prijave koje su imale rezervaciju sredstava, te ustanovi da je ostalo raspoloživih sredstava u odnosu na rezervirana sredstva. U 2021. godini su aktivirane liste na čekanju, u više navrata na osnovu zaključka Kolegija direktora službi i Federalnog zavoda, po kantonima i različitim mjerama, pri čemu nisu donesene pojedinačne odluke direktorice u kojim bi se definisao iznos oslobođenih sredstava koja se stavljaju na raspolaganje i listom korisnika koji su ušli u novi krug kontrole u cilju sticanja uslova za zaključivanje novih ugovora. **Zaključno sa obavljenom revizijom, liste čekanja za programe sufinansiranja zapošljavanja iz 2021. i dalje su bile aktuelne, ali zbog tehničkih razloga liste koje se odnose na 2021. potpuno su uklonjene sa portala, jer nije bilo moguće da budu istovremeno u dinamičkoj formi s listama na čekanju po javnom pozivu koji je u međuvremenu objavljen za 2022. godinu. Imajući u vidu da se liste čekanja aktiviraju manuelno, a ne automatski po oslobađanju sredstava po pojedinačnim korisnicima koji su prvobitno rezervirali sredstva, smatramo da je potrebno svako aktiviranje liste vršiti na osnovu pismene odluke direktorice, sa utvrđenim novim iznosom raspoloživih sredstava i arhiviranom listom korisnika kojima su prvobitno rezervirana i ugovorima dodijeljena sredstva i listom korisnika koji ulaze u novi krug provjere, a sve s ciljem transparentnog upravljanja raspoloživim sredstvima.**

Provjera prijave se vrši u Federalnom zavodu u Sektoru za APZ direktnim pristupanjem bazama podataka na portalu Porezne uprave FBiH gdje se provjerava redovna uplata doprinosa aplikanata, portalu IDEEA-e gdje se vrši provjera registra kazni za rad na crno i portalu FIA-e gdje se provjerava stanje (eventualne blokade

i deaktiviranje) glavnog računara. U slučaju da provjera prijave nije uspješna, od nadležne službe za zapošljavanje se putem modula APZ u JIS-u zahtijeva dodatna provjera nakon čega slijedi dopuna dokumentacije ili odbacivanje prijave. Navedene provjere podataka vrše se manuelnim pretraživanjem baza podataka od strane zaposlenika Federalnog zavoda nakon čega u sistemu JIS-a ostaje evidentiran datum i vrijeme kao i ime i prezime zaposlenika koji je izvršio provjeru.

Programom nije definisan rok u kojem zaposlenici moraju izvršiti kontrolu prijave. Iako metodom uzorka nisu uočena značajna kašnjenja u izvršenju kontrola u odnosu na datum evidentiranja same prijave korisnika na poziv, smatramo da je u okviru programa potrebno definisati rok za provjeru budući da je vrše zaposlenici Federalnog zavoda manuelno.

Prijava poslodavca koji prođe provjeru se mijenja iz statusa „na provjeri“ u status „javiti se u službu“, a poslodavac stiče uslove za zaključivanje ugovora i realizaciju sredstava rezervisanih prijavom. **S obzirom na to da se kontrola vrši manuelnim pretraživanjem, a ne direktnom vezom između JIS-a i portala Porezne uprave, FIA-e i IDEEA-e, koja bi automatizmom davala informacije o rezultatu provjere sučeljavanjem baza podataka, sam proces provjere koji je uslovljen ljudskim faktorom podložan je greškama, manipulaciji, te djelovanju eksternih faktora.** Nakon što je provjerom utvrđeno koji od prijavljenih poslodavaca su kvalificirani za učešće u Programu, informacija o istim se kroz sistem čini dostupnom službi. Na osnovu navedenog, služba u što kraćem roku obavještava poslodavca o odobrenoj prijavi te ga poziva da u roku koji ne može biti duži od 15 dana dostavi potrebnu dokumentaciju za zaključenje ugovora o sufinansiranju zapošljavanja do utroška raspoloživih sredstava utvrđenih budžetom za taj poziv.

Ugovori se izrađuju u službi putem modula APZ u JIS-u unosom odgovarajućih podataka, te uvidom u dostavljenu dokumentaciju poslodavaca, nakon što se provjerom utvrdi da je ista u skladu sa programom. U slučaju da dokumentacija nije validna, može se zatražiti dodatna ili se poslovni poslodavac obavještava o nemogućnosti zaključivanja ugovora o sufinansiranju.

Rok za zaključenje ugovora od strane svih potpisnika definisan je programom, i to 30 dana od dana obavještenja o dodatnoj provjeri. U slučaju aktiviranja korisnika sa liste čekanja, rok zaključenja ugovora je 30 dana od dana prijema obavještenja od Službe o odobrenoj prijavi. Za poslodavce koji prijem vrše putem Agencije za državnu službu, rok za zaključenja ugovora od strane svih potpisnika je 120 dana od dana podnošenja prijave na javni poziv. Ukoliko poslodavac traži posredovanje u zapošljavanju, rok zaključenja ugovora je 60 dana od dana podnošenja prijave na poziv.

U okviru **Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021. godine**, značajan ugovoreni iznos kao i realizaciju su imale mjere kako slijedi:

1.1. Prilika za sve – realizacija ove mjere u 2021. godini je iskazana u iznosu od 6.645.537 KM, od čega se na realizaciju ugovora iz ranijeg perioda (2018.-2020. godina) odnosi iznos od 3.609.790 KM, na ugovore iz 2021. godine iznos od 3.035.747 KM. Prema prezentiranim podacima, u 2021. godini je po osnovu ove mjere zaključeno 746 ugovora, čija ukupna vrijednost iznosi 5.499.419 KM, a zaposleno je 1.453 lica.

Ovom mjerom predviđeno je sufinansiranje zapošljavanja osoba, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih u Federaciji BiH, bez obzira na radno iskustvo, spol, dob i stručnu spremu, i to u trajanju od šest ili 12 mjeseci. U slučaju da se poslodavac opredijeli za zapošljavanje osoba na period od šest mjeseci, poslodavcu se refundira iznos od 390 KM mjesečno u trajanju od šest mjeseci. Ukoliko se poslodavac opredijeli za zapošljavanje osoba na period od 12 mjeseci, refundira se 390 KM za protekli mjesec u trajanju od prvih šest mjeseci i iznos od 195 KM za protekli mjesec u trajanju od narednih šest mjeseci (½ iznosa subvencije). Predviđeni iznos sufinansiranja je 390 KM za protekli mjesec u trajanju od šest mjeseci. Korisnici ove mjere mogu biti isključivo poslodavci iz privatnog sektora.

1.2. Tvoja prilika – u okviru ove poticajne mjere, predviđene su dvije podmjere:

- **„Prvo radno iskustvo za mlade nezaposlene osobe dobi do 30 godina“** - realizovana sredstva po osnovu ove mjere u 2021. godini iskazana su u iznosu od 466.920 KM. Prema prezentiranim podacima u 2021. godini je zaključeno 120 ugovora sa poslodavcima ukupne vrijednosti 1.429.857 KM, radi sticanja prvog radnog iskustva za 267 osoba.
- **„Sufinansiranje zapošljavanja osoba sa radnim iskustvom/stažom, dobi do 35 godina“** - realizovana sredstva po osnovu ove mjere iskazana su u iznosu od 248.223 KM. Prema

prezentiranim podacima u 2021. godini, zaključeno je 78 ugovora sa poslodavcima ukupne vrijednosti od 404.656 KM, radi zapošljavanja 116 osobe.

Ove dvije podmjere odnose se na sufinansiranje zapošljavanja nezaposlenih lica na period od šest ili 12 mjeseci u iznosima od 390 do 480 KM mjesečno zavisno od stepena stručne spreme i dužine trajanja nezaposlenosti. Prilikom određivanja iznosa sredstava za sufinansiranje, prednost je data osobama više i visoke stručne spreme, te osobama koje su duže od 6 mjeseci na evidenciji nezaposlenih osoba.

Prema prezentiranim podacima, implementacijom Programa sufinansiranja zapošljavanja potpisano je ukupno 3.232 ugovora sa poslodavcima, ukupne vrijednosti od 24.017.026 KM, a zaposleno je 5.157 osoba sa evidencije nezaposlenih u Federaciji BiH. Federalni zavod je prihvatio obavezu refundiranja dijela troškova obaveznih doprinosa i/ili neto plaća u iznosima od 390 do 500 KM mjesečno. Realizacija po osnovu Programa sufinansiranja zapošljavanja iskazana je u ukupnom iznosu od 30.138.075 KM, od čega se 20.462.983 KM odnosi na realizaciju programa iz prethodnih godina, a 9.675.092 KM na realizaciju Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021. godine. Finansijskim planom za 2021. godinu i preraspodjelom sredstva, za realizaciju Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021. godine, osiguran je iznos od 28.000.000 KM, od čega je realizovano samo 9.675.091 KM, odnosno 34,56% planiranih sredstava. Smatramo da ostvarena realizacija Programa zapošljavanja 2021. nije zadovoljavajuća.

2) Programom sufinansiranja samozapošljavanja u 2021. godini predviđeno je pet poticajnih mjera: Poduzetništvo za mlade 2021; Poduzetništvo za žene 2021; Poduzetništvo za sve 2021; Poduzetništvo za demobilisane borce 2021 i Druga prilika 2021.

Program je usvojen Odlukom Upravnog odbora 10. 2. 2021. godine, a raspodjela sredstava je predviđena na način da se po kantonima dijeli: 30% od planiranog iznosa linearno, a 70% prema broju nezaposlenih osoba. Programom je predviđeno sufinansiranje troškova doprinosa, a u slučaju da je iznos sufinansiranja veći od troškova doprinosa, ostatak iznosa sufinansiranja se koristi za isplatu dijela neto plaće.

Federalni zavod je informisao javnost o Programu osam dana prije objave Javnog poziva putem web portala. Aplikiranje fizičkim licima omogućeno kroz web portal Federalnog zavoda u toku tri radna dana i to 17. 3. 2021., 18. 3. 2021. i 19. 3. 2021. godine u periodu od 08⁰⁰ do 16⁰⁰ sati.

Prijava na Program sufinansiranja samozapošljavanja se vrši na sličan način kao i prilikom apliciranja na Program sufinansiranja zapošljavanja, s tim da fizička lica vrše registraciju na portal Federalnog zavoda tek nakon registracije djelatnosti.

U Programu je registracija poslodavca definisana kao preduslov za potpisivanje ugovora o sufinansiranju samozapošljavanja. Rok za registraciju na portalu Federalnog zavoda je 60 dana od dana objave Javnog poziva. Rok od 30 dana za zaključenje ugovora od strane svih potpisnika o sufinansiranju zapošljavanja za ovu kategoriju poslodavaca, počinje teći od dana registracije poslodavca na web portalu Federalnog zavoda.

U okviru Programa samozapošljavanja značajan ugovoreni iznos i realizaciju iznosa imale su mjere:

2.1. Poduzetništvo za žene – Za realizaciju ove mjere u 2021. godini predviđena su sredstva u iznosu od 2.000.000 KM, a realizacija navedene mjere je u 2021. godini iskazana je u ukupnom iznosu od 1.823.940 KM, od čega se na izvršenje potpisanih ugovora iz ranijeg perioda odnosi 1.099.783 KM, a na izvršenje ugovora potpisanih u 2021. godini iznos od 724.157 KM. Prema prezentiranim podacima, do kraja 2021. godine u realizaciju ove mjere uključene su 272 žene sa kojima je zaključeno 238 ugovora o sufinansiranju samozapošljavanja ukupne vrijednosti 1.546.006 KM. Ova mjera podrazumijeva sufinansiranje samozapošljavanja žena, bez obzira na dob, radno iskustvo i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana objave javnog poziva, radi pokretanja i registracije obrta/privrednog društva.

S tim u vezi, Federalni zavod korisnicama sredstava sa kojima zaključi ugovor o sufinansiranju samozapošljavanja, bez obzira na vrstu djelatnosti/društvo, u narednih 12 mjeseci isplaćuje poticajna sredstva u iznosu od 450 KM mjesečno.

2.1. Poduzetništvo za sve - Za realizaciju ove mjere u 2021. godini predviđena su sredstva u iznosu od 4.678.388 KM. Realizacija ove mjere je u 2021. godini iskazana u ukupnom iznosu od 2.999.953 KM, od čega se na izvršenje potpisanih ugovora iz 2019. godine odnosi iznos od 232.384 KM, na izvršenje ugovora iz 2020. godine iznos od 1.455.350 KM i na izvršenje ugovora iz 2021. godine iznos od 1.312.219 KM. Prema

prezentiranim podacima, do kraja 2021. godine u realizaciju ove mjere uključeno je 572 osoba sa kojima su zaključena 487 ugovora o sufinansiranju samozapošljavanja ukupne vrijednosti od 2.986.079 KM. Ova mjera podrazumijeva sufinansiranje samozapošljavanja osoba, bez obzira na spol, dob, radno iskustvo i stepen obrazovanja, prijavljenih na evidenciju nezaposlenih prije dana objave javnog poziva, radi pokretanja i registracije obrta/privrednog društva.

Federalni zavod korisnicima sredstava sa kojima zaključi ugovor o sufinansiranju samozapošljavanja, bez obzira na vrstu djelatnosti/društvo, u narednih 12 mjeseci isplaćuje poticajna sredstva 420 KM mjesečno.

Za oba opisana programa, predviđeno je da se iznos poticajnih sredstava uvećava za dodatnih 35 KM mjesečno na ime refundacije dijela troškova pokretanja djelatnosti/društva, te da ukoliko korisnik u okviru pokrenute djelatnosti/društva, osim sebe zaposli i neku drugu osobu, prijavljenu na evidenciju nezaposlenih prije dana objave javnog poziva, mjesečno mu se refundiraju sredstva u iznosu od po 390 KM po svakoj zaposlenoj osobi, bez obzira na dob, radno iskustvo i stepen obrazovanja u trajanju od šest mjeseci. Osnovni iznos sufinansiranja se povećava za 10% za osobe sa izrađenim individualnim planom zapošljavanja prije objave javnog poziva.

Prema prezentiranim podacima, implementacijom Programa sufinansiranja samozapošljavanja 2021 zaključeno je 1.349 ugovora o sufinansiranju samozapošljavanja ukupne vrijednosti od 8.791.316 KM, a mjerama je obuhvaćeno 1.580 osoba. Realizacija Programa sufinansiranja samozapošljavanja iskazana je u ukupnom iznosu od 10.281.247 KM, od čega se 6.497.343 KM odnosi na realizaciju programa iz prethodnih godina, a 3.783.905 KM na realizaciju Programa sufinansiranja samozapošljavanja 2021. godine. Finansijskim planom za 2021. godinu osigurana su sredstva za realizaciju Programa sufinansiranja samozapošljavanja 2021. u iznosu od 12.000.000 KM, od čega je realizovano samo 3.783.905 KM, odnosno 31,53%.

3.) Program Obuka i rad – Realizacija navedenog programa iskazana je u iznosu od 233.433 KM, od čega se na izvršenje potpisanih ugovora iz 2021. godine odnosi iznos od 91.416 KM, a na izvršenje ugovora iz ranijeg perioda iznos od 142.017 KM. Programom je predviđeno sufinansiranje obuke i zapošljavanja koje Federalni zavod direktno ugovara sa poslodavcima. Prema prezentiranim podacima, u 2021. godini zaključeno je 18 ugovora u vrijednosti od 640.658 KM. U obuku je uključeno 158 nezaposlenih osoba, koje trebaju ostati u radnom odnosu do 12 mjeseci po okončanju obuke. U okviru ovog programa predviđene su dvije poticajne mjere: obuka u trajanju do tri mjeseca i zapošljavanje u trajanju od šest mjeseci i obuka u trajanju do tri mjeseca i zapošljavanje u trajanju od 12 mjeseci. Programom je utvrđena obaveza poslodavca da primi u radni odnos, u trajanju od najmanje šest mjeseci, najmanje 60% osoba, te se u zavisnosti od uslova mjera u okviru Programa refundiraju sredstva u iznosu od 352 KM mjesečno za period obuke, te iznos od 600 KM jednokratno za zapošljavanje na period od 6 mjeseci ili iznos od 500 KM mjesečno za zapošljavanje na period od šest mjeseci i to po proteku prvih šest mjeseci zaposlenja koje refundira Federalni zavod. Cilj ovakvog načina refundiranja sredstava je podsticanje dugoročnog ugovaranja radnih angažmana koji će ostati u radnom odnosu i nakon isteka ugovora o sufinansiranju. Program je usvojen Odlukom Upravnog odbora 22. 4. 2021. godine. Javni poziv je objavljen 11. 5. 2021. godine na web stranici Federalnog zavoda, a bio je otvoren sve do utroška sredstava, i to najdalje do 15. 11. 2021. godine. **Finansijskim planom za Program obuka i rad 2021. godine planirana su sredstva u iznosu od 345.877 KM, od čega je ugovoreno 206.107 KM, a realizovano samo 91.416 KM, odnosno 26,44% planiranih sredstava.**

4.) Program sufinansiranja zajedničkih projekata sa drugim organizacijama i institucijama – Realizacija navedenog programa iskazana je u iznosu od 3.785.957 KM, od čega se na izvršenje potpisanih ugovora iz ranijeg perioda odnosi 3.165.890 KM, a na izvršenje ugovora iz 2021. godine 620.067 KM.

U provođenju ovog Programa nastavljena je saradnja između Federalnog zavoda, službi, ministarstava za obrazovanje, javnih univerziteta u Federaciji BiH, kao i ministarstava za boračka pitanja, i to za realizaciju različitih projekata kojima su obuhvaćene sljedeće ciljne grupe: djeca šehida i poginulih boraca; stručni kadar za djecu s poteškoćama u razvoju i asistenti na javnim univerzitetima.

Upravni odbor donio je odluku o usvajanju Programa sufinansiranja zajedničkih projekata s drugim organizacijama i institucijama 10. 2. 2021. godine kojim su predviđena raspoloživa sredstva u iznosu od

3.679.355 KM i koji je objavljen 15. 3. 2021. godine na web stranici Federalnog zavoda. Kriteriji za dodjelu sredstava po Programu definisani su na način da je omogućeno sudjelovanje svim zainteresovanim poslodavcima koji popune obrazac prijave na web stranici i koji prođu provjeru u bazama podataka Porezne uprave FBiH, IDEEA-e i FIA-e, nakon čega Komisija za obradu pristiglih prijava dostavlja Upravnom odboru potrebne informacije i prijedlog odluke o odobravanju sredstava. Programom je definisan poseban kriterij po kojem se na ime sufinansiranja zapošljavanja može odobriti iznos do 500 KM mjesečno u periodu od maksimalno 12 mjeseci, a na ime sufinansiranja obuke iznos do 200 KM mjesečno u periodu ne dužem od 6 mjeseci. U okviru projekata kojima se sufinansira organizacija sajмова za zapošljavanje i konferencija, iznos finansiranja pojedinačnog zahtjeva ne može biti veći od 10.000 KM. Pored ovoga, osigurana su sredstva za realizaciju specifičnih projekata za koje Upravni odbor Federalnog zavoda posebno odlučuje. Pored navedenog, usvojeni su i ostali programi sufinansiranja zajedničkih projekata čiji su kriteriji za dodjelu kao i iznosi ukupno raspoloživih sredstava definisani pojedinačnim programima.

Realizacija po programima sufinansiranja zajedničkih projekata data je u tabeli:

Naziv projekta /programa	Broj projekata/ programa	Sredstva - učešće Zavoda	Broj osoba
Programi sufinansiranja zapošljavanja djece šehida i poginulih/nestalih/ demobilisanih boraca i ratnih vojnih invalida	3	400.000	71
Programi sufinansiranja zapošljavanja odgovarajućeg stručnog kadra za djecu s poteškoćama u razvoju u osnovnom obrazovanju u redovnoj nastavi u Federaciji BiH	10	1.000.000	190
Programi sufinansiranja zapošljavanja asistenata i viših asistenata u javnim univerzitetima/ sveučilištima	6	1.171.200	60* ²¹
Projekti sufinansiranja zapošljavanja u ustanovama socijalne zaštite	4	360.000	48
Zajednički projekti zapošljavanja s drugim organizacijama i institucijama	27	894.639	165 zapošljavanje 104 obuka

Dodjela sredstava za finansiranje zajedničkih projekata za zapošljavanje djece šehida i poginulih/nestalih boraca, stručnog kadra za rad sa djecom s poteškoćama u razvoju i zapošljavanje asistenata na javnim univerzitetima vršila se na osnovu Odluke Upravnog odbora, po osnovu objavljenog konkursa u skladu sa sporazumima koje Federalni zavod potpisuje sa učesnicima u projektima. Za Program sufinansiranja zapošljavanja djece šehida i poginulih/nestalih/demobilisanih boraca i ratnih vojnih invalida javne pozive su objavljivale službe, dok se prijem asistenata na javnim univerzitetima vršio na osnovu javnih konkursa. Sporazumima su utvrđena prava i obaveze Federalnog zavoda, službe, te pravnog lica, korisnika sredstava. Federalni zavod uplaćuje sredstva službi u iznosu utvrđenom projektom u nekoliko jednakih rata, zavisno od trajanja projekta. Uvidom u uzorkovanu dokumentaciju zajedničkih projekata s drugim organizacijama i institucijama konstatovano je da je Komisija za valorizaciju projekata vršila formalno-pravnu ispravnost prijave bez sačinjavanja pojedinačnog obrasca za ocjenu svakog zahtjeva. Valorizacija projekata vršena je kroz kratki zapisnik Komisije u kojem nisu konstatovani pojedinačni priloženi dokumenti kao dokazni materijal kojim se potvrđuje ispunjavanje programom definisanih kriterija, te su sve prijave koje su konstatovane kao formalno-pravno ispravne upućene Upravnom odboru na odobrenje.

Realizacija ugovorenih sredstava u okviru programa aktivnih mjera zapošljavanja (Program sufinansiranja zapošljavanja, Program sufinansiranja samozapošljavanja, Program Obuka i rad) se vrši na osnovu informacije o isplati plaće i uplati doprinosa za sufinansiranu osobu, koju poslodavac u skladu s programom dostavlja nadležnoj službi za zapošljavanje. Programom sufinansiranja zapošljavanja/samozapošljavanja definisano je da se poslodavac/fizičko lice obavezuje da će sve do isteka ugovorenog odnosa, mjesečno, do kraja mjeseca za protekli mjesec, putem e-maila obavještavati službu o uplaćenim doprinosima za sufinansirane osobe. Programom „Obuka i rad“, utvrđeno je da poslodavac tokom perioda sufinansiranja ima obavezu da mjesečno, a najkasnije do kraja mjeseca za protekli mjesec, dokumentaciju kojom dokazuje da je izvršena uplata doprinosa. **Utvdili smo da u velikom broju korisnici**

²¹ Univerzitet u Sarajevu i Zenici zbog procedura još uvijek nisu završili proces zapošljavanja, a zbog kašnjenja neće biti utrošen ukupan iznos.

sredstava nisu dostavljali potrebnu dokumentaciju u ugovorenom roku, što je usporavalo realizaciju.

Programima nisu utvrđeni rokovi u kojima službe moraju dostaviti obavještenja o stečenim uslovima za refundaciju Federalnom zavodu, niti rok u kojem Federalni zavod po zaprimanju uredno dostavljene dokumentacije od službe mora izvršiti navedenu provjeru i refundaciju ugovorenih sredstava. Uvidom u uzorkovanu dokumentaciju utvrdili smo da službe nisu ažurno dostavljale zahtjeve Federalnom zavodu za uplatu sredstava, nego su zahtjevi dostavljani u zbirnom iznosu za nekoliko rata odjednom, što je uticalo na sporu realizaciju ugovorenih sredstava. Ugovorima nije regulisan način postupanja u ovakvim slučajevima, kao ni prethodnih godina. **Smatramo da je potrebno definisati rok u kojem službe moraju dostaviti obavještenja o stečenim uslovima za refundaciju Federalnom zavodu, kao i rok u kojem Federalni zavod mora izvršiti provjeru ugovorenih sredstava, kako bi mogao izvršiti refundaciju na račun korisnika.**

Programima aktivnih mjera zapošljavanja utvrđeno je da ukoliko poslodavac ne ispunjava redovno ugovorne obaveze, Federalni zavod pokreće postupak raskida ugovora, najdalje u roku od 60 dana od dana isteka ugovornih obaveza o čemu obavještava poslodavca i službe. **Uvidom u uzorkovanu dokumentaciju utvrđeno je da su poslodavci u velikom broju kasnili sa izvršavanjem ugovorenih obaveza, ali Federalni zavod nije izvršio raskid ugovora, iako su se za to stekli uslovi.**

Imajući u vidu sve istaknuto, kao i činjenicu da tokom realizacije potpisanih ugovora dolazi do problema i u njihovoj implementaciji (odustajanje poslodavca ili zaposlene osobe), konstatujemo da je sve zajedno imalo uticaja na smanjenje efekata zapošljavanja i da zahtijeva sistemski odgovor Federalnog zavoda u vidu poboljšanja sadržajnosti programa, povećanja poticajnih sredstava po sufinansiranoj osobi i boljeg praćenja realizacije potpisanih ugovora.

U prethodnom periodu Federalni zavod je unaprijedio modul izvještavanja APZ-a u JIS-u, koji omogućava povlačenje izvještaja o službama u sistemu. **Međutim, nije propisao obavezu službama da vrše kvartalno ili godišnje izvještavanje o realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja, što je imalo za posljedicu da ne raspolaže kvalitetnim izvještajima o implementaciji programa i da službe nisu imale mogućnost da daju primjedbe na sadržaj programa koje finansira Federalni zavod i prijedloge za unapređenje postojećeg stanja na terenu. Sporazumima koji su zaključeni sa službama za 2021. godinu utvrđena je obaveza da po završetku realizacije programa, a po potrebi i periodično, izvještavaju Federalni zavod o realizaciji. Nije nam prezentirano da su službe sačinile i dostavile Federalnom zavodu izvještaje po završetku realizacije Programa, niti periodične izvještaje po potrebi.**

Napominjemo da unutar Federalnog zavoda nije uspostavljen sistem izvještavanja, kojim bi se definisala obaveza Sektora za APZ da vrši redovno informisanje rukovodstva Federalnog zavoda o stanju provedbe programa i mjera. Također, nije uspostavljena evidencija o mjerama na nivou programa.

Pravilnikom o izradi Programa, utvrđena je obaveza usaglašavanje stanja na mjesečnom nivou između Sektora za APZ i Sektora finansija. Prezentiran nam je zapisnik o usaglašavanju stanja iskazanog u pomoćnim knjigama Sektora za APZ i knjigovodstvene evidencije Sektora za finansije. Prema prezentiranom zapisniku Komisije za usaglašavanje, razlika na 31. 12. 2021. godine između ugovorenih obaveza iskazanih u pomoćnim evidencijama Sektora za APZ i Sektora za finansije iznosila je 470.719 KM. Utvrđena je i razlika između stanja iskazanog na poziciji tekućih transfera i obaveza u iznosu od 25.725 KM. Prema obrazloženju odgovornih osoba, razlika između pomoćne evidencije i glavne knjige nastaje zbog sistemskih greški, koje su za rezultat imale duplo evidentirane ugovore. Pored ovoga, u 2021. godini dolazilo je do sistemske greške, usljed koje stanje isplaćenih sredstava prema izvještajima iz JIS-a nisu usaglašena sa stanjima isplaćenih sredstava u trezoru, te u izvještajima JIS-a nisu prikazane sredstva koja je poslodavac opravdao i koja su mu već isplaćena.

Provedenom revizijom konstatovano je da za većinu mjera korisnici sredstava nisu dostavljali potrebnu dokumentaciju u ugovorenom roku, a Federalni zavod s njima nije po automatizmu raskidao ugovore, kako je regulisano zaključenim ugovorima. Također, konstatovali smo da službe nisu ažurno dostavljale zahtjeve Federalnom zavodu za uplatu sredstava na mjesečnom nivou, nego su zahtjevi dostavljani u zbirnom iznosu za period od par mjeseci, što je jednim dijelom uticalo na sporu realizaciju ugovorenih sredstava. Shodno navedenom, ne može se potvrditi da su odredbe zaključenih ugovora poštovali ni korisnici sredstava, ni službe. Nepoštovanje odredbi zaključenih ugovora između Federalnog zavoda, službi i korisnika sredstava odražava se i na nemogućnost adekvatnog praćenja realizacije mjera

u odnosu na Finansijski plan za tekuću godinu, stvaranje značajnog iznosa obaveza za nerealizovane ugovore (na 31. 12. 2021. godine ugovorene, a nerealizovane obaveze iznosile su 28.497.732 KM i odnose se na period 2018–2021. godine), kao i na smanjenje očekivanih efekata poticajnih mjera na smanjenje stope nezaposlenosti.

Finansijskim planom 2021. i internom preraspodjelom za aktivne politike zapošljavanja planirana su ukupna sredstva u iznosu od 85.087.601 KM. Uvidom u evidentirane iznose u bruto bilansu konstatovali smo da je ukupna realizacija iskazana u iznosu od 44.438.713 KM, što predstavlja 52,22% ukupno planiranih sredstava. Od ukupno planiranih sredstava Finansijskim planom za 2021. godinu, 47.510.139 KM se odnosi na mjere zapošljavanja po programima iz 2021. godine, čija je realizacija iskazana u iznosu od samo 14.170.480 KM, odnosno 29,83% planiranih sredstava. Zbog male realizacije sredstava u okviru planiranih mjera aktivne politike zapošljavanja, kao i činjenice da Federalni zavod nije vršio kontinuiranu kontrolu dostavljene dokumentacije poslodavaca na osnovu koje su službe sačinjavale zahtjeve za plaćanje, a na osnovu kojeg su sredstva doznačavana, ne možemo potvrditi da je Federalni zavod osigurao efikasno i ekonomično upravljanje raspoloživim sredstvima, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.

Kontrola i praćenje izvršenja ugovorenih obaveza, obaveza su Federalnog zavoda u skladu sa tačkom 14. Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021. i tačkom 12. Programa sufinansiranja samozapošljavanja 2021, kao i tačkama 3.1 i 3.2 Sporazuma o finansiranju i realizaciji Programa sufinansiranja zapošljavanja 2021 i Programa sufinansiranja samozapošljavanja 2021. S tim u vezi, u oktobru 2021. godine, Federalni zavod je donio Plan monitoringa ispravnosti zaključivanja ugovora, te je u novembru 2021. godine je izvršena ova kontrola svih 10 službi. Cilj navedene kontrole bio je utvrditi ispravnost zaključivanja ugovora o sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja, kao i izvršenja obaveza sa posebnim naglaskom na potpunost i valjanost dokumentacije potrebne za zaključivanje ugovora, kao i za pravdanje, odnosno isplatu sredstava unutar definiranog uzorka. Kontrola se odnosila na ugovore zaključene po mjerama definisanim Programom sufinansiranja zapošljavanja 2021 i Programom sufinansiranja samozapošljavanja 2021. Kontrola je izvršena na uzorku od 5% zaključenih ugovora na dan definiranja uzoraka, na nivou svih mjera (ukupno 197 ugovora). Nakon izvršene kontrole, sačinjena je Informacija o izvršavanju kontrole ispravnosti zaključivanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja i samozapošljavanja, kao i izvršenja ugovorenih obaveza sa posebnim naglaskom na potpunost i valjanost dokumentacije potrebne za zaključivanje ugovora, kao i za pravdanje, odnosno isplatu sredstava. **Izvršenom kontrolom, nisu ustanovljene nepravilnosti, a službama je data preporuka da, nakon što na portalu Porezne uprave FBiH provjere uplatu doprinosa za sufinansirane osobe, sačine i isprintaju „Print screen“ na kojem je vidljivo da je kontrola izvršena.**

Direktorica je na sjednici Upravnog odbora od 16. 12. 2021. godine informisala Upravni odbor da je Federalni zavod obavio kontrolu dokumentacije koju dostavljaju poslodavci prilikom pravljanja sredstava. Naglašeno je da su sve službe imale urednu dokumentaciju. U vezi s tim Federalni zavod je sačinio 27. 12. 2021. godine Instrukciju o kontroli ispravnosti zaključivanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja-samozapošljavanja, te isplate/refundacije ugovorenih sredstava, kojom je definisano da će Sektor za APZ vršiti ovu kontrolu najmanje dva puta godišnje na licu mjesta, odnosno u prostorijama službi. Instrukcijom je definisano da se izradi dinamički plan (plan vršenja kontrole), da se formira odgovarajući tim koji će vršiti kontrolu i da se u slučaju utvrđivanja nepravilnosti obavještava nadležna služba, te se očituje na navedeno.

Prema dobivenim informacijama iz **Jedinice za monitoring i evaluaciju** tokom 2021. godine, sačinjen je Izvještaj o monitoringu Programa sufinansiranja zapošljavanja 2020 sa stanjem na 31. 12. 2021. godine, kojeg je Upravni odbor usvojio 26. 4. 2022. godine. Također, sačinjeni su izvještaji o evaluaciji podsticajne mjere „Zapošljavanje žena 2018“, kroz anketiranja učesnica u mjeri i anketiranje poslodavaca, koji će u narednom periodu biti prosljeđeni u dalju proceduru na usvajanje.

Preporuke:

- **nastaviti s kontrolom dokumentacije na terenu, na osnovu koje kantonalne službe za zapošljavanje sačinjavaju zahtjeve za plaćanje, po kojima Federalni zavod doznačava sredstva poslodavcima;**
- **nastaviti sa analizom i ocjenom opravdanosti donesenih programa i mjera aktivne politike zapošljavanja;**

- *uspostaviti adekvatan sistem izvještavanja za svaku kantonalnu službu za zapošljavanje o realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja;*
- *intenzivirati aktivnosti na realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja u skladu s finansijskim planom, kako bi se što više osiguranih sredstava ekonomično i efikasno realizovalo u godini za koju su osigurana, u skladu s članom 4. Zakona o budžetima u FBiH.*

Evidentiranje zaključenih ugovora i njihova realizacija u glavnoj knjizi vrši se na način da se ukupni iznos po svakom od zaključenih ugovora evidentira na aktivno i pasivno vremensko razgraničenje. Na 31. 12. 2021. godine iskazani saldo na pozicijama aktivnog i pasivnog razgraničenja iznosi 28.497.732 KM.

Dospijeće dijela ugovorene obaveze knjiži se u odgovarajućem iznosu odobravanjem pripadajućeg pozicija rashoda (tekući transferi) i kratkoročnih obaveza uz istovremeno umanjeње stanja aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja. Na 31. 12. 2021. godine iskazan je promet potražne strane aktivnog razgraničenja 44.528.522 KM, te dugovne strane pasivnog razgraničenja (44.529.570 KM). Razlika između prometa iskazanog na aktivnim i pasivnim vremenskim razgraničenjima iznosi 1.048 KM, a odnosi se na grešku koja je nastala prilikom manualnog knjiženja naloga (pogrešan unos konta).

Uvidom u stanja sa 31. 12. 2021. godine, iskazana u bruto bilansu i finansijskim izvještajima, utvrdili smo da je ukupna realizacija programa aktivnih mjera zapošljavanja na poziciji tekućih transfera od 44.438.713 KM manja za 89.809 KM od prometa aktivnih razgraničenja (44.528.522 KM), odnosno za 90.857 KM od prometa pasivnih razgraničenja (44.529.570 KM), što ukazuje na to da se ne vrši adekvatno praćenje stanja ugovorenih obaveza koje su evidentirane na aktivnim i pasivnim vremenskim razgraničenjima.

Ne možemo potvrditi iskazana stanja aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja sa 31. 12. 2021. godine u iznosu od 28.497.732 KM, kao ni da je izvršeno plaćanje obaveza prema određenim poslodavcima po osnovu pogrešno iskazanih ugovorenih obaveza.

Komisija za popis stalnih sredstava, zaliha materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara, te popisa novčanih sredstava, potraživanja i obaveza sa 31. 12. 2021. godine konstatovala je da aktivna i pasivna vremenska razgraničenja iznose 28.497.732 KM, ali nije konstatovala razliku između evidentiranog prometa na razgraničenjima i salda iskazanog na poziciji tekućih transfera. Napominjemo da Komisija nije dobila na uvid pomoćne evidencije iz Sektora za APZ, te da je iznos obaveza po osnovu zaključenih ugovora utvrđen uvidom u glavnu knjigu, te informacijom o saldima koje je dostavio Sektor za finansije. Ovo ukazuje na činjenicu da nije utvrđeno stvarno stanje aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja i da nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja (preporuka data u tački 7.2.6 Izvještaja).

7.1.2.4 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava realizovani su u iznosu od 294.158 KM i odnose se na nabavku opreme i stalnih sredstava u obliku prava. Naime, u 2021. godini izvršena je nabavka opreme u vrijednosti od 96.183 KM, od čega su najznačajniji: nabavka kompjuterske opreme u iznosu od 39.997 KM, nabavka memorijskih modula za nadogradnju postojećih računara u iznosu od 21.738 KM i nabavka laptopa u iznosu od 16.034 KM. Tokom 2021. godine nabavljena su stalna sredstva u obliku prava u iznosu od 197.976 KM, a odnose se na nabavku usluga unapređenja JIS-a u iznosu od 159.951 KM i nabavku usluga eksperata na unapređenju BI i DWH infrastrukture, obuke i izrade dokumentacije izvedenog stanja u iznosu od 38.025 KM.

7.1.2.5 Izdaci za finansijsku imovinu

Na poziciji **Izdataka za finansijsku imovinu/pozajmljivanje finansijskih institucijama** iskazan je iznos od 206.680 KM koji se odnosi na preusmjerenje primljenih otplata kredita za podsticaj zapošljavanja sa računa banaka komisionara na račun namjenskog depozitnog računa kod Razvojne banke FBiH, umanjeno za troškove bankarskih naknada i pokretanja sudskih sporova naplaćenih iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH.

7.1.3 Finansijski rezultat

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2021. godinu, Federalni zavod je iskazao finansijski rezultat u iznosu od 5.358.916 KM (neraspoređeni višak prihoda nad rashodima), kao razliku između prihoda i primitaka iskazanih u iznosu od 64.910.985 KM i rashoda i izdataka u iznosu od 59.552.069 KM. Na 31. 12. 2021. godine iskazan je akumulirani višak prihoda nad rashodima u iznosu 72.215.842 KM, što je posljedica najvećim dijelom nerealizacije planiranih sredstava tekućih transfera u iznosu od 57.439.048 KM (od čega transfera koji se realizuju u skladu sa zakonskim propisima 16.790.160 KM i neimplementirani programi za zapošljavanje u predviđenom obimu 40.648.888 KM), što je detaljnije pojašnjeno pod tačkom 7.1.2.3 Izvještaja.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da je Federalni zavod tokom 2021. godine knjigovodstveno evidentirao izdatke bankarskih usluga sa namjenskog depozita Razvojne banke FBiH u iznosu 142.238 KM i izdatke troškova spora sa namjenskog depozita Razvojne banke FBiH u iznosu 60.238 KM na kontu neraspoređenog viška prihoda i rashoda, iako se na istom vrši knjiženje viška prihoda nad rashodima, odnosno viška rashoda nad prihodima pri zatvaranju konta na kraju godine. Također i u računovodstvenim politikama Federalnog zavoda je definisano da se na neraspoređenom višku prihoda i rashoda evidentira samo finansijski rezultat Federalnog zavoda.

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe

Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja i zalihe iskazani su u iznosu od 121.195.646 KM. Njihovu strukturu čine: novčana sredstva u iznosu od 72.898.319 KM, kratkoročna razgraničenja u iznosu od 28.497.732 KM, kratkoročna potraživanja u iznosu od 19.340.595 KM i kratkoročni plasmani u iznosu od 459.000 KM.

Gotovina u blagajni i na transakcijskim računima na 31. 12. 2021. godine iznosila je 72.898.319 KM, od čega se na stanje na transakcijskim računima odnosi iznos od 72.705.596 KM, deviznom računu iznos od 192.314 KM, plasmani komisionih kredita 1.411 KM i sredstva na blagajni u iznosu od 409 KM. Navedene stavke gotovine su usaglašene s poslovnim bankama, izuzev plasmana komisionih kredita za koje nije prezentirano usaglašeno stanje sa Razvojnog bankom za iznos od 1.411 KM.

Federalni zavod raspolaže značajnim novčanim sredstvima na transakcijskim računima. Imajući u vidu da je dio sredstava rezervisan za izmirenje kratkoročnih obaveza prema dobavljačima i zaposlenima (487.528 KM), kao i obaveza po osnovu ranije potpisanih ugovora za implementaciju aktivnih mjera politike zapošljavanja i drugih mjera (28.497.732 KM), konstatujemo da postoji značajan iznos slobodnih sredstava (43.913.059 KM).

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 19.340.595 KM, a na sumnjiva i sporna potraživanja se odnosi 19.339.163 KM, čiju strukturu dajemo u tabeli:

u KM

Red. broj	Sumnjiva i sporna potraživanja	Na 31.12.2021. godine
1	2	3
1.	Kreditni plasman preduzeću „IP Krivaja – u stečajju“ d.o.o. Zavidovići, odnosno „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići (2012. godine)	7.300.846
2.	Komisiona linija kredita (2001.-2005. godine)	5.911.498
3.	Kreditni plasmana preduzeću „Konjuh“ d.d. Živinice (2012. godine)	3.194.514
4.	Kreditnog plasmana sredstava boračkoj populaciji (2006. godine)	1.396.213
5.	Preuzeta potraživanja od Agencije za rad i zapošljavanje BiH, iz 2003 – 2005. godine (568.094 KM) i po osnovu datih pozajmica od strane Zavoda iz ran. perioda (205.387 KM)	773.481
6.	Potpisani Sporazuma o izmirenju duga za dospjele a nenapl. dopr. za soc. osiguranje	431.804
7.	Nenaplaćene mjenice (2011. i 2012. godina)	196.887
8.	Dugoročnog depozita kod Intesa Sanpaolo banke d.d. Sarajevo (2001.-2013. godine)	133.920
	UKUPNO SUMNJIVA I SPORNA POTRAŽIVANJA	19.339.163

Sumnjiva i sporna potraživanja od preduzeća „Krivaja Mobil – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići su na 31. 12. 2021. godine iskazana u ukupnom iznosu od 7.300.846 KM, od čega se na potraživani iznos glavnice odnosi 6.577.072 KM, redovnu kamatu 143.795 KM, zateznu kamatu 523.283 KM i na troškove (sudske takse) 56.696 KM. Navedeno potraživanje je uspostavljeno 2015. godine po osnovu kupovine preduzeća „IP Krivaja – u stečaju“ od strane Ortačke grupe, odnosno novoformiranog preduzeća „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići, nad kojim je također 2016. godine otvoren stečajni postupak.

Vezano za plasman sredstava 2012. godine preduzeću „IP Krivaja“ d.o.o. Zavidovići u iznosu od 6.000.000 KM, u skladu sa potpisanim ugovorom, instrument obezbjeđenja kredita je trebala biti uknjižena hipoteka u korist Federalnog zavoda na nekretninama navedenog preduzeća, koje prema procjeni stalnog sudskog vještaka ukupno iznose 12.039.098 KM (Hotel „Kristal“ u Zavidovićima 5.338.035 KM i Pogon „Furnirnica“ u Zavidovićima 6.701.063 KM). Ugovorom o komisionim poslovima od 18. 4. 2012. godine je definisano da je Razvojna banka FBiH obavezna hipoteku na navedenim nekretninama zasnovati u korist Federalnog zavoda. **Prilikom obavljanja revizije za 2014. godinu konstatovali smo da Razvojna banka FBiH i Federalni zavod nisu osigurani hipotekom na nekretninama po Ugovoru o kreditu od 18. 4. 2012. godine, za šta smo dali odgovarajuću preporuku po kojoj nije postupljeno.**

Vlada FBiH je 23. 10. 2014. godine donijela Zaključak V broj 1853/2014 kojim je prihvatila dostavljenu Informaciju Federalnog zavoda za zapošljavanje o zahtjevu Ortačke grupe za kupovinu imovine „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići i dala saglasnost za preuzimanje i reprogram kredita od strane navedene grupe, uz uslov da se formira nova glavnica u iznosu od 6.000.000 KM sa pripadajućom redovnom i zateznom kamatom, obračunatom do dana preuzimanja kredita, sa rokom otplate sedam godina, kamatnom stopom 3 %, uz uslov da se zadrži postojeće sredstvo obezbjeđenja (kolateral) i da Ortačka grupa za kupovinu imovine „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići zadrži broj zaposlenih koji je utvrđen osnovnim ugovorom. Pozivajući se na navedeni Zaključak Vlade FBiH, Upravni odbor Federalnog zavoda je 14. 11. 2014. godine donio Odluku o davanju saglasnosti firmi „Krivaja Mobil“ d.o.o., koju je osnovala Ortačka grupa, za preuzimanje i reprogram kredita po Ugovoru od 18. 4. 2012. (osnovni ugovor o zaduženju), uz uslove navedene u Zaključku. Nakon toga, Federalni zavod i Razvojna banka FBiH su 20. 11. 2014. godine zaključili Aneks ugovora broj 2. Ugovora o komisionim poslovima od 18. 4. 2012. godine kojim se kao krajnji korisnik kreditnih sredstava, umjesto „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići, navodi „Krivaja – Mobil“ d.o.o. Zavidovići i dodaju odredbe iz Zaključka Vlade FBiH od 23. 10. 2014. godine u pogledu formiranja nove glavnice i uslova za otplatu kredita. **Razvojna banka FBiH je 3. 3. 2015. sa „Krivajom – Mobil“ d.o.o. Zavidovići zaključila Ugovor o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza, u kojem je navedeno da ukupne obaveze po navedenom kreditu na 3. 3. 2015. iznose 6.577.072 KM, što uključuje glavicu, redovne i zatezne kamate obračunate do ovog datuma. Kao instrument obezbjeđenja ugovora je navedeno da se „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići obavezuje da izvrši uspostavu zemljišnoknjižnog uloška kod nadležnog suda za imenovane parcele, upisane u katastar nekretnina Službe za upravu geodetskih, imovinskopravnih poslova i urbanizam Općine Zavidovići, broj posjedovnog lista 1106, KO 420 Zavidovići, i da izvrši zasnivanje hipoteke u korist Razvojne banke FBiH i nathipoteke u korist Federalnog zavoda, u roku od 12 mjeseci od zaključenja Ugovora.**

Razvojna banka FBiH i Federalni zavod u vrijeme zaključivanja Ugovora o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza sa preduzećem „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići na iznos od 6.577.072 KM iz 2015. godine nisu bili osigurani upisom hipoteke.

Prema prezentiranom, postupajući po Instrukciji Federalnog zavoda, Razvojna banka FBiH je 25. 3. 2016. godine proglasila kredit društva „Krivaja Mobil“ d.o.o. dospjelim za naplatu u cijelosti, izvršila blokadu transakcijskih računa kod komercijalnih banaka i pokrenula prinudnu naplatu potraživanja. Općinski sud u Zavidovićima je 17. 8. 2016. godine donio Rješenje kojim je obustavio izvršni postupak zbog otvaranja stečajnog postupka nad društvom, koji je bio prekinut sve do 23. 11. 2016. godine, odnosno do donošenja novog Rješenja o otvaranju stečaja nad imovinom društva „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići. **Dana 20. 2. 2017. godine održano je ispitno i izvještajno ročište na kojem nisu priznata potraživanja Federalnog zavoda od preduzeća „Krivaja Mobil“ d.o.o. po osnovu Ugovora o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza od 3. 3. 2015. godine u iznosu od 7.262.219 KM, nakon čega je Razvojna banka FBiH podnijela tužbu radi utvrđivanja osporenih potraživanja. Po istoj tužbi Općinski sud u Zenici je 19. 10. 2017. godine donio Rješenje kojim se postupak u ovoj pravnoj stvari prekida do pravomoćnog okončanja parničnog postupka koji se istovremeno vodi po tužbi Razvojne banke FBiH radi utvrđivanja ništavnosti Ugovora o preuzimanju i**

reprogramu kreditnih obaveza od 3. 3. 2015. godine (pokrenut 25. 9. 2017. godine). **Značajnim smatramo napomenuti da potraživanja Federalnog zavoda po navedenom kreditu nisu priznata ni u stečajnom postupku koji se vodi za preduzeće „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići.**

Imajući u vidu značajnosti poslovnog događaja i potraživani iznos Federalnog zavoda, iznosimo sljedeće činjenice koje smo konstatovali na osnovu prezentirane dokumentacije:

- 1) Preduzeće „IP Krivaja – u stečaju“ d.o.o. Zavidovići je tužila Ortačku grupu kojom se traži raskid Ugovora o kupoprodaji nekretnina i pokretnih stvari navedenog preduzeća od 24. 9. 2014. godine i Aneksa I navedenog ugovora od 18. 5. 2015. godine, zbog neispunjenja ugovorene obaveze isplate kupoprodaje cijene. Općinski sud u Zenici je 5. 7. 2017. godine donio Presudu kojim je odbijen tužilac „IP Krivaja – u stečaju“, a drugostepeni Kantonalni sud u Zenici je 16. 10. 2017. godine odbio žalbe i potvrdio prvostepenu presudu (zaprimljena od strane Razvojne banke FBiH 6. 11. 2017. godine). U Presudi se, između ostalog, navodi da je Sud nakon izvođenja dokaza prihvatio izmirenje kupoprodajne cijene od 8.700.000 KM, na način da je 1.850.000 KM uplaćeno na račun prodavca – stečajnog dužnika, a da je drugi dio kupoprodajne cijene od 6.850.000 KM isplaćen tako što su osnivači „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići sa Razvojnou bankom FBiH 3. 3. 2015. godine zaključili Ugovor o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza kao povjeriocem odvojenog namirenja. Razvojna banka FBiH je 5. 12. 2017. godine izjavila reviziju na ovu presudu drugostepenog suda. Vrhovni sud FBiH je odbio reviziju kao neosnovanu 18. 12. 2018. godine. Dana 25. 3. 2019. godine podnesena je Apelacija Ustavnom sudu BiH, koja do danas nije riješena.
- 2) Zbog postojanja četiri sudska postupka koji se vode u predmetnom slučaju, Razvojna banka FBiH je 12. 10. 2017. godine Federalnom zavodu dostavila na odobrenje „Parničnu strategiju u vezi rješavanja pravne situacije za slučaj imovine „IP Krivaja – u stečaju“ i „Krivaja Mobil – u stečaju“, koju je uradilo angažovano Advokatsko društvo „Ademović, Nožica i partneri“. U navedenoj parničnoj strategiji se ističe sljedeće: posljedica svih ugovora i dosad zaključenih pravnih poslova jeste da je imovina iz „IP Krivaja“ d.o.o. Zavidovići, koja jedina ima vrijednost (u stečajnom postupku procijenjena na preko 8 miliona KM) prešla u vlasništvo Ortačke grupe i da je dio kupoprodajne cijene iz takvog Ugovora o kupoprodaji, dug koji je preuzela „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići, osnovana od strane Ortačke grupe. Osim ovog duga, društvo „Krivaja Mobil“ koje se nalazi u stečaju je postalo društvo dugova bez stvarne vrijednosti, a imovina koja jedina ima vrijednost je u skladu sa Ugovorom o kreditu ostala u „rukama“ Ortačke grupe. Zbog niza nekoordiniranih aktivnosti, u dosadašnjem postupanju su se desile kontradiktornosti koje se ogledaju u tome: da se Razvojna banka FBiH po instrukcijama Federalnog zavoda protivi tužbi radnika protiv pobijanja Ugovora o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza od 3. 3. 2015. godine, kao i da opet postupajući po instrukcijama Federalnog zavoda vodi postupak kojim utvrđuje potraživanja u skladu sa Ugovorom o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza od 3. 3. 2015, a istovremeno pokreće tužbu kojom se utvrđuje ništavnost istog tog ugovora. **Parničnu strategiju je razmatrao i usvojio Upravni odbor 13. 12. 2018. i dostavio na razmatranje i usvajanje Vladi FBiH 17. 12. 2018. godine. Do obavljanja konačne revizije nije nam prezentirana dokumentacija da ju je razmatrala i usvojila Vlada FBiH.**
- 3) Federalni zavod je u dva navrata u 2020. godini dostavljao urgencije Razvojnoj banci FBiH za dostavljanje informacija o statusu sudskih i upravnih postupaka u predmetima IP „Krivaja“ d.o.o. u stečaju i „Krivaja Mobil“ d.o.o. u stečaju Zavidovići. U vezi istog, Razvojna banka FBiH je Federalnom zavodu dostavila dva Izvještaja za zastupanje u predmetima dužnika IP „Krivaja“ d.o.o. u stečaju i „Krivaja Mobil“ d.o.o. u stečaju Zavidovići od 12. 6. 2020. godine i 19. 10. 2020. godine, koje je sačinilo angažovano Advokatsko društvo „Ademović, Nožica i partneri“. U navedenim Izvještajima se u zaključcima i kratkim pravnim osvrtima ističe da je neizvjestan ishod sva četiri sudska spora. Također i u Izvještaju Advokatskog društva „Ademović, Nožica i partneri“ od 23. 2. 2021. godine su navedene iste činjenice kao i u izvještajima iz 2020. godine.

Postojeći problem naplate potraživanja u skladu s potpisanim Ugovorom o preuzimanju i reprogramu kreditnih obaveza s preduzećem, „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići zahtijeva međusobnu sinhronizovanu saradnju Federalnog zavoda i Razvojne banke FBiH, kojom bi se osiguralo postupanje u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, s ciljem zaštite imovine Federalnog zavoda. Ovo pitanje postaje složenije jer su, prema prezentiranoj dokumentaciji, članovi Ortačke grupe pojedinačno izvršili upis prava vlasništva u katastarskim knjigama nad nekretninama prijašnjeg preduzeća „IP Krivaja“ d.o.o. Zavidovići, a ne kao

firma „Krivaja Mobil“ d.o.o. koja je preuzela kredit na sebe. Federalni zavod je tražio od Razvojne banke FBiH da to ospori, međutim nadležna Federalna uprava za geodetske i imovinskopravne poslove je u drugostepenom postupku Rješenjem od 2. 3. 2016. godine odbila žalbu. Od obavljanja revizije za 2020. godinu nije bilo značajnijih aktivnosti Razvojne banke FBiH da u ime i za račun Federalnog zavoda izvrši upis hipoteke u korist Federalnog zavoda.

Sumnjiva i sporna potraživanja od preduzeća „Konjuh“ d.d. Živinice (u stečaju) su na 31. 12. 2021. godine iskazana u ukupnom iznosu od 3.194.514 KM, od čega se na potraživani iznos glavnice odnosi 2.500.000 KM, redovnu kamatu 163.810 KM, zateznu kamatu 507.807 KM, sudske troškove 17.742 KM koji se odnose na taksu za prijavu potraživanja u stečajnu masu i sudske troškove u iznosu 5.155 KM za sudsku taksu na tužbu i tužbu na presudu. Potraživanje je uspostavljeno 2012. godine po osnovu plasiranih kreditnih sredstava u iznosu od 2.500.000 KM. Instrument obezbjeđenja navedenog kredita je upisana hipoteka u korist Federalnog zavoda na nekretninama navedenog preduzeća koje su prema procjeni stalnog sudskog vještaka od 28. 4. 2011. godine iznosi 5.471.730 KM. Pokrenuti izvršni postupak 2015. godine za izvršenje na nekretninama radi naplate novčanog potraživanja po ovom kreditu je prekinut 2016. godine od strane Općinskog suda u Živinicama zbog otvaranja stečajnog postupka. Prva sjednica odbora povjerilaca je održana 6. 3. 2017. godine. U toku stečajnog postupka, sačinjena je nova procjena predmetnih nekretnina i iste su od strane drugog sudskog vještaka 23. 8. 2017. godine procijenjene na iznos od 2.935.152 KM. Oglas o prodaji preduzeća je objavljen 7. 11. 2017. godine po cijeni prijavljenih potraživanja u iznosu od 3.399.062 KM, a na javnom nadmetanju održanom 4. 12. 2017. godine nije bilo zainteresovanih kupaca. Naredna prodaja je po istoj cijeni bila zakazana za 22. 1. 2018. godine, na kojoj također nije bilo zainteresiranih kupaca. Upravni odbor je 9. 10. 2018. godine dao saglasnost na početnu cijenu prodaje založne imovine „Konjuh“ d.d. Živinice (u stečaju) u iznosu 2.727.449 KM i u vezi toga je bila zakazana IX prodaja imovine za koju nije bilo zainteresovanih kupaca. Oglas o X prodaji imovine od 20. 12. 2018. godine po početnoj cijeni od 2.591.077 KM završen je bez zainteresovanih kupaca. Na prijedlog Odbora povjerilaca dužnika Konjuh d.o.o Živinice u stečaju od 11. 1. 2019. godine, da se razmotri ponuda zainteresovanog kupca „Bingo“ d.o.o. Tuzla za kupovinu jedne nekretnine - Fabrika stolica „Konjuh“ d.d. Živinice (u stečaju) u iznosu od 1.600.000 KM koja je zavedena u Općinskom sudu Tuzla kao XI prodaja imovine, Upravni odbor Federalnog zavoda je 30. 1. 2019. godine odbio ponudu „Binga“ d.o.o Tuzla sa konstatacijom da cijena nije prihvatljiva. Upravni odbor je 15. 5. 2019. godine donio Odluku da se osigura od strane Federalnog zavoda objektivna procjena vrijednosti založene nekretnine u predmetu „Konjuh“ d.d. Živinice u stečaju (k.č. 1176/27 Fabrika stolica II Fabrika zgrada; k.č. 1176/32 Društvene prostorije II zgrada; k.č. 1176/10 Fabrički krug; k.č. 1174/1 Fabrički krug, kuća; k.č. 1174/5 Fabrički krug, kuća), zbog čega je angažovan sudski vještak koji je 14. 6. 2019. godine procijenio tržišnu vrijednost u iznosu 3.263.965 KM. U vezi sa utvrđenom procjenom sudskog vještaka donesena je Odluka Upravnog odbora o upućivanju protiv ponude ponuđaču „Bingo“ d.o.o. Tuzla na ponudu založene imovine dužnika Konjuh d.d. Živinice u stečaju u vrijednosti 3.263.965 KM od 20. 6. 2019. godine, koju je „Bingo“ d.o.o. Tuzla odbio 18. 7. 2019. godine.

Nakon obavještenja Općinskog suda o neprihvatljivosti ponude ponuđača „Bingo“ d.o.o. Tuzla, Federalni zavod je zaprimio Rješenje Općinskog suda u Tuzli od 19. 9. 2019. godine po kojem se Razlučnom povjeriocu Razvojnoj banci FBiH dosuđuju nekretnine upisane u zemljišne knjige Općinskog suda u Živinicama i kod Službe za geodetske i imovinsko pravne poslove Općine Živinice koje su bile predmet založnog prava. U vezi istog, Razvojna banka FBiH je 30. 9. 2020. godine izvršila uplatu sredstava sa računa namjenskog depozita Federalnog zavoda u iznosu od 136.071 KM, na ime 5% poreza na promet nepokretnosti po osnovu komisionih poslova, čime je navedeni razlučni povjerilac prenosom nekretnina navedenih u rješenju o dosudi namiren u iznosu 2.721.410 KM. Izuzeta je imovina po rješenju Općinskog suda u Tuzli, po kojem Razvojna banka FBiH preuzima nekretnine upisane u zemljišne knjige Općinskog suda u Živinicama i kod Službe za geodetske i imovinske pravne poslove Općine Živinice. U toku 2021. godine nisu poduzimane značajnije aktivnosti na prodaji ove nekretnine.

Komisiona linija kredita 262 sa 31. 12. 2021. godine iskazana je u iznosu 5.911.498 KM. Ova potraživanja su nastala po osnovu Odluke Upravnog odbora o uslovima reprograma kredita plasiranih putem komisionih banaka u periodu 2002.-2005. godina od 11. 12. 2017. godine sa izmjenama i dopunama od 19. 2. 2018. godine (važila do 31. 12. 2018. godine) i Odluke Upravnog odbora o uslovima reprograma kredita plasiranih

putem komisionih banaka u periodu 2001.-2005. godina od 15. 5. 2019. godine. Ovim odluka je definisana mogućnost reprogramiranja preostalog dugovanja neizmirenih kreditnih obaveza po kreditima plasiranim putem komisionih banaka u periodu 2001.-2005. godine, na period otplate do 24 mjeseca. Date su dvije mogućnosti: da dužnicima koji isplate dug po glavnici i troškovima sudskih postupaka jednokratno, otpisuje im se cjelokupan preostali dug po redovnoj i zateznoj kamati; da dužnicima koji isplate dug po glavnici, redovnoj kamati i troškovima postupka u mjesečnim otplatama, otpisuje im se cjelokupan dug na ime zateznih kamata. Zaključeni su sporazumi sa dužnicima o uslovima i rokovima otplate duga, načinu plaćanja anuiteta i obimu duga koji se otpisuje. U vezi ovoga, Upravni odbor je 15. 5. 2018. godine donio Odluku o otpisu zateznih kamata, kojom je dužnicima pojedinačne izloženosti ispod 50.000 KM, a koji su izmirili ili izmire dug po osnovu glavnice, redovnih kamata i troškova sudskih postupka, odobren otpis ukupnih zateznih kamata. Prema dostavljenim pomoćnim evidencijama a po osnovu zaključenih ugovora o reprogramu duga po komisionim kreditima 2002.-2005. godine na 31. 12. 2021. godine, konstatovali smo da su zaključena 32 sporazuma i uplaćeno je reprogramiranog duga u ukupnom iznosu 2.179.487 KM. Najveći dio preostalih dugovanja po reprogramiranom dugu se odnose na: Soko zrakoplovstvo Mostar (285.205 KM), Bijela Voda d.o.o. Prača (155.038 KM), Koem d.o.o. Zavidovići (104.408 KM) i dr.

Sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu kreditnog plasmana sredstava boračkoj populaciji iskazana su u iznosu od 1.396.213 KM. Navedena kreditna linija je formirana 2006. godine, izdvajanjem sredstava od 4.000.000 KM iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH, za koju je rizik plasmana sredstava snosio Federalni zavod, na osnovu Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju. Prema dostavljenim informacijama, krediti boračkoj populaciji sa 31. 12. 2021. godine odnose se na 20 korisnika sredstava. Imajući u vidu loš plasman i naplatu navedenih kredita, Upravni odbor je 12. 10. 2015. godine donio Odluku o prestanku daljnjeg plasmana sredstava iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH za revolving kreditnu liniju za zapošljavanje demobilisanih boraca i razvojačenih branitelja kojom je odobrio prestanak daljnjeg plasmana i da se neiskorišteni iznos od 955.000 KM prenese na račun dugoročnog depozita Federalnog zavoda kod Razvojne banke FBiH.

Upravni odbor Federalnog zavoda je prilikom razmatranja Zbirnog izvještaja o redovnom godišnjem popisu za 2021. godinu, Odlukom o usvajanju od 17. 2. 2022. godine, prihvatio prijedlog Komisije za popis da sva potraživanja od krajnjih korisnika po kreditnoj liniji ZB 266 – Demobilisani borci u ukupnom iznosu od 1.396.213 KM ostanu evidentirana na sumnjivim i spornim potraživanjima, zbog trajanja sudskih postupaka.

Sumnjiva i sporna potraživanja iskazana su u iznosu od 773.481 KM, od čega se 568.094 KM odnosi na potraživanja Agencije za rad i zapošljavanje BiH (iz perioda 2003. – 2005. godina), koja su u skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH 2006. godine prebačena na Federalni zavod potraživanja od: BH banke (likvidaciona masa) 279.472 KM; Victory House International (Aguamed) 111.250 KM; ZZ „Dar Vranica“ Gornji Vakuf – Uskoplje 90.000 KM; „Tara – Drina“ d.o.o. Sarajevo (pravni sljednik „Vlašić Milk“) 66.371 KM; i „Kedlly“ d.o.o. Sarajevo 21.000 KM.

Ostatak potraživanja u iznosu od 205.387 KM se odnosi na date pozajmice u ranijem periodu od strane Federalnog zavoda: preduzeću „Bukovac-Miljkovac“ iz Doboja na ime realizacije projekta mini mljekare 195.387 KM i preduzeća „PTUD Azem“ d.o.o. iz Travnika 10.000 KM za nabavku dodatnih obrtnih sredstava. Nakon poduzimanja pravnih radnji, od strane Federalnog zavoda, pred nadležnim sudom u cilju naplate navedenih potraživanja, donesena su izvršna sudska rješenja, koja nisu mogla biti realizovana dijelom zbog objektivnih okolnosti (gašenje firmi, nemogućnosti izvršenja nad imovinom dužnika zbog neraspolaganja pokretnom imovinom i novčanim sredstvima, blokada računa dužnika, pokretanja likvidacionih i stečajnih postupaka). **Navedeno stanje je ostalo nepromijenjeno u odnosu na prethodni period.** Naime, Upravni odbor je usvajanjem zbirnog izvještaja o popisu za 2021. godinu prihvatio prijedlog popisne komisije za potraživanja je da razmotri pravno mišljenje Advokatske kancelarije „Armin Zulkić“ od 17. 1. 2020. godine o osnovanosti otpisa ovih potraživanja i da se za isto traži saglasnost Vlade FBiH.

Sumnjiva i sporna potraživanja za dospjela a nenaplaćena potraživanja za nenaplaćene doprinose za osiguranje od nezaposlenosti (socijalno osiguranje) iskazana su u iznosu od 431.804 KM, po potpisanim Sporazumima sa službama i pravnim osobama dužnicima, koji su imali u strukturi kapitala 50% i više državnog kapitala, a u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje.²² Iskazani iznos se odnosi na 13 zaključenih sporazuma (sa rokom plaćanja od jedne godine do sedam godina najduže) i od kojih su najznačajniji dužnici: Županijska bolnica dr. Fra Mihovil Sučić Livno 168.966 KM, Vodovod d.o.o. Mostar 65.415 KM, Granit d.d. Mostar 55.319 KM, Inpek d.d. Zenica 19.481 KM i dr. Federalni zavod je je izvršio usklađivanja putem izvoda otvorenih stavki na 31. 12. 2021. godine sa tri korisnika (183.158 KM) a za ostala potraživanja nisu dostavljene ovjerene potvrde (subjekti su u stečaju ili nisu na prijavljenim adresama).

Tokom 2021. godine nije evidentirana nijedna uplata po osnovu sumnjivih i spornih potraživanja (773.481 KM) i sumnjivih i spornih potraživanja za dospjela a nenaplaćena potraživanja za nenaplaćene doprinose za osiguranje od nezaposlenosti (431.804 KM). Komisija za popis 2021. godine, predložila je da navedena potraživanja i dalje ostanu evidentirana na sumnjivim i spornim, te da Federalni zavod u skladu sa mišljenjem Advokatske kancelarije „Armin Zukić“, zauzme stav oko pokretanja daljnjih radnji (tužbe, reprogrami ili eventualni otpisi), te da se isto uputi Upravnom odboru na razmatranje.

Sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu izdatih mjenica iskazana su u iznosu od 196.887 KM (143.857 KM se odnose na sumnjive i sporne mjenice zbog protoka vremena i 53.030 KM na protestirane mjenice), od strane komitenata koji su učestvovali u mjerama aktivne politike zapošljavanja po programima zapošljavanja tokom 2011. i 2012. godine. Do obavljanja konačne revizije nije pokrenuta aktivnost na dobivanju saglasnosti Vlade FBiH na otpis i ista se i dalje vode na sumnjivim i spornim.

Sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu dugoročnog depozita kod Intesa Sanpaolo banke d.d. iskazana su u iznosu od 133.920 KM. U obavljenoj reviziji za 2013. godinu smo utvrdili da je Intesa Sanpaolo banka izvršila povrat sredstava depozita po osnovu Programa poticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi (46.065 KM), i da su ista u suštini predstavljala posljednju tranšu koju je Intesa Sanpaolo banka bila dužna doznati Federalnom zavodu u skladu sa potpisanim Sporazumom o redefiniranju ugovorenih obaveza, između ove banke i Federalnog zavoda, od 24. 3. 2010. godine. Navedenim Sporazumom, Intesa Sanpaolo banka i Federalni zavod su se dogovorili da će istom, u periodu od 2010. – 2013. godine, biti izvršen povrat ranije deponovanih sredstava za implementaciju Programa poticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi u iznosu od 3.774.368 KM, što je uplatom posljednje tranše u 2013. godine (46.065 KM) i izvršeno. Na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja iskazano je 133.920 KM neusaglašenog stanja između Intesa Sanpaolo banke d.d. i Federalnog zavoda. Iako je Federalni zavod ranijih godina poduzimao određene mjere da se navedeno neslaganje u poslovnim knjigama uskladi, isto je ostalo neriješeno, tako da je Federalni zavod sa Intesa Sanpaolo bankom potpisao naprijed navedeni Sporazum 2010. godine kojim je dogovoren povrat samo usaglašenog iznosa deponovanih sredstava (3.774.368 KM), dok je 133.920 KM ostalo neriješeno i kao takvo se vodi u poslovnim knjigama Federalnog zavoda.

Prema prezentiranom „Pravnom mišljenju o realizaciji Programa podsticajnih mjera za zapošljavanje u poljoprivredi“ od 18. 1. 2018. godine kojeg je za potrebe Federalnog zavoda uradila angažovana Advokatska kancelarija Armin Zukić: „Iako je postojao sporan odnos, odnosno nesporazum u vezi sa iznosom potraživanja kojeg Intesa Sanpaolo banka kao strana ugovarač ima isplatiti Federalnom zavodu kao drugom ugovaraču, takav nesporazum je otklonjen zaključenjem Sporazuma o redefiniranju ugovorenih obaveza, a na koji su svojim potpisom pristanak dale obje sporazumne strane. Može se zaključiti da je zaključenim Sporazumom iz 2010. godine sporni odnos razriješen, a i u slučaju da do takvog razriješenja nije došlo voljom Federalnog zavoda ili iz bilo kojeg drugog razloga, polazeći od okolnosti značajnog proteka vremena, ne bi bilo opravdano očekivati uspjeh u bilo kakvom sudskom sporu, imajući u vidu rokove zastarijevanja za pobijanje pravnih poslova i potraživanja naknade štete“.

²² „Sl. novine FBiH“, br. 25/06 i 57/09

Iako je Federalni zavod poduzimao određene aktivnosti u vezi s navedenim, one nisu bile dovoljne. Sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu plasiranih sredstava preduzećima „Krivaja Mobil“ d.o.o. Zavidovići, „Konjuh“ d.d. Živinice, komisiona linija kredita, kreditna linija za boračku populaciju, čine ukupno 17.803.071 KM. Sredstva od doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti plasirana preko banaka krajnjim korisnicima (pravnim i fizičkim licima) putem komisionih kredita i pozajmica, od čega je najveći iznos plasiran putem Razvojne banke FBiH, do okončanja revizije nisu naplaćena. Zbog neobezbjeđenja adekvatnih instrumenata osiguranja povrata kredita u skladu sa zaključenim ugovorima i neblagovremenog pokretanja zakonom propisanih radnji na naplati, neizvjestan je povrat plasiranih sredstava.

Preporuka:

- *u saradnji sa nadležnim institucijama poduzeti sve zakonom propisane radnje naplate potraživanja po osnovu zaključenih ugovora, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.*

Kratkoročni plasmani

Sumnjiva i sporna potraživanja po depozitu iskazana u iznosu od 459.000 KM se odnose na potraživanja po osnovu više ugovora o namjenskom depozitu iz 2003. godine kod ABS banke (sadašnja Sparkasse banka d.d. Sarajevo- Banka). Sredstva Federalnog zavoda su bila deponovana na 90 dana i služila su kao kolateral za odobrenje kredita od strane ABS banke slijedećim pravnim licima: „Vlašić Milk“ d.o.o. Travnik (390.000 KM), „Tipo“ d.o.o. Odžak (dug sveden na 60.000 KM) i „Gramis Company“ d.o.o. Kladanj (dug sveden na 9.000 KM). Odredbama ugovora o namjenskom depozitu je definisano da deponovana sredstva Federalnog zavoda kod Sparkasse banke služe kao kolateral za odobrenje kredita navedenim korisnicima. U istim je definisana sljedeća odredba: „Sredstva se deponuju na rok od 120 dana. Sparkasse banka je dužna da sredstva vrati deponentu najkasnije u roku od dva dana od dana naplate svojih potraživanja od korisnika kredita. U slučaju da korisnik kredita ne izmiri svoj dug prema Sparkasse banci u roku prema ugovoru o kreditu, deponent (Federalni zavod) ovlašćuje banku da automatski produži rok važenja ugovora o namjenskom depozitu do konačnog izmirenja duga po kreditu ili da u cijelosti naplati dati kredit“. Federalni zavod je od Sparkasse banke d. d. Sarajevo, kao pravnog sljednika ABS banke, više puta upućivao zahtjev za dostavu historijata kredita navedenih dužnika i povrat deponovanih sredstava Federalnog zavoda u iznosu od 459.000 KM, sa pripadajućom kamatom od 2% godišnje, a kako Sparkasse banka nije reagovala, Federalni zavod se 13. 12. 2012. godine obratio Agenciji za bankarstvo, koja je nadležna da vrši nadzor nad poslovanjem banaka. Sparkasse banka je 22. 1. 2013. godine obavijestila Federalni zavod i istakla da u vezi sa poduzetim radnjama, u cilju povrata deponovanih sredstava Federalnom zavodu, ona nije imala osnova za vršenje naplate prema korisnicima kredita obzirom da je naplatila svoja potraživanja iz sredstava oročenog depozita Federalnog zavoda. Na navedeno, Federalni zavod je tek 27. 12. 2013. godine poslao dopis prema Sparkasse banci u kojem ističe da namirenje Sparkasse banke iz deponovanih sredstava Federalnog zavoda, bez pokretanja postupka naplate kredita od korisnika kredita prinudnim putem, predstavlja neizvršenje ugovorene obaveze Sparkasse banci iz člana 3. stav 3. Ugovora o namjenskom depozitu, a 15. 1. 2014. godine dopis u kojem ističe, da ukoliko Sparkasse banka ne poduzme sve raspoložive radnje kako bi vratila preostali dug, u skladu s članom 6. Ugovora o namjenskom depozitu, Federalni zavod će biti prinuđen da zaštitu prava traži sudskim putem.

U dopisu od 20. 1. 2014. godine, Sparkasse banka je još jednom ponovila raniji stav i istakla da je Sparkasse banka naplatom duga kredita iz sredstava oročenog depozita naplatila svoje potraživanje, te banka nema osnova za dalje vršenje naplate prema korisnicima kredita. Zbog svega istaknutog i nepoduzimanja drugih aktivnosti, konstatujemo da Federalni zavod nije poduzeo sve zakonske mjere u cilju povrata sredstava depozita u iznosu od 459.000 KM, zbog čega postoji mogućnost da je nastupila zastara traženja povrata sudskim putem.

Skrećemo pažnju da je u 2017. godini Federalni zavod angažovao stručno lice (Advokatska kancelarija „Armin Zulkić“) radi sačinjavanja sveobuhvatne analize o načinu tretiranja sumnjivih i spornih potraživanja, kojem su 14. 4. 2017. godine predate kopije svih predmeta koji se odnose na kratkoročna potraživanja (773.481 KM) i kratkoročne plasmane (459.000). Mišljenje stručnog lica je trebalo predstavljati osnov za rad

komisija za popis i eventualno trajno isknjižavanje ovih potraživanja. Nakon izvršene analize predmetnog portfolija te djelimičnog monitoringa na terenu, stručno lice je u izvještaju od 16. 1. 2020. godine navelo da zbog (dugotrajnih sudskih sporova, blokiranih računa kod većine privrednih subjekata, stečaja kao i određenog broja neaktivnih privrednih subjekata i dr.), dat prijedlog da se potraživanja otpišu iz knjigovodstvenih evidencija i ista evidentiraju u vanbilansne evidencije.

U Zbirnom izvještaju o redovnom godišnjem popisu u Federalnom zavodu sa stanjem na 31. 12. 2021. godine, koji je 17. 2. 2022 godine usvojio Upravni odbor, data je preporuka da se Upravnom odboru Federalnog zavoda dostavi pravno mišljenje Advokatske kancelarije „Almir Zulkić“ radi utvrđivanja osnovanosti eventualnog otpisa ovih potraživanja i upućivanja u daljnju proceduru Vladi FBiH.

7.2.2 Stalna sredstva

Sadašnja (neotpisana) vrijednost stalnih sredstava Federalnog zavoda je iskazana u ukupnom iznosu od 2.771.355 KM (nabavna vrijednost 10.942.248 KM i otpisana vrijednost 8.170.893 KM).

U okviru iskazanih stalnih sredstava, 1.278.188 KM se odnosi na građevinske objekte (nabavna vrijednost 2.606.052 KM, otpisana vrijednost 1.327.864 KM), 390.799 KM na opremu (nabavna vrijednost 3.118.989 KM, otpisana vrijednost 2.728.190 KM), 1.089.304 KM na stalna sredstva u obliku prava (nabavna vrijednost 5.204.143 KM, otpisana vrijednost 4.114.839 KM) i sredstva van upotrebe 13.064 KM. U 2021. godini vrijednost stalnih sredstava je povećana za iznos od 500.838 KM, od čega se 197.976 KM odnosi na stalna sredstva u obliku prava, 96.182 KM se odnosi na opremu, a iznos od 206.680 KM odnosi se na povećanje depozita kod Razvojne banke FBiH. Na poziciji stalnih sredstava u obliku prava, iskazano je i umanjenje vrijednosti ovih sredstava u ukupnom iznosu od 2.028.510 KM, od čega iznos od 2.016.674 KM po osnovu Odluke o usvajanju Prijedloga za vanredan otpis stalnih sredstava od 26. 7. 2021. godine, a iznos od 11.836 KM po osnovu Odluke o usvajanju Zbirnog izvještaja o redovnom godišnjem popisu sa stanjem na 31. 12. 2021. godine.

7.2.3 Dugoročni plasmani

Dugoročnih plasmani iskazani su u iznosu od 33.062.674 KM, u okviru kojih se na dugoročna potraživanja odnosi 20.645.776 KM i na dugoročne depozite 12.416.898 KM.

7.2.3.1 Dugoročna potraživanja

Dospjela a nenaplaćena potraživanja po datim kreditima u periodu 2001–2005. godine su iskazana u iznosu od 20.645.776 KM i u odnosu na 2020. godinu manja su za 118.706 KM.

Navedena pozajmljivanja su odobravana, u skladu sa ugovorima o komisionim poslovima zaključenim sa bankama komisionarima (UPI banka - sadašnja Intesa Sanpaolo banka d.d. Sarajevo, ABS banka - sadašnja Sparkasse banka d.d. Sarajevo i Investicijska banka FBiH - sadašnja Razvojna banka FBiH), na ime podsticaja zapošljavanja fizičkim i pravnim licima, a rizik povrata plasiranih sredstava snosio je Federalni zavod. Svi krediti kod navedenih banaka su u kategoriji dospjelih i nenaplaćenih potraživanja, a u skladu sa potpisanim ugovorima komisijone banke su dužne poduzimati pravne radnje u cilju naplate potraživanja.

Ugovor o formiranju namjenskog depozita je zaključen 24. 8. 2005. godine između Federalnog zavoda i Investicijske banke FBiH (Razvojna banka FBiH), kojim je predviđeno da se na sredstva depozita neće obračunavati kamata i da se sva sadašnja i buduća novčana sredstva Federalnog zavoda kod komisionih banaka po osnovu potraživanja po ranije odobrenim kreditima, kao i primljena a neplasirana sredstva Federalnog zavoda kod banaka komisionara, usmjeravaju na račun Depozita kod Razvojne banke FBiH. **Shodno ugovoru, depozit se uvećava sukcesivno iz prenosa zatečenih novčanih sredstava na računima banaka komisionara i naplatom ranije odobrenih kredita.** Razvojna banka FBiH preuzima u komisijon sva postojeća potraživanja Federalnog zavoda kod banaka komisionara i obavezuje se da će, u cilju povećanja naplate ranije odobrenih kredita i punjenja depozita, poduzeti samostalno ili putem banaka komisionara, sve aktivnosti, podrazumijevajući metode prisilne naplate, rekonstruiranja i reprogramiranja kredita, pokretanje svih pravnih radnji, prodaju hipoteka i pokretnih stvari koje su predmetom obezbjeđenja odobrenih kredita,

protestiranje garancija i drugih oblika jemstva, kao i drugih pravnih radnji, sve u skladu sa politikama i procedurama upravljanja rizičnim plasmanima. Troškove pokretanja pravnih radnji, sudske i administrativne takse, troškove eventualnog stečaja pokrenutog nad dužnikom, provizije i naknade koje je Federalni zavod ugovorio sa bankama komisionarima, kao i ostale zakonom predviđene troškove nastale u cilju naplate potraživanja po ranije odobrenim i preuzetim kreditima, snosi Federalni zavod iz sredstava prikupljenog Depozita. Za navedene uplate i isplate, Razvojna banka FBiH vrši povećanje i smanjenje sredstava namjenskog Depozita, što Federalni zavod prati i evidentira u svojim poslovnim knjigama. Upravni odbor je 19. 2. 2019. godine donio novi Program kreditnih plasmana za podsticaj zapošljavanja i održavanja nezaposlenosti iz sredstava namjenskog depozita, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost 5. 9. 2019. godine. Program ima za cilj da pruži finansijsku pomoć poslodavcima, s krajnjim ciljem zapošljavanja radne snage različitih kvalifikacija s evidencije nezaposlenih u službama za zapošljavanje. Ove kreditne linije se plasiraju isključivo preko Razvojne banke FBiH iz sredstava namjenskog depozita Federalnog zavoda.

Iako su sva potraživanja po osnovu dugoročnih plasmana za date kredite u periodu 2001–2005. godine dospjela u iznosu od 20.645.776 KM, utvrdili smo da je stopa naplate u 2021. godini bila veoma niska jer je po osnovu izmirenja obaveza dužnika uplaćeno samo 149.934 KM. Također, u 2021. godini je izvršeno i doknjižavanje glavnog duga po osnovu dijela redovnih kamata koje je banka pripisala glavnom dugu jednog komitenta (31.228 KM). Konstatujemo da je stanje namjenskog Depozita na 31. 12. 2021. godine iznosilo 12.416.898 KM i da je veće za 4.204 KM u odnosu na 2020. godinu, što je najvećim dijelom rezultat loših plasmana.

U toku 2021. godine na osnovu plaćanja **bankarskih usluga** koji se finansiraju iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH isplaćeno je 142.238 KM. Navedeni iznos se odnosi na bankarske naknade koje su komisione banke fakturisale u visini od 1,75% jednokratno na naplaćena dospjela sredstva, plus 1% na godišnjem nivou na saldo glavnice (nenaplaćena plasirana sredstva). Troškovi bankarskih naknada i provizija su posljedica nepovoljnih odredbi potpisanih Aneksa Ugovora o komisionim poslovima između Federalnog zavoda i komisionih banaka iz 2006. godine. U vezi ovih ugovora sa komisionim bankama, između ostalog, definisano da će komisione banke za izvršeni komisioni posao naplaćivati naknadu u visini od 1,75% jednokratno na naplaćena dospjela sredstva, plus 1% na godišnjem nivou na saldo glavnice (nenaplaćena plasirana sredstva), na kraju obračunskog perioda za tekući obračunski period i da će se ovako obračunata naknada plaćati iz sredstava Depozita kod Investicijske banke FBiH (Razvojna banka FBiH). Ovakvim ugovorima, banke komisionari su obezbijedile da na iznos neotplaćene glavnice imaju osiguran prihod na godišnjem nivou u iznosu od 1%, bez obzira da li poduzimaju ili ne poduzimaju sve mjere za naplatu navedenih potraživanja. Za sve poduzete mjere Federalni zavod snosi nastale troškove, a ukoliko dođe do naplate glavnice, na koju banka obračunava naknadu od 1,75%. Federalni zavod je pokušavao 2014. godine izmijeniti navedene odredbe ugovora, međutim jedino je Sparkasse banka d.d. prihvatila ukidanje naknade od 1% na godišnjem nivou na saldo glavnice, što je i potvrđeno Aneksom 2 Ugovora o komisionim poslovima koji je potpisan 24. 6. 2014. godine, s primjenom od 1. 6. 2015. godine. Ostale komisione banke nisu pristale na izmjenu ugovorenih odredbi do obavljanja konačne revizije. **Troškovi spora** koji su evidentirani u 2021. godini iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH iznosili su 60.238 KM.

Radi značajnosti problema naplate plasiranih kredita u periodu 2001–2005. godine dajemo uporednu strukturu stanja nenaplaćene glavnice kredita prema zvaničnim izvještajima komisionih banaka na kraju 2014, 2017, 2020. i 2021. godine:

Red.br.	Komisiona banka	Stanje duga na 31. 12. 2014. godine	Stanje duga na 31. 12. 2017. godine	Stanje duga na 31. 12. 2020. godine	Stanje duga na 31. 12. 2021. godine
1.	Sparkasse banka d.d.	16.675.229	15.983.660	14.150.942	14.018.181
2.	Intesa Sanpaolo banka d.d.	5.527.840	5.315.315	5.030.287	5.012.709
3.	Razvojna banka FBiH	1.708.523	1.606.542	1.311.743	1.311.743

Federalni zavod je 2014. i 2017. godine zaključio Ugovore o pružanju advokatskih usluga sa Advokatskom kancelarijom „Armin Zukić“. Ovim ugovorima su bili definisani sljedeći poslovi: da se izvrši izrada i implementacija procedura koje se odnose na kreditni portfelj i pojedinačne predmete (najmanje 1500 predmeta), nastale po ugovorima o komisionim poslovima sa bankama komisionarima u periodu 2001. – 2005. godina, sa ciljem uspostavljanja ažurnih evidencija o korisnicima kreditnih

sredstava; pružanja stručne pomoći u postupanju sa kreditnim portfeljem iz osnova ugovora o komisionim poslovima zaključenim sa bankama komisionara u periodu 2001–2005. godine, te zastupanje interesa Federalnog zavoda s ciljem monitoringa, formiranja strategije i/ ili naplate potraživanja od velikih dužnika čiji je dug po glavnici veći od 50.000 KM; zastupanja Federalnog zavoda u ugovornim odnosima sa Razvojnou bankom FBiH, a koji se tiču vođenja komisionih poslova i poslova upravljanja i korištenja novčanog depozita Federalnog zavoda; zastupanja interesa Federalnog zavoda u drugim predmetima po kojim su pokrenuti sudski postupci i poduzimanje aktivnosti oko naplate sumnjivih i spornih potraživanja.

Naime, na prijedlog angažovanog advokata, **Upravni odbor je 27. 4. 2017. godine usvojio „Procedure i politike upravljanja kreditnim portfeljem i stečenou materijalnom imovinom“ s ciljem osiguranja općeg okvira za postupanje Federalnog zavoda. U njima se definiše način vršenja monitoringa nad kreditnim portfeljem, principi rada na kreditnom portfoliju pod posebnim nadzorou Federalnog zavoda i provođenje procedura upravljanja stečenou imovinom. Ovi principi obuhvataju: reprogram dugovanja i provođenje aktivnosti restrukturiranja dugovanja radi povećanja naplate (djelimičnu otplatu duga uz odgodu sudskog postupka ili naplate, djelimičnu otplatu duga uz obavezu vraćanja prethodno izuzete imovine i zaključenje izvršne isprave o načinu isplate preostalog duga, uspostavu novog instrumenta osiguranja, sa ili bez odgode plaćanja, odnosno novih uslova plaćanja definisanih izvršnou ispravou).** Direktorica Federalnog zavoda je 5. 6. 2017. godine donijela Odluku o imenovanju članova radne grupe za podršku monitoringu kreditnog portfolija (koju čine izvršni direktor i rukovodioci Sektora za ekonomske poslove, evidencije i IT). Predmet rada Radne grupe su komisioni poslovi zaključeni sa bankama komisionarima, u periodu 2001. – 2005. godina, čiji je dug po glavnici veći od 50.000 KM. Radna grupa se osniva kao stalna podrška advokatu angažovanou po Ugovoru o pravnim poslovima u izvršenju monitoringa stanja dužnika na terenu, sve u skladu sa Procedurom i politikama upravljanja kreditnim portfeljem i stečenou materijalnom imovinou.

Upravni odbor Federalnog zavoda je 11. 12. 2017. godine donio Odluku o uslovima reprograma kredita plasiranih putem komisionih banaka u periodu 2001–2005. godine, kojom se dužnicima odobrava pravo na reprogram preostalog dugovanja, o čemu će se zaključiti poseban Sporazum sa dužnicima. Reprogramou preostalog dugovanja dužnicima će se omogućiti plaćanje preostalog dugovanja, te redovnih kamata i troškova postupka, na period otplate do 24 mjeseca. Dužniku koji isplati dug u cijelosti po glavnici i troškovima sudskog postupka jednokratno ili u rokovima dogovorenim reprogramou otpisat će se cjelokupan dug na ime zatezne kamate. Otpis zatezne kamate će se izvršiti na kraju perioda otplate. Upravni odbor je 19. 2. 2018. godine donio Odluku o dopuni navedene Odluke kojom mu se omogućava da donosi posebnu odluku o zaključivanju Sporazuma o reprogramu na period otplate duži od 24 mjeseca, te ako dužnik isplati dug po glavnici i troškovima sudskog postupka jednokratno, otpisat će se cjelokupan preostali dug po redovnoj i zateznoj kamati.

Također, Upravni odbor je 15. 5. 2018. godine donio Odluku o otpisu zatezних kamata kojom se dužnicima pojedinačne izloženosti ispod 50.000 KM, a koji su izmirili ili izmire dug po osnovu glavnice, redovne kamate i troškova sudskog postupka, odobrava otpis ukupnih zatezних kamata i zakonskih zatezних kamata. Upis zatezних kamata je vršen u korist sumnjivih i spornih potraživanja Federalnog zavoda (detaljnije pojašnjeno u tački 7.2.1. Izvještaja).

Upravni odbor je 29. 9. 2021. godine donio novu Odluku o uslovima reprogramiranja kojom se dužnicima odobrava pravo na reprogram preostalih dugovanja po sljedećim osnovama: kreditni plasmani odobreni fizičkim i pravnim licima za podsticaj zapošljavanja plasiranih putem komisionih kredita 2001.-2005. godina; kreditni plasmani odobreni demobiliziranim borcima; potraživanja nastala iz okvirnih Sporazuma o izmirenju duga, a po osnovu plaćenih doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti; potraživanja iz okvira kratkoročnih plasmana i mjenična potraživanja. Reprogram preostalog dugovanja, dužnicima omogućava plaćanje glavnice preostalih dugovanja, te redovnih kamata i troškova postupka, na period od 24 mjeseca, a o eventualnou dužem period otplate odluku donosi Upravni odbor. Dužnicima koji isplate dug po glavnici i troškovima sudskog postupka

jednokratno, otpisati će se cjelokupan dug po redovnoj i zateznoj kamati. Dužnik koji isplati dug po glavnici, redovnoj kamati i troškovima postupka u mjesečnim ratama, otpisati će se dug po zateznoj kamati na kraju perioda otplate. Sa dužnicima će se zaključivati Sporazumi o otplati, a instrumenti osiguranja koji postoje do zaključivanja sporazuma ostaju na snazi do isteka perioda otplate duga.

Iz dostavljenog pregleda zaključenih ugovora o reprogramu duga po komisionim kreditima 2001.-2005. na 31. 12. 2021. godine zaključeno je 31 ugovor o reprogramu duga po komisionim kreditima u ukupnom iznosu 2.882.310 KM, od čega je jednokratno i u mjesečnim ratama otplaćeno 2.153.540 KM. Preostali iznos za naplatu od 728.770 KM se treba naplatiti po osnovu zaključenih sporazuma sa dužnicima. Iznos zateznih i redovnih kamata koje su predmet otpisa nakon izmirenog glavnog duga iznosi 4.362.367 KM. U toku 2021. godine zaključena su tri sporazuma o reprogramiranju duga u ukupnom iznosu 144.806 KM (glavni dug, redovne kamate i sudski troškovi).

Odlukom Upravnog odbora o otpisu zateznih kamata od 15. 5. 2018. definisano je da se dužnicima pojedinačne izloženosti ispod 50.000 KM, koji su izmirili ili izmire dug po osnovu glavnice, redovne kamate i troškova sudskog postupka, odobrava otpis ukupnih zateznih kamata i zakonskih zateznih kamata. U toku 2021. (sedam odluka u vrijednosti od 44.602 KM) i ranije direktorica je donosila odluke o otpisu zateznih kamata dužnicima koji su u cijelosti izmirili kredit po osnovu glavnog duga, redovnih kamata i troškova sudskog postupka, ali do obavljanja konačne revizije nije izvršen otpis zateznih kamata iz knjigovodstvenih evidencija Federalnog zavoda. Upis zateznih kamata vršen je u korist sumnjivih i spornih potraživanja Zavoda. Sa 31. 12. 2021. evidentirano je na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja ukupno 523.199 KM po pojedinačnim odlukama direktorice o otpisu zateznih kamata.

Upravni odbor je 16. 12. 2020. godine usvojio Dinamički plan na poslovima iz okvira upravljanja kreditnim portfeljem, plasiranim putem komisionih banaka iz sredstava Federalnog zavoda na ime podsticaja za zapošljavanje po komisionim kreditima odobrenim na ime podsticaja za zapošljavanje u periodu 2001-2005. godine. Dinamički plan obuhvata kredite plasirane putem komisionih kredita s ciljem podsticaja zapošljavanja u periodu 2001-2005. godine, koji su razvrstani po kategorijama pojedinačnih salda dugovanja po glavnica kredita i to: krediti u iznosu do 25.000 KM; krediti u iznosu preko 25.000 KM do 50.000 KM i krediti u iznosu preko 50.000 KM. U Dinamičkom planu je navedeno da pored poduzetih aktivnosti u ranijem periodu na: monitoringu i naplati kreditnih potraživanja; izvršenom uvidu u statuse kreditnih dužnika; zaključivanju reprograma kredita i korespondencije sa bankama komisionarima i dr., planirane su sljedeće aktivnosti sa utvrđenim rokovima ispunjenja tokom 2021. godine: dalje praćenje izvršenja obaveza po zaključenim sporazumima o reprogramima kredita; poduzimanje aktivnosti na zaključivanju novih sporazuma o reprogramu kredita; neposredni rad „na terenu“ s ciljem naplate potraživanja; uspostavljanje sistema telefonskog kontaktiranja dužnika radi naplate; sravnjavanje i usaglašavanja neusaglašenih salda sa bankama komisionarima po osnovu utvrđenih salda sa 31. 12. 2019; utvrđivanje statusa stečene materijalne aktive kupljene u izvršnim postupcima; nadzor nad sudskim procesima (Konjuh Živinice d.d. u stečaju i Krivaja Mobil d.o.o. u stečaju) i smanjenje fiksnih troškova kod komisionih banaka (Intesa San Paolo banka i Razvojna banka FBiH) a koji se odnosi na proviziju od 1% na saldo neplaćenih kredita.

Formirana je radna grupa na realizaciji utvrđenog Dinamičkog plana 4. 1. 2021. godine. Iz prezentirane Informacije o provedenim aktivnostima u 2021. godini, koju je sačinio rukovodilac Sektora za finansije, se navodi da su poduzimane sljedeće aktivnosti: praćenje izvršenja obaveza po zaključenim sporazumima o reprogramu kredita; zaključivanje novih sporazuma o reprogramu duga sa dužnicima (zaključena tri sporazuma); doneseno sedam odluka o otpisu zateznih kamata za dužnike izloženosti ispod 50.000 KM koji su izmirili glavni dug, redovne kamate i troškove sudskog postupka; usklađivanje salda sa bankama komisionarima za date kredite u periodu 2002. – 2005. godina i sačinjena sveobuhvatna informacija o stanju kreditnog portfolija komisionih kredita odobrenih u periodu 2001.-2005. godina iz sredstava Federalnog zavoda na ime podsticaja zapošljavanja.

Dana 9. 2. 2021. godine zaključen je sa Advokatskom kancelarijom „Arminom Zulkić“ novi Ugovor o pravnim uslugama za pružanje pravnih radnji i poduzimanje pravnih radnji koje se tiču savjetovanja i zastupanja Federalnog zavoda u sljedećim pravnim poslovima: savjetovanje i zastupanje Federalnog zavoda u ugovornim odnosima sa Razvojnou bankom FBiH; pružanje stručne pomoći i analize u

postupanju sa ukupnim kreditnim portfoliom iz osnova ugovora o komisionim kreditima sa bankama komisionarima 2001.-2005. godina; zastupanje interesa Federalnog zavoda po komisionim kreditima velike izloženosti („Krivaja“ d.d. Zavidovići u stečaju i „Konjuh“ d.o.o. Živinice u stečaju, kod Razvojne banke FBiH); savjetovanje i zastupanje u poslovima utvrđenim u Dinamičkom planu rada i postupanja sa kreditnim portfoliom iz osnova komisionih kredita (Dinamički plan rada za 2021. godinu) i druge poslove. Usluge po ovom Ugovoru se pružaju do 31. 12. 2021. godine. Vršeno je plaćanje za pružene usluge u jednakim mjesečnim rata u iznosu od po 2.800 KM, maksimalno za period trajanja ugovora do iznosa od 30.800 KM bez PDV-a, odnosno 36.036 KM sa PDV-om. Pružalac usluge je u obavezi da o poduzetim radnjama najmanje jednom kvartalno, a po potrebi i ranije sačiniti pisani izvještaj Federalnom zavodu, te iste informisati i usmenim putem. U toku 2021. godine sačinjeno je devet periodičnih izvještaja o poduzetih aktivnosti na osnovu Ugovora o pravnim uslugama. Uvidom u periodične izvještaje za 2021. godinu, konstatovane su sljedeće poduzete aktivnosti od strane Advokatske kancelarije „Armin Zulkić“: vršena je pravna analiza Sporazuma o naplati potraživanja po osnovu doprinosa za socijalno osiguranje; sačinjen je Izvještaj o aktivnostima na kreditnom portfoliju u 2020. godini; vršene su mnogobrojne analize pojedinačnih predmeta koji se vode kod komisionih banaka (brisanja klijenata iz evidencije Centralnog registra kredita kod Centralne banke BiH, razni predmeti izvršenja, predmeti reprogramiranja dugovanja i dr.); vršena je analiza implementacije Dinamičkog plana rada; sačinjena je Informacija Vladi FBiH o prijedlogu otpisu dijela potraživanja zbog trajne nenaplativosti iz kreditnog portfolija i dr..

Upravni odbor je 16. 12. 2021. godine donio Odluku o prenosu kratkoročnih potraživanja po komisionim kreditima datim fizičkim i pravnim licima na ime podsticanja zapošljavanja, a koja su evidentirana na poziciji ostala domaća pozajmljivanja u ukupnom iznosu 20.672.871 KM (stanje sa 30. 9. 2021. godine), na poziciju sumnjiva i sporna potraživanja. Navedena odluka nije knjigovodstveno evidentirana sa 31. 12. 2021. godine. Istom odlukom, dobivena je saglasnost da se na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja evidentira iznos redovnih kamata, pojedinačno po komitentima (fizička i pravna lica) i to: Sparkasse banka d.d iznos od 666.292 KM, Intesa Sanpaolo banka d.d. Sarajevo iznos od 252.353 KM i Razvojna banka FBiH iznos od 26.998 KM, što ukupno iznosi 945.643 KM, što je knjigovodstveno evidentirano sa 31. 12. 2021. godine.

Prema dostavljenom pregledu po osnovu svih naprijed navedenih odluka o prenosu zateznih i redovnih kamata na poziciju sumnjivih i spornih potraživanja, sa 31. 12. 2021. godine evidentiran je ukupan iznos od 3.079.310 KM.

Sektor za finansije Federalnog zavoda i Advokatska kancelarija „Armina Zulkić“ su sačinili Sveobuhvatnu informaciju o stanju kreditnog portfolija komisionih kredita odobrenih u periodu 2001.-2005. godina iz sredstava Federalnog zavoda na ime podsticaja za zapošljavanje, koju je Upravni odbor usvojio 17. 2. 2022. godine i koja je dostavljena Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike 21. 2. 2022. godine na dalje postupanje. U istoj informaciji su detaljno navedene aktivnosti koje je Federalni zavod u prethodnom periodu poduzimao na naplati odobrenih komisionih kredita u periodu 2001-2005. godine.

Nakon sveobuhvatne analize trenutačnog stanja portfolija i okolnosti trajne nenaplativosti dijela potraživanja, dato je mišljenje da bi se nenaplativa potraživanja u iznosu 6.269.056 KM trebala knjigovodstveno otpisati. Iznos od 6.269.056 KM se odnosi na potraživanja uslijed apsolutne nemogućnosti naplate za pravna lica izloženosti preko 50.000 KM (5.721.930 KM (zastara 1.872.872 KM i trajno nenaplativa iz više razloga 3.849.058 KM)) i zastara potraživanja od fizičkih lica zbog pravosnažnih sudskih presuda o zastarjelosti u iznosu 547.126 KM. Do obavljanja konačne revizije nismo dobili povratnu informaciju koje je dalje aktivnosti poduzelo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike.

Iako je Federalni zavod u prethodnom periodu i u 2021. godini poduzimao određene aktivnosti putem donošenja „Procedura i politika upravljanja kreditnim portfeljem i stečenom materijalnom imovinom“, angažovanja vanjskih saradnika, donošenja odluka o reprogramiranju duga za nenaplaćena potraživanja po datim kreditima u periodu 2001–2005. godine, sačinjene informacije sa prijedlogom otpisa potraživanja zbog zastarjelosti i nenaplativosti, upućene Federalnom

ministarstvu rada i socijalne politike, konstatujemo da su jedino potpisane odluke o reprogramiranju kredita određenim dužnicima imale djelimičan finansijski uticaj na smanjenje potraživanja po navedenom osnovu.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da su potraživanja po osnovu glavnice za date kredite u periodu 2001–2005. godine koja, prema knjigovodstvenim evidencijama na 31. 12. 2021. godine iznose 20.645.776 KM, veća za 303.144 KM u odnosu na utvrđeno stanje prema izvještajima banaka komisionara (20.342.632 KM). Prema prezentiranom obrazloženju, razlika se odnosi na komitente „Bevanda“ d.o.o Mostar (294.799 KM) kod Razvojne banke FBiH i Frizerski salon AM (8.345 KM) kod Sparkasse banke d.d. Naime, nakon provedenih svih pravnih radnji pred nadležnim sudovima, uključujući i izgublenu Apelaciju Razvojne banke FBiH kod Ustavnog suda BiH, Razvojna banka FBiH je iz knjigovodstvenih evidencija isknjižila potraživanja od „Bevande“ d.o.o Mostar (294.799 KM), a koja se još vode u knjigovodstvenim evidencijama Federalnog zavoda, sve do donošenja konačne saglasnosti o otpisu od strane Vlade FBiH. U narednom periodu će se poduzeti aktivnosti na spravljanju iskazanih potraživanja za komitenta Frizerski salon AM (8.345 KM) sa Sparkasse banke d.d.

Preporuka:

- *usaglasiti knjigovodstvena stanja iskazanih potraživanja s evidencijama banaka i poduzeti aktivnosti na naplati dospjelih, a nenaplaćenih plasmana iz perioda 2001.–2005. godine za koje je Federalni zavod snosio i rizik povrata.*

7.2.3.2 Dugoročni depoziti (za plasman sredstava putem kreditnih linija)

U okviru dugoročnih depozita su sadržani „**Program dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju iz sredstava revolvinga**“ usvojen odlukom Upravnog odbora i Zaključkom Vlade FBiH 2005. godine kojim je definisan način punjenja i korištenja depozita kod Razvojne banke FBiH, kao i formiranje kreditnih linija, u skladu sa posebnim provedbenim ugovorima i „**Program kreditnih plasmana za podsticaj zapošljavanja i održavanja zaposlenosti iz sredstava Federalnog zavoda 2019. godine**“, usvojen od Upravnog odbora, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost 5. 9. 2019. godine. Razvojna banka FBiH i Federalni zavod jednom godišnje podnose izvještaj Vladi FBiH o stanju i efektima Programa. Obavljenom revizijom smo utvrdili da je Razvojna banka FBiH redovno dostavlja kvartalne i godišnji izvještaj Federalnom zavodu. **Za realizaciju ovih Programa za podsticaj zapošljavanju i održavanja zaposlenosti iz sredstava revolvinga Federalni zavod je zaključio sa Razvojnou bankom FBiH dva ugovora o formiranju namjenskog depozita.**

Stanje dugoročnog namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH sa 31. 12. 2021. godine iznosi 12.416.897 KM. Dio ovog depozita u iznosu od 6.500.000 KM odnosi se na novi Program kreditnih plasmana za podršku zapošljavanju i održavanju zaposlenosti iz sredstava Federalnog zavoda za 2019. godinu, zbog kojeg je Federalni zavod kao deponent sa Razvojnou bankom Federacije BiH zaključio Ugovor o namjenskom novčanom depozitu 18. 12. 2019. godine u iznosu od 6.500.000 KM.

Ovaj depozit je izdvojen je na posebnom podračunu Federalnog zavoda, dok ostatak depozita od 5.916.897 KM služi za pokrivanje starih revolving linija koje su zaključene prije donošenja novog Programa dugoročnih plasmana iz 2019. godine. Dugoročni depozit kod Razvojne banke FBiH (5.916.897 KM) formiran je 2005. godine na osnovu Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju iz sredstava revolvinga i Ugovora o formiranju namjenskog depozita, u skladu sa donesenim odlukama Vlade FBiH i Upravnog odbora Federalnog zavoda. Iz sredstva navedenog depozita je 2005. godine formirana kreditna linija za podsticaj zapošljavanju (ZZ 260) i također 2010. godine kreditna linija za održavanje zaposlenosti (OZ 010). Razvojna banka FBiH je u skladu sa potpisanim ugovorima, za navedene kreditne linije snosila rizik plasmana sredstava, a Federalni zavod je bio u obavezi da banci jednokratno regresira 2% iznosa plasiranog kredita, za smanjenje rizika. Depozit se koristi za pokrivanje bankarskih troškova po osnovu provizija za vođenje komisionih kredita kao i troškove sudskih sporova koji se finansiraju na teret ovog depozita.

Upravni odbor je 29. 3. 2022. godine prihvatio Informaciju o rezultatima realizacije Programa dugoročnih plasmana za poticaj zapošljavanja iz sredstava revolvinga sa 31. 12. 2021. godine (u daljem tekstu: Informacija o sredstvima revolvinga), koju je sačinio Federalni zavod. Informacija je poslata na dalje postupanje Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike 30. 3. 2022. godine, ali do obavljanja konačne revizije nemamo povratnu informaciju o razmatranju Informacije o sredstvima revolvinga.

Uvidom u Informaciju o sredstvima revolvinga, konstatujemo da ista uglavnom sadrži samo statističke podatke u vezi plasiranih sredstava putem kreditnih linija ova dva Programa. Naročito ističemo da navedenom Informacijom nije obuhvaćena problematika dospelih potraživanja za date kredite iz perioda 2001. – 2005. godina (20.645.776 KM) plasirane putem komisionih banaka, iako ista predstavljaju sastavni dio i bazu na osnovu kojih je formiran dugoročni depozit kod Razvojne banke FBiH.

U Informaciji o sredstvima revolvinga, prema Programu kreditnih plasmana za podršku zapošljavanju i održavanju zaposlenosti iz sredstava Federalnog zavoda (2019. godina) iskazani su sljedeći podaci:

Kreditna linija KL-FZZ-19 podsticaj zapošljavanja i samozapošljavanja – ugovorena su tri kredita uz obavezu zapošljavanja novih 15 radnika. Glavnica za ove kredite iznosi 557.970 KM a redovna kamata 20.064 KM. Dva korisnika kredita su u otplati u B kategoriji a jedan je u A kategoriji.

Kreditna linija OZ-019 za održavanje zaposlenosti – ugovoren je 21 kredit. Glavnica za ove kredite iznosi 3.992.783 KM a redovna kamata 116.826 KM. Od ugovorenih kredita, 13 korisnika je u otplati u A kategoriji, sedam u B kategoriji i jedan u C kategoriji.

U 2020. godini putem ovih kreditnih linija otpočela je realizacija kredita.

U okviru iste Informacije o sredstvima revolvinga, navedeni su sljedeći podaci po plasiranim sredstvima iz kreditnih linija u okviru Programa dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju iz sredstava revolvinga (2005. godina):

Kreditna linija - revolving (ZZ 260) - trenutno su u otplati dva kredita iz oblasti zapošljavanja sa realizovanim iznosom kreditnog zaduženja od 2.500.000 KM, uz obavezu zapošljavanja 100 novih radnika, kao i održavanje dostignutog nivoa zaposlenosti tj. ukupno 295 radnika. Jedan kredit je u otplati u B kategoriji a drugi u D kategoriji. Prema podacima Porezne uprave FBiH, na 31. 12. 2021. godine, kod ova dva korisnika kredita u otplati evidentirano je 55 radnika, što je za 240 radnika manje u odnosu na ugovoreni nivo zaposlenosti (295). Zbog neizvršenja obaveze zapošljavanja potrebnog broja radnika ili zbog kašnjenja u otplati u okviru ove kreditne linije, pokrenut je postupak utuženja za 18 korisnika kredita. U 2021. godini putem ove kreditne linije nije bilo realizacije novih kredita.

Kreditna linije demobilisani borci/demobilisani branitelji (ZB 266) - kredit je otplatilo 34 korisnika u cijelosti u ukupnom iznosu 1.515.000 KM, sa naplaćenom redovnom kamatom od 158.057 KM i zateznom kamatom u iznosu od 24.092 KM. Prema podacima Razvojne banke FBiH, 14 korisnika kredita utuženo je u ukupnom ugovorenom/realizovanom iznosu od 1.278.837 KM (od toga nevracena glavnica kredita 1.157.804 KM, nevracene kamate 48.330 KM i 72.704 KM zatezne kamate). Upravni odbor je Odlukom o prestanku daljeg plasmana sredstava iz namjenskog depozita kod Razvojne banke FBiH po ovoj kreditnoj liniji ZB 266 od 12. 10. 2015. godine, odobrio prestanak daljih plasmana ovih sredstava na način da se neiskorišteni iznos od 955.000 KM prenese na račun dugoročnog depozita Federalnog zavoda.

Kreditna linija za održavanje zaposlenosti (OZ 010) - prema podacima Razvojne banke FBiH, 33 korisnika su otplatili kredit u ukupnom iznosu 7.385.000 KM sa naplaćenom redovnom kamatom od 709.425 KM i zateznom kamatom u iznosu od 82.983 KM. U otplati nema korisnika ove kreditne linije.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju može se konstatovati da je od ukupnog iznosa dugoročnog depozita kod Razvojne banke FBiH (12.416.897 KM) putem kreditnih linija za podsticaj zapošljavanju i za održavanje zaposlenosti na 31. 12. 2021. godine značajan iznos sredstava u otplati i da su neki korisnici kredita u otplati u kategorijama „B“, „C“, „D“ i da su utuženi. Naglašavamo da je rizik plasmana sredstava snosila Razvojna banka FBiH.

Povezano sa navedenim, ističemo da nadležni Sektor za zapošljavanje nije osigurao praćenje naplate po plasiranim kreditima putem komisionih banaka u periodu 2001–2005. godine i kreditne linije za podsticaj zapošljavanja i održavanja zaposlenosti iz 2005. i 2019. godine, a prezentirane pomoćne evidencije koje se vode za ostale formirane kreditne linije nisu potpune u smislu da se na

osnovu njih može izvesti zaključak u kojem stepenu, odnosno iznosu su krajnji korisnici kreditnih sredstava u zakašnjenju sa plaćanjem glavnice, kamata i zateznih kamata, jer se koriste izvještaji Razvojne banke FBiH.

Preporuka:

- *nastaviti sa kvalitativnom analizom i prijedlozima za rješavanje naplate plasiranih sredstava putem kreditnih linija u skladu sa „Programom dugoročnih plasmana za podsticaj zapošljavanju 2005“ i „Programom kreditnih plasmana za podršku zapošljavanju i održavanju zaposlenosti 2019. godine“.*

7.2.4 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 48.979.804 KM, a njihovu strukturu čine: kratkoročna razgraničenja (48.419.807 KM), kratkoročne tekuće obaveze (307.956 KM) i obaveze prema zaposlenicima (252.041 KM).

Kratkoročna razgraničenja iskazana u iznosu od 48.419.807 KM, odnose se na razgraničene rashode u iznosu od 28.497.732 KM, razgraničene prihode u iznosu od 1.985.084 KM i ostala razgraničenja u iznosu od 17.936.991 KM.

Razgraničeni rashodi iskazani u iznosu od 28.497.732 KM, odnose se stanje preostalih ugovorenih obaveza za realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja i drugih mjera (detaljnije objašnjeno u tački 7.1.2.3.2 Izvještaja).

Na poziciji **razgraničenih prihoda** evidentirano je 1.985.084 KM, koja se odnose na: razgraničene prihode za namjenska sredstva primljena kao grant Vijeća ministara BiH i grant Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za zapošljavanje Roma u iznosu od 786.868 KM, ostale razgraničene prihode u iznosu od 1.196.784 KM po osnovu sumnjivih i spornih potraživanja za mjenice, i sporazuma u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje, te na prihode od potraživanja za bolovanje preko 42 dana od Zavoda za zdravstveno osiguranje u iznosu od 1.432 KM.

Ostala razgraničenja odnose se na razgraničene primitke po kreditima koji su dati krajnjim korisnicima u ukupnom iznosu od 17.936.991 KM, a koji se odnose na potraživanja po kreditnim plasmanima iz perioda 2001.-2005. godina.

7.2.5 Izvori sredstava

Ukupna vrijednost izvora stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 108.049.871 KM, od čega se na izvore stalnih sredstava odnosi 35.834.029 KM i na neraspoređeni višak prihoda nad rashodima 72.215.842 KM (66.654.450 KM iz ranijih godina i 5.561.392 KM iz 2021. godine). Iznos 5.561.392 KM odnosi se na višak prihoda nad rashodima u 2021. godini (finansijski rezultat) u iznosu 5.358.916 KM i evidentiran iznos bankarskih usluga 142.238 KM i troškova spora 60.238 KM sa namjenskog depozita Razvojne banke FBiH (detaljnije pojašnjeno u tački 7.1.3. Izvještaja).

Struktura izvora stalnih sredstava se odnosi na: neotpisanu vrijednost stalnih sredstava 2.771.355 KM, dospjela a nenaplaćena potraživanja za glavnice po kreditima plasiranim u periodu 2001. – 2005. godina 20.645.776 KM i na stanje dugoročnog Depozita kod Razvojne banke FBiH 12.416.898 KM.

7.2.6 Popis sredstava i obaveza

Odlukom direktorice o vršenju redovnog godišnjeg popisa i formiranju Komisije za popis od 10. 12. 2021. godine, imenovana je Komisija koja je obavila godišnji popis sredstava, obaveza i potraživanja Federalnog zavoda, sa stanjem na 31. 12. 2021. godine. Upravni odbor Federalnog zavoda je 17. 2. 2022. godine donio Odluku o usvajanju Zbirnog izvještaja o redovnom godišnjem popisu.

Komisija za popis je u Izvještaju o popisu konstatovala da saldo glavnice plasiranih kredita u periodu 2001. – 2005. godina prema Izvještaju/Pregledu plasiranih kredita banaka (Razvojna banka FBiH, Intesa San Paolo banka d.d. i Sparkasse banka d.d.) sa stanjem na dan 31. 12. 2021. godine ne odgovara stanju na

analitičkoj kartici tj. da je stanje u knjigovodstvenim evidencijama Federalnog zavoda veće za 303.144 KM u odnosu na stanje kod komisionih banaka. Utvrđene razlike se odnose na dva komitenta kod Razvojne banke FBiH i Sparkasse banke d.d. Naime, Komisija je utvrdila da je razliku potraživanja u iznosu 294.799 KM za komitenta kod Razvojne banke FBiH, sadržana u prijedlogu za otpis potraživanja uslijed apsolutne nemogućnosti naplate potraživanja (prijedlog proslijeđen Vladi FBiH 21. 2. 2022. godine), i ista će se otpisati nakon dobivanja konačne saglasnosti Vlade FBiH. Također, utvrđena je i razlika 8.345 KM za frizerski salon A&M kod Sparkasse banka d.d., koji će se u narednom periodu rješavati.

Konstatovali smo da nije izvršen stvarni popis aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja. Naime, u Zbirnom izvještaju o popisu sačinjen je pregled obaveza za realizaciju mjera aktivne politike zapošljavanja i drugih mjera sa iskazanim zbirnim iznosima preostalih ugovorenih obaveza, po pojedinačnim mjerama. Ovaj pregled sačinjen je na osnovu evidencije u glavnoj knjizi i dopisa Sektora za finansije. Komisiji za popis, Sektor za APZ nije dostavio na uvid stanja obaveza po APZ koji je evidentiran u pomoćnoj evidenciji. Nije sačinjen analitički pregled obaveza po korisnicima u okviru svake mjere. S obzirom na to da komisija za popis stalnih sredstava, zaliha materijala, rezervnih dijelova i sitnog inventara, te popisa novčanih sredstava, potraživanja i obaveza sa 31. 12. 2021. godinu nije ukazala na prethodno navedene neusaglašenosti na pozicijama aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja (detaljnije pojašnjeno u tački Izvještaja: 7.1.2.3.2) utvrdili smo da nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja na 31. 12. 2021. godine.

Nije izvršen sveobuhvatan popis sredstava i obaveza, jer nije izvršen stvarni popis aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja, pa samim tim nije izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja. Ovo nije u skladu s članovima 21. i 22. Zakona o računovodstvu i reviziji, članom 18. Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i članom 67. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Preporuka:

- *godišnji popis ugovorenih obaveza po mjerama aktivne politike zapošljavanja (iskazanih na pozicijama aktivnih i pasivnih vremenskih razgraničenja), i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem istih, vršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.*

7.3 IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

U Izvještaju o novčanim tokovima, iskazani su ukupni novčani primici 64.601.279 KM i ukupne novčane isplate 59.057.308 KM, što za rezultat ima pozitivan novčani tok od 5.543.971 KM, a zajedno sa saldom gotovine na početku godine (67.354.348 KM), saldo gotovine na kraju godine iznosi 72.898.319 KM.

8. JAVNE NABAVKE

Upravni odbor Federalnog zavoda donio je 27. 10. 2020. godine Odluku o usvajanju Plana javnih nabavki za 2021. godinu, a ovim planom predviđene su ukupne nabavke procijenjene vrijednosti 2.067.062 KM.²³ Nakon što je Upravni odbor usvojio dvije izmjene i dopune Plana javnih nabavki,²⁴ procijenjena vrijednost planiranih nabavki iznosila je 1.881.986 KM.

Tokom 2021. godine, Federalni zavod je proveo ukupno 41 postupak javnih nabavki ukupne vrijednosti 1.593.235 KM, od kojih šest javnih nabavki putem otvorenog postupka ukupne vrijednosti od 1.167.371 KM, dva pregovaračka postupka bez objave obavještenja o javnoj nabavci ukupne vrijednosti od 94.751 KM, 21 direktnih sporazuma ukupne vrijednosti od 76.125 KM i 12 konkurentskih zahtjeva za dostavljanje ponuda ukupne vrijednosti od 254.988 KM.

²³ Sve iskazane vrijednosti javnih nabavki su s uključenim PDV-om.

²⁴ Izmjene i dopune od 30. 12. 2020. i 22. 7. 2021. godine

Izvršen je uvid u procedure nabavki u ukupnoj vrijednosti od 1.211.743 KM, od čega tri otvorena postupka ukupne vrijednosti 987.779 KM, dva pregovaračka postupka bez objave obavještenja ukupne vrijednosti 94.751 KM, tri direktna postupka ukupne vrijednosti 15.480 KM i pet konkurentskih zahtjeva za dostavljanje ponuda ukupne vrijednosti 113.732 KM. Konstatovali smo sljedeće nepravilnosti:

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na nabavku „Tehnička i funkcionalna podrška za softverske module za ISFU“ ukupne vrijednosti od 40.140 KM, provedenu putem konkurentskog postupka, predviđenu Planom javnih nabavki za 2022. godinu, konstatovali smo da je u nazivu tenderske dokumentacije i predmetu ugovora u Obavijesti o nabavci od 30. 11. 2021. godine, kao predmet ugovora navedena usluga „Tehnička i funkcionalna podrška za softverske module za ISFU“, dok je u dijelu kratkog opisa predmeta ugovora u tenderskoj dokumentaciji navedeno da je predmet nabavke „Informacioni sistem finansijskog upravljanja za podršku trezorskom poslovanju ISFU“. Također, u tenderskoj dokumentaciji je u dijelu vrste predmeta javne nabavke navedeno da je u pitanju usluga, dok je u dijelu predmeta ugovora navedeno da je predmet nabavke informacioni sistem finansijskog upravljanja za podršku trezorskom poslovanju ISFU. Firma „Ocean“ d.o.o. je uputila dopis Federalnom zavodu, u kojem je navela da je u objavljenoj Obavijesti o nabavki, kao predmet ugovora navedeno „Tehnička i funkcionalna podrška za softverske module za ISFU“, a u dijelu kratkog opisa predmeta ugovora navedeno je „Predmet nabavke je informacijski sistem finansijskog upravljanja za podršku trezorskom poslovanju ISFU“, te da je riječ o suštinskim razlikama koje se ne mogu promijeniti u toku tenderske procedure. Federalni zavod je sačinio službenu zabilješku da je zaprimljen dopis potencijalnog ponuđača „Ocean“ d.o.o., i da dopis ne sadrži elemente žalbe. Federalni zavod je nakon provedenog postupka, 30. 12. 2021. godine zaključio ugovor u vrijednosti od 40.014 KM s dobavljačem „Hera“ d.o.o. Mostar. U nazivu ugovora je naveden tekst koji odgovara predmetu ugovora predviđenim Planom javnih nabavki, dok se u samom tekstu ugovora kao predmet ugovora navodi nabavka Informacionog sistema finansijskog upravljanja za podršku trezorskom poslovanju ISFU, odnosno pružanje usluge isporuke aplikacijskog softvera i licenci za podršku poslovnim procesima trezorskog poslovanja, implementacija, edukacija i obuka za uspostavu trezorskog poslovanja i za korištenje Informacijskog sistema finansijskog upravljanja za podršku trezorskom poslovanju, konfiguriranje uvezivanja s poslovnom bankom za elektronsko plaćanje u skladu sa zahtjevima banke, direktno uvezivanje s modulom APZ aplikacijom u okviru JIS-a. Također, ugovorom je definisano da se dobavljač obavezuje isporučiti licence aplikacijskog softvera i osigurati potrebne resurse za obavljanje usluga implementacije i obuke u skladu sa zahtjevima iz tenderske dokumentacije. Uvidom u zaključeni ugovor, konstatovali smo kako sam predmet ugovora ne odgovara predmetu ugovora predviđenom u Planu javnih nabavki, Obavijesti o nabavci, niti opisu predmeta ugovora iz tenderske dokumentacije. Pored toga, predmet ugovora u nazivu samog ugovora, ne odgovara predmetu ugovora kako je definisano članom 1., 2. i 4. predmetnog ugovora.

Uvidom u tendersku dokumentaciju, Obavijest o nabavi i zaključeni ugovor, konstatovali smo da se ne može jasno zaključiti šta je stvarni predmet ugovora. Smatramo da ovakav način izrade tenderske dokumentacije i provođenje postupka javne nabavke, nije transparentan, te da ne omogućava svim zainteresiranim ponuđačima tačne informacije o samom predmetu nabavke. Pored ovoga, ugovorom nije jasno preciziran rok izvršenja usluge, odnosno isporuke predmeta ugovora aplikativnog softvera, niti je jasno precizirano vrijeme trajanja ugovora. Naime, ugovorom je predviđeno trajanje godinu dana od konačnog uspostavljanja novog sistema. Također, ugovorom je definisano da pružalac usluge ima obavezu dostavljanja dinamičkog plana sa rokovima završetka pojedinih faza, vezanih za isporuku integralnog softvera za trezorsko poslovanje, uključujući sve faze do konačne uspostave novog sistema, ali nam nije prezentiran.

Preporuka:

- **tendersku dokumentaciju sačinjavati u potpunosti u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima u dijelu opisa predmeta nabavke.**

9. OSTALI NALAZI

9.1 Implementacija jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a)

Upravni odbor Federalnog zavoda je 20. 12. 2012. godine usvojio Analizu i profesionalno mišljenje što je podrazumijevalo izradu studije i provođenje svih mjera i aktivnosti u cilju izgradnje novog „Jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda za zapošljavanje (u daljem tekstu: JIS)“, u skladu sa zakonskim nadležnostima Federalnog zavoda da objedini i vodi zbirne evidencije u oblasti rada i zapošljavanja od interesa za Federaciju BiH i predlaže mjere i potrebna sredstva za razvoj i funkcioniranje JIS-a u ovoj oblasti. Nakon usaglašavanja sa kantonalnim službama za zapošljavanje, u maju 2014. godine je potpisan Sporazum o implementaciji projekta: „Nadogradnja, konsolidacija i unapređenje informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“, između Federalnog zavoda i svih 10 službi, a kojim se regulišu prava i obaveze sporazumnih strana pri implementaciji navedenog projekta, u okviru kojeg će se uspostaviti Integrirana baza podataka sadržana od zbirnih evidencija nezaposlenih osoba, novčanih naknada i drugih podataka u oblasti rada i zapošljavanja.

U cilju uvođenja „Jedinstvenog informacionog sistema upravljanja podacima o nezaposlenim osobama“ (JIS-a) Federalni zavod je u 2013. godini potpisao osnovne ugovore u ukupnoj vrijednosti od 5.203.898 KM (sa PDV-om), za 4 lota sa: 1) „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo (3.739.827 KM), 2) „QSS“ d.o.o. Sarajevo (687.890 KM), 3) „Info Studio“ d.o.o. Sarajevo (562.750 KM) i 4) „Primakon“ d.o.o. Zagreb (213.432 KM).

Rok za izvršenje svih ugovorenih obaveza je bio 31. 12. 2014. godine, koji nije ispoštovan (izvršenje 4.615.615 KM, što predstavlja 88,7 % ukupne vrijednosti). Obavljanjem revizije za 2014. godinu smo konstatovali problem aktiviranja kupljenih, odnosno isporučenih licenci u vrijednosti od 1.640.295 KM (31,52 % vrijednosti četiri naprijed navedena ugovora), za koje je kvalitativni prijem izvršen 4. 3. 2014. godine, 18. 6. 2014. godine i 4. 7. 2014. godine, obzirom da je tekuće održavanje istih počelo teći od dana isporuke. Obzirom da sistem nije pušten u funkciju, a ugovori sa dobavljačima nisu u dovoljnoj mjeri zaštitili interes Federalnog zavoda u dijelu početka trajanja tekućeg održavanja kupljenih licenci, navedeno je imalo za posljedicu da nije iskorišteno plaćeno održavanje licenci za prvu godinu korištenja u iznosu od 357.435 KM (sa PDV-om). Cijena godišnjeg održavanja kupljenih licenci prema Oracle-ovim korporativnim pravilima za Oracle softverske licence iznosi 22 %, a za Oracle hardverske licence iznosi 12% od cijene licenci, što je ostalo neriješeno pitanje za naredni period, iako nije bilo naznaka da će JIS početi funkcionisati u kratkom roku.

U cilju razvoja i funkcionisanja informacionog sistema u oblasti zapošljavanja, Federalni zavod je pored potpisivanja naprijed navedena četiri ugovora, nastavio zaključivati druge ugovore o nabavkama roba po kom osnovu su, u periodu od 2014. do 2016. godine, plaćene obaveze u iznosu od najmanje 699.274 KM. Federalni zavod je također 30. 12. 2016. godine i 23. 12. 2016. godine zaključio još dva ugovora za tekuće održavanje licenci za 2015. i 2016. godinu („QSS“ d.o.o. Sarajevo i „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo) na ukupan iznos od 586.149 KM (sa PDV-om). Sistem i dalje nije bio uspostavljen, a jedina novina u odnosu na osnovni ugovor o kupovini licenci je smanjenje broja proizvoda (softverskih licenci) koji imaju količinu 500 na 350. U 2017. godini potpisan je novi ugovori za tekuće održavanje ranije kupljenih licenci („QSS“ d.o.o. Sarajevo i „BS Telecom Solutions“ d.o.o. Sarajevo) ukupne vrijednosti 319.396 KM (sa PDV-om).

Ako uzmemo u obzir sve naprijed navedeno, konstatujemo da je Federalni zavod u cilju razvoja i funkcionisanja informacionog sistema u oblasti zapošljavanja, u periodu 2013. – 2017. godina, zaključio ugovore u vrijednosti od najmanje 6.808.717 KM. Zapisnikom o završetku implementacije i probnog rada, te stavljanja u produkcijski rad Jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda i Službe za zapošljavanje u BPK-a, kojeg su 19. 10. 2017. godine potpisali direktorica Federalnog zavoda i direktorica Službe BPK-a,¹³ konstatovano je da su se stekli uslovi da od 3. 7. 2017. godine Služba za zapošljavanje BPK-a krene sa produkcijskim radom u novoj aplikaciji JIS-a, čime i formalno prestaje da se koristi stara aplikacija EPIS. Obzirom da je samo jedna kantonalna služba za zapošljavanje prešla u puni produkcijski rad, za preostalih devet službi je trebalo osigurati potrebne uslove kako bi i one najprije prešle u probni rad, a zatim nakon finalnog testiranja i pregleda dorađenih i unapređenih funkcionalnosti JIS-a u produkcijski rad.

U vezi sa praćenjem implementacije i izmirenjem obaveza iz osnovnih ugovora koji su 2013. godine potpisani sa četiri naprijed navedena dobavljača, nakon sačinjavanja zapisnika o kvalitativnom prijemu robe i usluga, svim dobavljačima su od ugovorenih 5.203.898 KM, sa 31. 12. 2017. godine plaćene fakturisane obaveze u iznosu od 5.112.080 KM. Na osnovu uvida u prezentirane Finalne zapisnike o radu komisije za kvalitativni i kvantitativni prijem od 1. 11. 2017. godine i 2. 11. 2017. godine, utvrdili smo da su njima navedene obaveze koje su oni dužni otkloniti/ implementirati u garantnom roku. Federalni zavod je krajem novembra 2017. godine, pojedinačno, sa svakim od naprijed navedenih dobavljača, potpisao „Sporazume o garantnom periodu i prelasku službi u produkcionu rad“ kojim je utvrđeno da se za početak garantnog perioda usvaja 3. 7. 2017. godine, dan kada je Kantonalna služba BPK-a prešla u puni produkcionu rad. **U skladu sa navedenim, garantni period je završen 2. 7. 2018. godine do kada je bilo potrebno otkloniti sve neusklađenosti, primjedbe i nedostatke u funkcionalnosti, kako u aplikaciji, tako i u cjelokupnom sistemu, a sve prema Finalnim zapisnicima o radu komisija za kvalitativni i kvantitativni prijem po Lotu 1, Lotu 2, Lotu 3 i Lotu 4.**

Federalni zavod je u martu 2018. godine potpisao Protokole o prelasku u probni rad na aplikaciji Jedinstvenog informacionog sistema Federalnog zavoda na projektu „Nadogradnja, konsolidacija i unapređenje Informacionog sistema za posredovanje u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba“ sa šest službi (SBK, TK; PK, USK, ZDK i KS), te su za njih četiri urađeni „Planovi migracije i testiranje validnosti“ u kojima je opisano na koji će se način uraditi migracija podataka iz službi u JIS (testna i produkcijska migracija). Za Službe za zapošljavanje SBK i Kantona Sarajevo nije sačinjen Plan migracije i testiranje validnosti jer se, nakon nekoliko pokušaja migracije podataka iz evidencija o nezaposlenim osobama i novčanim naknadama, pokazalo značajno neslaganje i nekompatibilnost sistema za vođenje evidencija službe i JIS sistema. Zbog toga je odlučeno da će navedene službe, dodatnim angažmanom svog osoblja, ručno migrirati aktivne podatke o nezaposlenim osobama. Prema prezentiranoj dokumentaciji u maju 2018. godine je u produkcionu rad na novi JIS prešla je Služba za zapošljavanje Posavskog kantona i oktobru 2018. godine i Služba za zapošljavanje SBK.

U 2018. godini zaključen je ugovor o održavanju Oracle softverskih licenci sa QSS d.o.o. u iznosu od 235.976 KM (sa PDV), a 2019. godine, također sa QSS d.o.o., u iznosu od 235.516 KM. U 2020. godini zaključen je ugovor o održavanju (grupa ponuđača) u iznosu 306.785 KM (sa PDV), kao i ugovor o kupovini 100 Oracle softverskih licenci za službe (sa QSS d.o.o. i BS Telecom Solutions d.o.o.) u iznosu od 279.067 KM (sa PDV). Kao razlog za kupovinu novih licenci navedena je implementacija novih modula APZ IPZ, kao i nastavak implementacije JIS-a u službama. U revidiranoj godini zaključen je ugovor o održavanju Oracle licenci u iznosu od 400.445 KM (450 korisnika). U narednoj tabeli dajemo pregled korištenja Oracle korisničkih licenci u revidiranoj godini:

Pregled korištenja Oracle korisničkih licenci u Federalnom zavodu i kantonalnim službama

Red. Broj	Organizaciona jedinica	Broj Oracle korisničkih licenci
A.1	Federalni zavod za zapošljavanje	34
B.1	Služba za zapošljavanje TK	86
B.2	Služba za zapošljavanje SBK	71
B.3	Služba za zapošljavanje ZDK	67
B.4	Služba za zapošljavanje USK	49
B.5	Služba za zapošljavanje KSA	32
B.6	Služba za zapošljavanje HNK	31
B.7	Služba za zapošljavanje ZHK	23
B.8	Služba za zapošljavanje BPK	17
B.9	Služba za zapošljavanje Livno-K10	15
B.10	Služba za zapošljavanje PK	9
	Total	434

Federalni zavod je Programu rada za 2019. godinu planirano prelazak iz probnog rada u punu produkciju u službama TK, USK i ZDK, a u Programu rada za 2020. godinu implementaciju JIS-a u četiri službe KS, HNK, ZHŽ i LK-K10, što nije realizirano. U Programu rada za izvještajnu godinu nisu navedene aktivnosti na implementaciji JIS-a u kantonalnim službama.

Prema navodima odgovornih u Federalnom zavodu službe USK i TK su u prošle produkcijski rad, ali nije izvršeno formalno potpisivanje zapisnika. Nije nam prezentirano da je služba USK potpisala zapisnik o prelasku u produkciju koji joj je dostavio Federalni zavod, a služba TK uslovljava potpisivanje zapisnika izmjenama i doradama aplikacije JIS-a na novčanim naknadama kako bi mogli koristiti navedeni modul za evidencije i obračun naknada. Prema raspoloživoj dokumentaciji, tražene izmjene su dogovorene sa Federalnom zavodom i određeni rokovi za realizaciju, te je njihova realizacija u toku. U Službi za zapošljavanje ZDK prije pandemije izvršene su pripreme za probni rad, ali nisu održane edukacije zaposlenih koje su bile planirane za mart 2020. godine, kada je zbog pandemije započeo lockdown. U revidiranoj godini, angažovan je konsultant za konsolidaciju podataka iz prethodnih sistema i pripremu za migraciju u JIS. Do kraja revidirane godine je izvršena migracija podataka o nezaposlenim osobama, a u toku su aktivnosti na migraciji novčanih naknada. U toku je čišćenje migriranih podataka, a Služba i Federalni zavod su potpisali konsolidacijski zapisnik o korištenju JIS-a, u kojem je navedeno da se modul evidencija o nezaposlenim osoba u probnom radu koristi kao pomoćno sredstvo za module APZ i IPZ.

Služba KS je u 2020. godini planirala sredstva za provođenje postupka nabavke za angažovanje firme koja će izvršiti pripremu podataka za migraciju u JIS, a u revidiranoj godini je izvršen postupak nabavke usluga migracije podataka iz prethodnog sistema LOTUS. Do kraja godine završena je inicijalna migracija podataka o nezaposlenim osobama i podataka o novčanim naknadama, a u toku je čišćenje podataka i priprema za drugu migraciju od ukupno minimalno tri. U narednom periodu se planira početak testnog rada, uz uporedo čišćenje neispravnih podataka.

Kao ograničenje za brži napredak implementacije predstavljaju edukacije za korištenje JIS-a značajnog broja zaposlenih koje treba provesti, a koje je teško organizovati zbog epidemioloških mjera.

Sa službama HNK, ZŽH i Kanton 10, su u 2020. godini održani sastanci na kojima su njihovi predstavnici istrajali na opredijeljenosti da i dalje i koriste softversko rješenje koje su do sada koristili a da se podaci u JIS prenose putem interfejsa na dnevnoj bazi, za koje je prezentirano je i tehničko rješenje, ali nije bilo daljih aktivnosti na realizaciji. U revidiranoj godini nije bilo aktivnosti na povezivanju ovih službi na JIS.

Navodimo i da se od isteka garantnog roka za softversku aplikaciju JIS-a, provode otvoreni postupci nabavke i zaključuju godišnji ugovori održavanju i unapređenju/nadogradnji. Usluga održavanja ugovara se dijelom kao fiksna mjesečna naknada za redovno održavanje, a dijelom kao broj inženjer/sati za popravke i otklanjanje kvarova, a usluga nadogradnje i unapređenje aplikacije kao broj inženjer/sati. U 2018. zaključen je ugovor za održavanje i unaprijeđenije aplikacije JIS-a sa BS Telecom d.o.o. Sarajevo u iznosu 156.078 KM, u 2019. godini okvirni sporazum za dvije godine sa godišnjim iznosima za održavanje 235.516 KM i unaprijeđenije 152.100 KM za (2.600 inženjer/sati). U revidiranoj godini zaključeni su ugovori na period od jedne godine za održavanje u iznosu 210.994 KM (sa PDV) i unapređenje aplikacije JIS-a 1.400 inž/sat 159.950 KM (sa PDV).

U okviru navedenih ugovora o unapređenju izvršeno je usklađivanje aplikacije JIS-a sa novim Pravilnikom o evidencijama o nezaposlenim osobama iz 2017. godine, nadogradnja za module programa APZ (aktivne politike zapošljavanja) i IPZ (individualne planove zapošljavanja). Za implementaciju dijela interfejsa JIS – Trezor krajem 2019. godine proveden je konkurentski postupak i zaključen ugovor sa BS Telecom d.o.o. Sarajevo u vrijednosti (34.000 KM bez PDV) za 340 inž/sat. Za održavanje interfejsa JIS-Trezor proveden je postupak putem pregovaračkog postupka, iako je vlasnik interfejsa Federalni zavod, koji je poništen jer nije bilo ponuda.

U revidiranoj godini u APZ modulu su izvršene nadogradnje izvještavanja i funkcionalnost storniranja ugovora, a sa dobavljačem su održani radni sastanci za dogradnju za podršku novim programima zapošljavanja (zapošljavanje Roma, zajednički programi sa drugim institucijama).

O statusu implementacije JIS-a direktorica Federalnog zavoda je dva puta izvještavala Upravni odbor Federalnog zavoda i to na sjednici 17. 6. 2019. godine kada usvojio Izvještaj o statusu JIS-a na 19. 5. 2019. godine i na sjednici od 24. 2. revidirane godine, kada je podnijela „Izvještaj o stanju informatičke funkcionalnosti imovine koja čini Jedinstveni informacioni sistem u oblasti zapošljavanja na dan 31. 12. 2020. godine“ s prilogom „Cost-benefit analiza Jedinstvenog informacionog sistema u oblasti zapošljavanja u FBiH“. U navedenom izvještaju je vidljivo da Službe u različitoj mjeri koriste funkcionalne module JIS-a. Module APZ i IPZ koriste sve službe, a centralni modul evidencija nezaposlenih osoba u probnom i produkcijskom radu

koristi pet službi (BPK, PK, USK, TK i SBK). Cost-benefit analiza je urađena poređenjem JIS-a u odnosu na prethodno korišteni sistem EPIS, analizirana su i potrebna sredstva za održavanje i razvoj JIS-a, te mogući pravci razvoja i projekcija ulaganja u narednom periodu. Osim tabele pregleda korištenja modula JIS-a po službama, ni izvještaj ni cost-benefit analiza nisu se bavili pitanjem korištenja svih modula JIS-a u svim službama. Upravni odbor Federalnog zavoda je odlukom usvojio izvještaj, ali nije bilo zaključaka u vezi sa aktivnostima implementacije JIS-a u službama.

U revidiranoj godini provedene aktivnosti na povezivanju na JIS službi KS i ZDK i to migracije podataka iz prethodnih sistema, ali do kraja godine ove službe nisu prešle u probni rad. Također, i službe u TK i USK nisu potpisale zapisnike o prelasku u produkciju.

S obzirom da je JIS u punoj produkciji, odnosno jedini sistem koji se koristi za podršku procesima iz oblasti zapošljavanja u službama tri kantona u kojima je evidentirano 13 % od ukupnog broja nezaposlenih osoba, a da su još dva kantona USK i TK u probnom radu, što sve zajedno iznosi manje od polovine ukupnog broja evidentiranih nezaposlenih osoba (cca 48%). Zbog toga što nije zvanično potvrđena validnost svih podataka koji se nalaze u bazi JIS-a ne mogu se implementirati aplikativne kontrole na prijavama putem portala na programe APZ da li se osoba nalazi na evidenciji nezaposlenih, odnosno u bazi JIS-a. Navedena kontrola se vrši naknadno, kad je osoba već aplicirala na program, u službama kao „sekundarna“ kontrola. Iz istog razloga se ne mogu generirati zbirni (statistički izvještaji), te koristiti druge funkcionalnosti za koje su potrebni validni i kompletni podaci u bazi JIS-a.

Zbog svega navedenog potrebno angažovanje ljudskih resursa na poslovima kao finansijska sredstva za održavanje drugih sistema koji se paralelno s JIS-om koriste u službama, za procese koji su podržani u JIS-u. Kao značajno za prelazak službi u punu produkciju navodimo primjedbe službe TK koje se odnose na nedovoljnu usklađenosti aplikacije JIS-a sa procesima koje podržava, jer kako navode, testiranje funkcionalnosti je vršeno u maloj službi BPK u kojoj su navedeni procesi jednostavniji.

Prema raspoloživim podacima, Federalni zavod je za funkcionisanje informacionog sistema u oblasti zapošljavanja do kraja 2017. godine utrošio sredstva u iznosu od najmanje 6.808.717 KM, od čega se 5.203.898 KM odnosi na osnovne ugovore za uvođenje Jedinstvenog informacionog sistema (JIS-a). U naredne tri godine za licence, održavanje i unapređenje JIS-a utrošeno je još 2.617.406,02 KM (sa PDV-om). U revidiranoj godini zaključeni su ugovori u iznosu od 1.229.175 KM (sa PDV), a tekućoj planirane su nabavke u iznosu 1.230.477 KM (sa PDV).

Iako su sve aktivnosti na uspostavi JIS-a trebale biti okončane do februara 2015. godine, obavljenom revizijom smo utvrdili da je od 10 službi, JIS stavljen u produkcijski rad samo u službama za zapošljavanje BPK-a, Posavskog kantona i SBK, dok je u službama USK, TK u probnom radu. Navodimo da probni rad podrazumijeva paralelni rad i unos podataka u oba sistema kako bi se obezbijedila ažurnost podataka.

Federalni zavod je u prethodnom periodu imao praksu da prilikom izrade tenderske dokumentacije i praćenje IT postupaka angažuje vanjske saradnike za koje nema garancije da će isti snositi odgovornost za moguće negativne posljedice usljed loše ili neadekvatne realizacije projekata velike vrijednosti. S tim u vezi, ističemo da, iako je imao, Federalni zavod nije u dovoljnoj mjeri iskoristio unutrašnje ljudske kapacitete IT stalno uposlenog osoblja (niti službi), koji kao uposlenici imaju veću odgovornost i zainteresiranost za uspješnu realizaciju IT projekata.

Federalni zavod je 2018. godine izvršio izmjenu organizacione strukture a i Odjeljenje za informacione tehnologije, evidencije i statistike koje je bilo u sastavu Sektora za ekonomske poslove, evidencije i informacione tehnologije je izdvojeno pozicionirano kao samostalni organizacionu dio kojem je neposredni pretpostavljeni direktorica Federalnog zavoda, te rukovodilac Odjeljenja predstavlja Odjeljenje pred organima upravljanja i rukovođenja gdje se donose bitne odluke za Federalni zavod u dijelu IT-a. Prema prezentiranoj dokumentaciji IT osoblje Federalnog zavoda još nije prošlo sve edukacije potrebne kako bi obavljali dio poslova održavanja i razvoja JIS-a, za koje se angažuju informatičke firme, a u cilju smanjenja izdataka za navedene usluge, kao i ovisnosti od eksternih izvršilaca.

Federalni zavod još uvijek nije uspio potpuno implementirati JIS u svih deset službi, a međuvremenu su započeli procesi održavanja, kao i nadogradnje i izmjene softverskog rješenja zbog promjena zakonske regulative, što je podrazumijevalo potrebu daljih ulaganja u JIS. Kao razlozi za navedeno osim pandemije

koja je dijelom usporila a dijelom zaustavila procese, mogu se navesti teškoće u procesu migracije podataka iz prethodnih sistema koji su zbog distribuiranog načina obrade proizveli dupliranje podataka koja se moraju „čistiti“, kao i nedovoljna usklađenost softverske aplikacije sa procesima u većim službama, neprihvatanje JIS-a od dijela službi, te ograničenim ljudskim resursima Federalnog zavoda i službi angažovanim na implementaciji. Do revidirane godine u JIS uloženo preko 9 miliona KM javnih sredstava, a u revidiranoj godini još cca jedan milion, a prema analizama i projekcijama u narednom periodu se očekuju dalja ulaganja. Skrećem pažnju da u Programu rada Federalnog zavoda za tekuću 2022. godinu nisu planirane aktivnosti dalje implementacije JIS-a u službama, što može značiti da Federalni zavod prihvata postojeće stanje nepotpune implementacije. Bez potpune implementacije i korištenja kapaciteta sistema koji je dizajniran za obradu podataka svih deset službi, ne može se reći i da Federalni zavod ispunjava adekvatno svoju zakonsku nadležnost objedinjavanje i vođenja podataka iz oblasti rada i zapošljavanja od interesa za FBiH, a postavlja se pitanje opravdanosti ulaganja.

Preporuke:

- *potrebno je da organi upravljanja i rukovođenja Federalnog zavoda poduzmu sve mjere i aktivnosti u cilju potpune implementacije JIS-a u svih 10 kantonalnih službi za zapošljavanje;*
- *kontinuirano jačati interne IT ljudske resurse Federalnog zavoda za podršku JIS-u.*

9.2 Drugostepeni postupak i upravni spor

Prema članu 35. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, Federalni zavod rješava po žalbama izjavljenim protiv rješenja službi kojima je odlučeno o pravima po osnovu nezaposlenosti za: prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti; prava na uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje nezaposlenim osobama; prava na zdravstveno osiguranje; zakonitost prvostepenih rješenja o brisanju nezaposlene osobe iz evidencije nezaposlenih osoba; zakonitost prvostepenih rješenja koja se tiču ostalih prava na socijalno zbrinjavanje po osnovu statusa nezaposlenosti; povrat isplaćenih sredstava na ime novčane naknade zbog uspostavljenog radno-pravnog statusa ili penzionisanja. Protiv rješenja Federalnog zavoda može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Prema prezentiranim podacima Sektora za pravne i opće poslove, u toku 2021. godine izjavljene su 842 žalbe protiv prvostepenih rješenja, što je za 58 predmeta ili 7,4% više u odnosu na 2020. godinu. Svi predmeti riješeni su pravovremeno, u rokovima propisanim odredbama Zakona o upravnom postupku. Kod kantonalnih sudova u Federaciji BiH u 2021. godini pokrenuto je 29 upravnih sporova, dok je kod Vrhovnog suda Federacije BiH pokrenuto 16 zahtjeva za preispitivanje sudskih odluka, u kojim postupcima su pravovremeno dati odgovori na tužbe i podneseni zahtjevi za vanredno preispitivanje, sa uredno dostavljenim prvostepenim i drugostepenim spisima predmeta na nadležan postupak i odlučivanje.

10. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Federalni zavod je 1. 7. 2022. i 14. 7. 2022. godine dostavio komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2021. godinu.

U komentaru su data obrazloženja (sa dodatnom dokumentacijom za pojedine nalaze) koja se odnose na nalaze i preporuke u vezi sa: formiranjem Savjetodavne komisije; određivanjem maksimalnog iznosa sredstava do kojeg direktorica može donositi odluku bez saglasnosti Upravnog odbora; implementacijom programa za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja na vrijeme, kako bi se sredstva odobrena Finansijskim planom realizovala u godini kada su i odobrena; planiranjem iznosa sredstava u Finansijskom planu koji se odnosi na realizaciju sredstava po osnovu potpisanih ugovora iz prethodnog perioda; harmonizacijom osnovice za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba; provođenjem terenske kontrole utroška sredstava doznačenih Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom; provođenjem terenske kontrole dokumentacije na osnovu koje službe sačinjavaju zahtjeve za plaćanje po kojima Federalni zavod doznačava sredstva poslodavcima; analizom i ocjenom opravdanosti donesenih programa i mjera aktivne politike zapošljavanja; uspostavljanjem

adekvatnog sistema izvještavanja za službe o realizaciji programa/mjera aktivne politike zapošljavanja; intenziviranjem aktivnosti na realizaciji programa mjera aktivne politike zapošljavanja u skladu s Finansijskim planom; aktiviranjem lista čekanja za programe sufinansiranja zapošljavanja i samozapošljavanja za 2021. godinu; definisanjem roka u kojem će zaposlenici Federalnog zavoda izvršiti provjeru prijave na javni poziv i izvršiti kontrolu tačnosti podataka za prijavu na javni poziv kod Porezne uprave FBiH, IDEEAA-e i FIA-e; utvrđivanjem rokova u kojima službe trebaju dostavljati obavještenja o stečenim uslovima za refundaciju sredstava Federalnom zavodu; postupkom javne nabavke „Tehničke i funkcionalne podrške za softverske module za ISFU“.

Uz komentar o formiranju Savjetodavne komisije dostavljena je Odluka Upravnog odbora o formiranju Savjetodavne komisije od 12. 7. 2022. godine, u čijem sastavu je pet članova (od ukupno sedam), na mandatni period od četiri godine. Navedeno je ugrađeno u konačan tekst Izvještaja.

Uz komentar sa obrazloženjem kontrole dokumentacije na terenu na osnovu koje službe sačinjavaju zahtjeve za plaćanje po kojima Federalni zavod doznačava sredstva poslodavcima dostavljena je Instrukcija – kontrola ispravnosti zaključivanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja/samozapošljavanja, kao i isplate/refundacije ugovorenih sredstava od 27. 12. 2021. godine i navedeno je da je iduća kontrola planirana u oktobru 2022. godine. Dostavljena je i Informacija o izvršenju kontrole ispravnosti zaključivanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja i samozapošljavanja, kao i izvršenja ugovorenih obaveza, koja nam je prezentirana i tokom obavljanja revizije. Prialatili smo i ugradili u konačan tekst Izvještaja dostavljenu Instrukciju – kontrola ispravnosti zaključivanja ugovora o sufinansiranju zapošljavanja/samozapošljavanja, kao i isplate/refundacije ugovorenih sredstava.

Dat je komentar i dostavljena dodatna dokumentacija u vezi s analizom i ocjenom opravdanosti donesenih programa i mjera aktivne politike zapošljavanja. Dostavljen je Izvještaj o monitoringu programa sufinansiranja zapošljavanja 2020 sa stanjem na 31. 12. 2020. godine, koji je Upravni odbor usvojio 26. 4. 2022. godine, što smo prihvatili i ugradili u konačan tekst Izvještaja.

Uz komentar sa obrazloženjem u vezi s definisanjem roka u kojem zaposlenici Federalnog zavoda moraju izvršiti provjeru prijave za javni poziv dostavljena nam je Procedura objave javnog poziva za učešće u realizaciji programa/mjera sufinansiranja zapošljavanja, samozapošljavanja i obuke, provjere i ugovaranja odobrenih sredstava iz 2022. godine, kojom je definisano da je rok za provjeru pet radnih dana, uz napomenu da se za određene mjere (Služba u saradnji s poslodavcem, Tražim poslodavca) kontrola provodi po prispjjeću prijave, odnosno podnošenju zahtjeva poslodavca/aplikanata. Navedeno smo prihvatili i ugradili u konačan tekst Izvještaja.

U vezi s poduzetim aktivnostima s ciljem harmonizacije osnovice za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba, Federalni zavod je u komentaru naveo da je riječ o složenom pitanju koje spada u nadležnost više institucija, shodno čemu će se, kao pokretač inicijative, uključiti u rad i rješavanje ovog pitanja ukoliko dobije povratnu informaciju od nadležnih institucija.

Obrazloženje u dijelu Izvještaja u vezi s nabavkom „Tehničke i funkcionalne podrške za softverske module za ISFU“ prihvatili smo u dijelu planiranja ove nabavke, s obzirom da je predmetna nabavka izvršena po osnovu Plana javnih nabavki za 2022. godinu. Ostale komentare koji se odnose na navedenu nabavku nismo prihvatili jer nam nije dostavljena adekvatna dokumentacija.

Komentare s datim obrazloženjima po ostalim nalazima i preporukama nismo prihvatili jer nisu data adekvatna obrazloženja, niti je dostavljena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju. S tim u vezi dajemo sljedeća pojašnjenja:

- Izvještaj o utrošku odobrenih sredstava (60% i 40%), doznačenih Fondu za profesionalnu rehabilitaciju, osposobljavanje i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, nije dovoljan kako bi se izvršio potpun nadzor nad utroškom doznačenih sredstava. Naime, neophodno je vršiti terenski nadzor nad utroškom doznačenih sredstava kako bi se osiguralo praćenje i provođenje namjenskog utroška sredstava dodijeljenih putem Javnih poziva za finansiranje projekata, kao i praćenje i evaluacija svih obaveza u skladu sa zaključenim ugovorom sa Fondom. Terenske posjete bi

trebalo vršiti uvažavajući faktore rizičnosti na osnovu kojih se vrši izbor korisnika sredstava koji će biti kontrolisani;

- **Obrazloženje da su programima i zaključenim ugovorima za sufinansiranje zapošljavanja i samozapošljavanja jasno propisani rokovi poslodavcima za pravdanje sredstava, kao i za isplatu/refundaciju od Federalnog zavoda, nedovoljno je za potpunu realizaciju planiranih sredstava mjera aktivne politike zapošljavanja. Definisanjem rokova u kojima službe moraju dostaviti obavještenje o stečenim uslovima za refundaciju Federalnom zavodu, kao i rokova u kojem Federalni zavod mora izvršiti provjeru ugovorenih sredstava, kako bi mogao izvršiti isplatu/refundaciju sredstava na račun korisnika, bitan je uslov za efikasno i ekonomično upravljanje raspoloživim sredstvima za mjere aktivne politike zapošljavanja;**
- **U vezi s aktiviranjem liste čekanja, a s ciljem transparentnog upravljanja raspoloživim sredstvima, smatramo da je aktiviranje potrebno vršiti na osnovu pismene odluke direktorice, sa utvrđenim novim iznosom raspoloživih sredstava i raspoloživom listom čekanja. Iako je u komentaru navedeno da se aktiviranje lista provodi u skladu s nalogom i odlukom direktorice, pri čemu se prethodno utvrđuje iznos raspoloživih sredstava po budžetima/mjerama, nije dostavljena dokumentacija koja bi to potvrdila.**

Koordinatorica rada u Sektoru za finansijsku
reviziju zavoda, fondova i agencija

Marijana Milićević

Tim za reviziju

Meliha Baručija – voditeljica tima

Rubina Tanović – članica tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu					
Naziv pravnog lica: Federalni zavod za zapošljavanje					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I PRIHODI (od 1 do 16)	56.320.482	64.761.051	65.648.415	8.440.569	115,0%
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	44.921.000	54.038.772	50.630.694	9.117.772	120,3%
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	0	0	0	0	0,0%
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)	0	0	0	0	0,0%
Porezi na dobit preduzeća	0	0	0	0	0,0%
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća	0	0	0	0	0,0%
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	44.921.000	54.038.772	50.630.694	9.117.772	120,3%
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0	0,0%
4. Porez na imovinu	0	0	0	0	0,0%
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0	0,0%
6. Porez na dohodak	0	0	0	0	0,0%
7. Prihodi od indirektnih poreza	0	0	0	0	0,0%
8. Ostali porezi	0	0	0	0	0,0%
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	368.000	378.825	307.146	10.825	102,9%
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	22.400	12.224	5.907	(10.176)	54,6%
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	0	0	0	0	0,0%
Ostali prihodi od imovine	0	0	0	0	0,0%
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	22.400	12.224	5.907	(10.176)	54,6%
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu	0	0	0	0	0,0%
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	0,0%
Prihodi od privatizacije	0	0	0	0	0,0%
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju	0	0	0	0	0,0%
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	345.600	366.600	301.238	21.000	106,1%
Administrativne takse	0	0	0	0	0,0%
Sudske takse	0	0	0	0	0,0%
Komunalne naknade i takse	0	0	0	0	0,0%
Ostale budžetske naknade i takse	0	0	0	0	0,0%
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima	0	0	0	0	0,0%
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)	73.000	90.005	82.348	17.005	123,3%
Neplanirane uplate – prihodi	272.600	276.595	218.890	3.995	101,5%
Novčane kazne	0	0	0	0	0,0%
Drugi tekući prihodi	0	0	0	0	0,0%
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	11.031.482	10.343.454	14.710.576	(688.028)	93,8%
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	0	0	0	0	0,0%
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	11.031.482	10.343.454	14.710.576	(688.028)	93,8%
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada	0	0	0	0	0,0%
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova	0	0	0	0	0,0%
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora	0	0	0	0	0,0%
16. Donacije	0	0	0	0	0,0%

	II RASHODI (od 1 do 7)	117.311.982	59.051.231	64.808.036	(58.260.751)	50,3%
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih		3.147.200	2.869.114	2.823.623	(278.086)	91,2%
Bruto plaće i naknade plaća		2.780.500	2.581.260	2.575.247	(199.240)	92,8%
Naknade troškova zaposlenih		366.700	287.854	248.376	(78.846)	78,5%
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi		304.000	276.026	273.297	(27.974)	90,8%
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge		2.269.240	1.753.597	1.768.172	(515.643)	77,3%
Putni troškovi		25.900	10.171	6.772	(15.729)	39,3%
Izdaci za energiju		38.500	35.103	34.907	(3.397)	91,2%
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge		74.000	42.520	42.255	(31.480)	57,5%
Nabavka materijala i sitnog inventara		59.540	38.516	22.623	(21.024)	64,7%
Izdaci za usluge prevoza i goriva		12.000	6.943	6.034	(5.057)	57,9%
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine		3.400	2.004	2.031	(1.396)	58,9%
Izdaci za tekuće održavanje		121.700	88.760	78.493	(32.940)	72,9%
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa		231.600	162.775	303.732	(68.825)	70,3%
Ugovorene i druge posebne usluge		1.702.600	1.366.805	1.271.325	(335.795)	80,3%
4. Tekući transferi i drugi tekući rashodi		111.591.542	54.152.494	59.942.944	(57.439.048)	48,5%
Tekući transferi drugim nivoima vlasti		26.503.941	9.713.781	22.691.113	(16.790.160)	36,7%
Tekući transferi pojedincima		20.056.922	10.319.986	7.333.461	(9.736.936)	51,5%
Tekući transferi neprofitnim organizacijama		6.460.866	920.104	1.109.540	(5.540.762)	14,2%
Subvencije javnim preduzećima		20.066.010	7.533.947	6.212.890	(12.532.063)	37,5%
Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima		38.503.803	25.664.676	22.595.940	(12.839.127)	66,7%
Subvencije finansijskim institucijama		0	0	0	0	0,0%
Tekući transferi u inostranstvo		0	0	0	0	0,0%
Drugi tekući rashodi		0	0	0	0	0,0%
5. Kapitalni transferi		0	0	0	0	0,0%
Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti		0	0	0	0	0,0%
Kapitalni transferi pojedincima		0	0	0	0	0,0%
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama		0	0	0	0	0,0%
Kapitalni transferi javnim preduzećima		0	0	0	0	0,0%
Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima		0	0	0	0	0,0%
Kapitalni transferi finansijskim institucijama		0	0	0	0	0,0%
Kapitalni transferi u inostranstvo		0	0	0	0	0,0%
6. Izdaci za kamate		0	0	0	0	0,0%
Kamate na pozajmice primljene kroz Državu		0	0	0	0	0,0%
Izdaci za inostrane kamate		0	0	0	0	0,0%
Kamate na domaće pozajmljivanje		0	0	0	0	0,0%
Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama		0	0	0	0	0,0%
7. Tekuća budžetska rezerva		0	0	0	0	0,0%
TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)		(60.991.500)	5.709.820	840.379	66.701.320	(9,4%)
III TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA		0	0	0	0	0,0%
1. Primici od prodaje stalnih sredstava		0	0	0	0	0,0%
Primici od prodaje stalnih sredstava		0	0	0	0	0,0%
Primici od prodaje federalnih robnih rezervi		0	0	0	0	0,0%
Ostali kapitalni primici		0	0	0	0	0,0%
2. Izdaci za nabavku stalnih sredstava		307.500	294.158	536.780	(13.342)	95,7%
Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada		0	0	0	0	0,0%
Nabavka građevina		0	0	0	0	0,0%
Nabavka opreme		104.500	96.183	57.939	(8.317)	92,0%
Nabavka ostalih stalnih sredstava		0	0	0	0	0,0%
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava		203.000	197.976	478.841	(5.024)	97,5%
Rekonstrukcija i investiciono održavanje		0	0	0	0	0,0%
NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)		307.500	294.158	536.780	(13.342)	95,7%
A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)		(61.299.000)	5.415.681	303.599	66.714.661	(8,8%)
IV TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI		0	0	0	0	0,0%
1. Primici od finansijske imovine		400.000	149.934	6.636.281	(250.066)	37,5%

	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0,0%
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0,0%
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima	0	0	0	0	0,0%
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća	0	0	0	0	0,0%
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0,0%
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja	400.000	149.934	6.636.281	(250.066)	37,5%
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo	0	0	0	0	0,0%
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	301.000	206.680	6.681.824	(94.320)	68,7%
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0,0%
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima	0	0	0	0	0,0%
	Pozajmljivanje javnim preduzećima	0	0	0	0	0,0%
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća	0	0	0	0	0,0%
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima	0	0	0	0	0,0%
	Ostala domaća pozajmljivanja	301.000	206.680	6.681.824	(94.320)	68,7%
	Pozajmljivanje u inostranstvo	0	0	0	0	0,0%
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)	99.000	(56.746)	(45.543)	(155.746)	(57,3)
	V TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA	0	0	0	0	0,0%
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	0,0%
	Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0,0%
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0,0%
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0,0%
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0,0%
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	0,0%
	Zajmovi primljeni kroz Državu	0	0	0	0	0,0%
	Primici od inostranog zaduživanja	0	0	0	0	0,0%
	Primici od domaćeg zaduživanja	0	0	0	0	0,0%
2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	0,0%
	Otplate dugova primljenih kroz Državu	0	0	0	0	0,0%
	Vanjske otplate	0	0	0	0	0,0%
	Otplate domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0,0%
	Otplate unutarnjeg duga	0	0	0	0	0,0%
	Otplate duga po izdatim garancijama	0	0	0	0	0,0%
	Otkup duga	0	0	0	0	0,0%
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)	0	0	0	0	0,0%
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	(61.200.000)	5.358.916	258.057	66.558.916	(8,8%)

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2021. godinu odobrilo 2. 3. 2022. godine.

**Direktorica
Helena Lončar**

Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine			
Naziv pravnog lica: Federalni zavod za zapošljavanje			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	121.195.646	120.256.854	101
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	72.898.319	67.354.348	108
2. Vrijednosni papiri	0	0	0
3. Kratkoročna potraživanja	19.340.595	18.058.472	107
4. Kratkoročni plasmani	459.000	459.000	100
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0
6. Zalihe materijala i robe	0	0	0
7. Zalihe sitnog inventara	0	0	0
8. Kratkoročna razgraničenja	28.497.732	34.385.034	83
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	35.834.029	36.403.369	98
9. Stalna sredstva	10.942.248	12.862.180	85
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	8.170.893	9.635.987	85
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	2.771.355	3.226.193	86
12. Dugoročni plasmani	33.062.674	33.177.176	100
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana	0	0	0
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	33.062.674	33.177.176	100
15. Vrijednosni papiri	0	0	0
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira	0	0	0
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	0
18. Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (A+B)	157.029.675	156.660.223	100
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	48.979.804	53.602.403	91
19. Kratkoročne tekuće obaveze	307.956	380.106	81
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira	0	0	0
21. Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0
22. Obaveze prema zaposlenicima	252.041	239.754	105
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	0	0	0
24. Kratkoročna razgraničenja	48.419.807	52.982.543	91
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	0	0	0
25. Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	0
26. Ostale dugoročne obaveze	0	0	0
27. Dugoročna razgraničenja	0	0	0
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	108.049.871	103.057.820	105
28. Izvori stalnih sredstava	35.834.029	36.403.369	98
29. Ostali izvori sredstava	0	0	0
30. Izvori sredstava rezervi	0	0	0
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima	72.215.842	66.654.451	108
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	0	0	0
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	157.029.675	156.660.223	100

Rukovodstvo je Bilans stanja na 31. 12. 2021. godine odobrilo 2. 3. 2022. godine.

Direktorica
Helena Lončar

Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine		
Naziv pravnog lica: Federalni zavod za zapošljavanje		
Redni broj	Pozicija	Iznos u KM
1	2	3
	I NOVČANI PRIMICI	
1	Prihodi (od 2 do 6)	64.451.345
2	Prihodi od poreza	54.062.582
3	Neporezni prihodi	378.825
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	10.009.938
5	Kapitalni transferi	0
6	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	0
7	Kapitalni primici i transferi (8)	0
8	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0
9	Finansiranje (od 10 do 12)	149.934
10	Primici od finansijske imovine	149.934
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	0
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	0
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 7 + 9)	64.601.279
	II NOVČANE ISPLATE	
15	Rashodi (od 16 do 21)	58.693.393
16	Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.862.921
17	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	277.069
18	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	1.170.218
19	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	54.383.185
20	Kapitalni transferi	0
21	Izdaci za kamate	0
22	Kapitalni izdaci (redni broj 23)	157.235
23	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	157.235
24	Finansiranje (25 + 26)	206.680
25	Izdaci za finansijsku imovinu	206.680
26	Izdaci za otplate dugova	0
27	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (15 + 22 + 24)	59.057.308
28	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 27) ili (27 - 13)	(5.543.971)
29	SALDO GOTOVINE NA POČETKU GODINE	67.354.348
	SALDO GOTOVINE NA KRAJU GODINE (28 + 29)	72.898.319

Rukovodstvo je Izveštaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine odobrilo 2. 3. 2022. godine.

**Direktorica
Helena Lončar**